

Lietuvos Respublikos
Seimo
antroji sesija

2017 m. birželio 27 d.
83 ir 84 posėdžiai

Stenogramos

46

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2017 m. birželio 27 d.

Rytinis posėdis Nr. 83

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. birželio 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 2, 7, 12, 15 straipsnių pakeitimo ir 16 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-160(3) priėmimas	9
Šio įstatymo priėmimas	10
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-161(3) priėmimas	10
Šio įstatymo priėmimas	10
Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-162(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1516 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-163(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Akmenės laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1906 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-164(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Marijampolės laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1907 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-165(2) priėmimas	11
Šio įstatymo priėmimas	11
Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-166(2) priėmimas	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Kėdainių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1923 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-167(2) priėmimas	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Panevėžio laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1924 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-168(2) priėmimas	12
Šio įstatymo priėmimas	12
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XII-2232 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-790(2) priėmimas	12
Šio nutarimo priėmimas	13
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį teismą su prašymu išaiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ teiginius, susijusius su Lietuvos Respublikos piliečių galimybėmis kartu būti ir kitos valstybės piliečiais“ projekto Nr. XIIIIP-629(3) priėmimas	13
Šio nutarimo priėmimas	17
Administracinių nusižengimų kodekso 100, 101, 106 ir 133 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4120(2) priėmimas	17
Šio įstatymo priėmimas	17

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Alfonso Butės peticijos“ (projektas Nr. PNP-24) priėmimas (P. Čimbaras)	18
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Edmundo Raubos peticijos“ (projektas Nr. PNP-25) priėmimas (P. Čimbaras)	18
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-26) priėmimas (P. Čimbaras)	18
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos ir Lenkijos strateginio dialogo stiprinimo“ projekto Nr. XIIP-4237(3) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (Ž. Pavilionis)	19
Šios rezoliucijos priėmimas (be pataisų)	22
Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4804(3)ES priėmimas	23
Šio įstatymo priėmimas	33
Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 7, 8, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 16, 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIP-4805(2)ES priėmimas	33
Šio įstatymo priėmimas	34
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 37, 43, 47, 48, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 68 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5 ¹ , 5 ⁶ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-282(3) svarstymo tęsinys	34
Seimo nario A. Gumuliausko kalba (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu)	34
Seimo nario M. Adomėno kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	34
Seimo nario J. Narkevičiaus kalba (Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu)	35
Seimo nario R. Šarknicko kalba	36
Seimo nario M. Puidoko kalba	36
Žemės ūkio ministro Broniaus Markausko atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 str.)	50

Vakarinis posėdis Nr. 84

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-732(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-733(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 9, 10, 22 ¹ ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-734(2), Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 13, 23 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-735(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-736(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 10, 14, 15, 20, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-737(2), Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-738(2), Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-739(2), Bankų įstatymo Nr. IX-2085 73 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-820(2), Centrinė kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-821(2), Sutelktinio finansavimo įstatymo Nr. XII-2690 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-822(2) ir Kolektyvinio investavimo įstatymo Nr. IX-1709 171 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-823(2) svarstymas	56
Seimo nario T. Langaičio kalba	57
Seimo nario K. Glavecko kalba	58
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 9, 10, 11, 13, 14, 54, 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-800(2), Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-801(2), Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-802(2), Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-803(2), Kariuomenės drausmės statuto 54 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-804(2), Strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-805(2) ir Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio 18 skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-806(2) svarstymas	62

Seimo nario V. Bako kalba	63
Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-208(2) svarstymas	63
Seimo nario J. Oleko kalba	64
Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 236 ¹ , 243 ¹ , 304 ¹ , 304 ² straipsniais ir 250, 268, 303, 312, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-554(2)ES svarstymas	64
Patentinių patikėtinių įstatymo projekto Nr. XIIP-4628(2), Dizaino įstatymo Nr. IX-1181 2, 16, 51 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4629(2), Patentų įstatymo Nr. I-372 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4630(2), Prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 2, 11 ir 55 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4631(2) ir Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 1, 3, 4, 5, 6, 7 straipsnių pakeitimo ir 2 straipsnio bei 6 priedėlio pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIP-4632(2) svarstymas	65
Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 15, 53, 54, 56, 57 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-807(2)ES svarstymas	66
Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4589(3) ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4590(3) svarstymas	66
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-718(2) svarstymas	67
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4355(2) svarstymas	67
Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3441(4) svarstymas	68
Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-266(3) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (J. Sabatauskas)	68
Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos komunistų partijos nusikalstamos veiklos įvertinimo“ projekto Nr. XIIIIP-873 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Ažubalis)	69
Seimo nario A. Anušausko kalba	72
Seimo nario P. Gražulio kalba	73
Seimo nario A. Dumbravos kalba	74
Seimo nario R. J. Dagio kalba	74
Seimo nario P. Urbšio kalba	75
Šios rezoliucijos priėmimas	77
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-949 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (T. Langaitis)	77
Šio nutarimo priėmimas	78
Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-931 pateikimas (T. Langaitis)	78
Terminų banko įstatymo Nr. IX-1950 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-839(2) svarstymas	79
Seimo nario J. Sabatausko kalba	80
Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-843(2) svarstymas	80
Seimo nario J. Razmos kalba	81
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4538(2) ir Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4539(2) svarstymas	84
Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-516(2) pateikimas (A. Palionis)	84
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	87

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 83 STENOGRAMA

2017 m. birželio 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas A. NEKROŠIUS*

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, skelbiu 2017 m. birželio 27 d. (antradienio) plenarinių posėdžių pradžia. Rytinis posėdis. Prašom registruotis.

Užsiregistravo 78 Seimo nariai.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. birželio 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Matau prie šoninio mikrofono E. Jovaišą. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Siūlau iš darbotvarkės išbraukti Seimo nutarimo „Dėl Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gairių patvirtinimo“ projektą Nr. XIIIIP-742(2), nes prašome Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kokių būtų daugiau pasiūlymų? J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, dėl vieno siūlymo jau išsprendė jūsų frakcijos atstovai. Dar pora pasiūlymų dėl išbraukimo iš darbotvarkės. Mes siūlome vis dėlto dar atidžiau padiskutuoti dėl Pinigų plovimo įstatymo pakeitimo įstatymo ir visų lydinčiųjų įstatymų projektų paketo, t. y. europinių teisės aktų perkėlimo iš esmės. Kyla klausimas, ar mes nepersistengsime vieni iš pirmųjų iš Europos Sąjungos šalių, priimdami tas nuostatas, kurios gali gerokai apsunkinti mūsų finansų sektorių. Yra kažkokios keistos baudos akcininkams iki 5 mln. eurų ir panašūs dalykai, yra dar mūsų T. Langaičio pataisa, kuri, mums atrodo, komitete nepakankamai atidžiai buvo apsvastyta. Tiesiog, kadangi yra žinių, kad tik trys Europos Sąjungos šalys tai priėmusios, man atrodo, nieko baisaus neatsitiktų, jeigu mes rudenį tai ramiau išdiskutuotume.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tai vienas pasiūlymas. O kitas yra dėl rezervinio klausimo – dėl Asmenų, nukentėjusių nuo okupacijos ir t. t., įstatymo projekto Nr. XIIP-4510. Mūsų frakcija mano, kad nereikėtų dabar skubotai įvesti naujų nukentėjusiųjų asmenų kategorijų, t. y. tų asmenų, kaip čia siūloma, kurie dalyvavo vienoje ar kitose sovietinės kariuomenės operacijose. Tai yra iš principo naujas radikalus siūlymas, siūlome tikrai čia besibaigiančioje sesijoje, tuo labiau kad ir nepriimsime jo, nepateikti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamasis A. Ažubalis. Prašom.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašau ir siūlau, kad Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Komunistų partijos veiklos įvertinimo“ projektas būtų perkeltas iš darbotvarkės pabaigos į pirmą popietinį klausimą, nes iš tikrųjų tai svarbus dalykas. Žinome iš praktikos, kad dažnai kolegos neišlaiko posėdžių įtampos ir palieka salę, o tai yra rimtas klausimas, todėl tikrai prašome frakcijos vardu, kad būtų pirmas popietinis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kokių dar pasiūlymų? Gerbiamasis A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paprieštarauti J. Razmai dėl 2-1 klausimo. Tai ne argumentas, kad tik trys Europos Sąjungos šalys į savo teisę perkėlė direktyvos nuostatas. Kodėl mes turime būti paskutiniai? Būkime ketvirtai, tuo labiau kad iki birželio 26 dienos yra terminas. Dėl pasiūlymų, kurie yra siūlomi ir argumentuojama, kad komitetas neatšizvelgė į gerbiamojo Seimo nario Tado pasiūlymus. Į juos argumentuotai neatsizvelgta, kad duomenų apsauga būtų užtikrinta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Pritariu ir koalicijos parteriams – iš tiesų frakcijos vardu nesutinkame išbraukti klausimo dėl pinigų plovimo. Tai labai svarbus klausimas, direktyva. Bent vieną direktyvą įgyvendinkime laiku, todėl frakcijos vardu prašome palikti klausimą darbotvarkėje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš prašau 1-3a ir 1-3b klausimus, jeigu galima, perkelti šiek tiek po 11 valandos, nes užsitęsė mūsų komiteto posėdis. Kad techninius dalykus išspręstume ir kad Seimo nariai galėtų tai matyti, prašom šiek tiek atidėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, buvo daug pasiūlymų dėl mūsų darbotvarkės. Dabar prašau balsuoti ir apsispręsti. E. Jovaiša ir jam antrinantis J. Razma 1-8 klausimą, t. y. Seimo nutarimo „Dėl Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gairių patvirtinimo“ projektą Nr. XIII-742, prašo išbraukti iš darbotvarkės ir paprašyti Vyriausybės išvados. Ar pritariame tam? Kas balsuoja už, pasisako už pritarimą, kad šiandien išbraukiame iš darbotvarkės ir paprašome išvados. E. Jovaišos ir frakcijos vardu buvo teiktas pasiūlymas.

Balsavo 110 Seimo narių: už išbraukimą pasisakė 110 Seimo narių. Darbotvarkės 1-8 klausimas išbrauktas.

Antrasis pasiūlymas buvo J. Razmos, kad išbrauktume darbotvarkės 2-1 klausimą ir lydimuosius klausimus dėl pinigų plovimo. Kitokią nuomonę turėjo A. Palionis ir V. Sinkevičius. Prašom balsuoti. Kas už tai, kad išbrauktume, balsuojate už tai, o kad paliktume darbotvarkėje, balsuojate prieš.

Balsavo 116 Seimo narių: už išbraukimą pasisakė 53, prieš – 54, susilaikė 9. Lieka darbotvarkėje 2-1 klausimas ir lydimieji įstatymų projektai.

J. Razmos buvo parašymas Tėvynės sąjungos siūlymu išbraukti rezervinį 4 klausimą – projektą Nr. XIIP-4510, tai būtų Asmenų, nukentėjusių nuo okupacijų, teisinio statuso įstatymo pateikimo įstatymo projektas, kurį siūlo R. Martinėlis. Prašome apsispręsti ir balsuoti. Kas siūlote išbraukti ir tam pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 59, prieš – 47, susilaikė 8. Iš darbotvarkės išbraukti pritarta.

Gerbiamoji kolegė A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Prašome įskaityti mano balsą prieš, nespėjau.

PIRMININKĖ. Jūsų balsas už, tačiau situacijos nekeičia. (*Balsai salėje: „Prieš“.*) Prieš. Susikaičiuokime. 59 ir 56, vadinasi, kad išbrauktume, pritarta. Rezervinio 4 klausimo šiandien nesvarstome.

Ketvirtas pasiūlymas buvo perkelti į pirmąjį mūsų rytinės darbotvarkės klausimą 2-12 klausimą, tai būtų Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos Komunistų partijos nusikalstamos veiklos įvertinimo“ projektas. Šiuo atveju jis įrašytas į vakarinę darbotvarkę ir tai būtų svarstoma maždaug 18 valandą. Prašom apsispręsti ir balsuoti, ar pritariate, kad įrašytume į rytinę darbotvarkę kaip pirmąjį klausimą. O kurie balsuojate prieš, kurie balsuojate prieš arba susilaikote, pasisakote už tai, kad liktų toje pačioje darbotvarkės vietoje. Kolegos, šiandien dirbsime ilgai, tikrai suspėsime visus klausimus priimti ir svarstyti.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 41, prieš – 44, susilaikė 32. Lieka toje pačioje darbotvarkės vietoje. Tikrai svarstysime ir sulauksime jūsų pateiktos rezoliucijos svarstymo. K. Mažeika atkreipė dėmesį, po Aplinkos apsaugos komiteto Planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimo įstatymo Nr. XIIP-4804 ir jo lydimojo Nr. XIIP-4805 techninio suredagavimo ir įkėlimo į mūsų sistemą prašo nukelti į vėlesnį mūsų darbotvarkės laiką, kai tik tai sugebės padaryti mūsų specialistai. Ar galime bendru sutarimu? Galime.

Dėl visos darbotvarkės galime bendru sutarimu? Tiesa, dar atsiprašau, viena pastaba. Buvo prašyta ir Seniūnų sueiga tam pritarė, darbotvarkės klausimas (atsiprašau, tuoj atsiverčiu) 2-12 klausimas – dėl strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir lydimųjų, deja, nėra Teisės departamento išvados, tai šiandien svarstyti negalime. Tad 2-12a ir visi lydimieji keliami į ketvirtadienio darbotvarkę arba į tada, kai sulauksime Teisės departamento išvados.

Dėl visos darbotvarkės su mūsų priimtais arba atmestais pasiūlymais galime sutarti bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

10.12 val.

Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 2, 7, 12, 15 straipsnių pakeitimo ir 16 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-160(3) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2a klausimas – Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo Nr. I-976 2, 7, 12, 15 straipsnių pakeitimo ir 16 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-160(3). D. Kreivys. Ekonomikos komitetas. Priėmimas. Ar buvo gauta pasiūlymų priėmimo stadijoje? Teisės departamento išvada.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Taip, yra gauta Teisės departamento išvada, kuria siūloma 4 straipsnio 2 dalimi keičiamo projekto 15 straipsnio 3 dalyje po žodžio „taikomos“ įrašyti formuluotę „tokia pačia tvarka ir sąlygomis“. Tai yra techninio pobūdžio pataisa, pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, ar galime pritarti Teisės departamento techninio pobūdžio išvadai, kuriai komitetas pritarė ir suredaguos įstatymo projektą? Dėkoju. Bendru sutarimu.

Priėmimas. Ačiū, gerbiamasis pranešėjas.

1 straipsnis. Galime priimti? Galime. 2 straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta taip pat. Galime priimti? Galime.

3, 4, 5 ir 6 straipsniai pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. Už – K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, iš tikro reiktų pritarti šitam įstatymo projektui kaip nebuvimui alternatyvos kitų projektų, bet tas kelias, kurį mes pasirinkome laisvųjų ekonominių zonų, iš tikro nėra pats geriausias kelias, nes jis iš esmės kviečia investuoti smulkius, vadina muosius keliaujančius investorius. Stambūs investoriai su labai ilgalaikė perspektyva labai sunkiai ateina. Dar, jeigu tikėtumės, kad jie ateis į mūsų regionus, kuriuose faktiškai nebeliko žmonių ir kvalifikuotų žmonių, iš tikro labai mažai. Tas principas yra atėjęs iš Kinijos, kur yra dideli resursai.

Tuo pačiu metu Vengrija, kaip kita Europos Sąjungos valstybė, pasirinko kitą kelią – ne laisvųjų ekonominių zonų, bet konkrečių investorių, konkrečių pasiūlymų investuoti. Tai yra, pavyzdžiui, tas investorius, kuris investuoja ne mažiau kaip 20 mln. eurų ir investuoja į *haitechą*, į aukštos technologijos gamybą ir viską, gauna dešimčiai metų lengvatas, ir tas modelis taikomas visai šaliai, o ne atskiram kokiam nors vienetui. Tada investorius suinteresuotas atvežti gamybą, o ne tik judama technika atsivežti savo kokią nors butelių pūtimo įrangą, kad tą laikotarpį išvengtų mokesčių. Tai mūsų pasirinktas kelias, aišku, didelio efekto valstybei neduos. Aš manau, kad reiktų perorientuoti į apskritai kitokią investicijų pritraukimo filosofiją, o ne į tokią, kuri nėra labai efektyvi. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamasis K. Glaveckas kalbėdamas už labai abejojo tokiu modeliu, kurį mes sukūrėme. Iš tikro, aš manau, jis yra ydingas. Yra ir kitokia Europos Sąjungos šalių patirtis. Tos įmonės, kurios kuriasi laisvojoje ekonominėje zonoje, kad nesudarytų konkurencijos vidaus rinkoje, privalo visą savo produkciją eksportuoti. Ir už tai jos gauna mokesčines lengvatas. Jeigu taip gerai ekonominės zonos, tai kodėl mes nedarome visos Lietuvos ekonomine zona? Man kyla klausimas. Jeigu taip yra patrauklu ir tiek daug pritraukiame investorių per ekonomines zonas, tai padarykime visą Lietuvą ekonomine zona ir tikrai pritrauksime daug didesnių investorių kieki. Aš manau, tai yra tam tikras lobistų projektas, kuris nuolat tęsiasi ir plečiasi. Bet Lietuvai ekonominės naudos tikrai nėra ir gaunami dvejopi standartai. Ta pati įmonė, kuri yra laisvojoje ekonominėje zonoje, vykdo tą pačią veiklą, ir kuri yra ne ekonominėje zonoje, konkurencijos sąlygos nelygios. Jeigu dar kreiptumės į Konstitucinį Teismą, tai ar neišaiškintų, kad toks ekonominių zonų modelis prieštarauja laisvajai rinkai ir taip pat prieštarauja Konstitucijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Iš tiesų keista kolegų klausyti argumentų, nes įstatymas, už kurį dabar balsuosime, kurį priimsime, yra grynai techninis, vos keli patikslinimai. Jeigu kolegos turi

įžvalgų galbūt dėl ekonominių zonų plėtros, keitimo modelio, tai Ekonomikos komitetas, Ūkio ministerija visada yra pasirengusi išklaudyti, tačiau akivaizdu, kad regionuose, į kuriuos sudėtinga pritraukti investicijas, laisvosios ekonominės zonos duoda teigiamą efektą ir pasiteisino.

O šiandien mes balsuojame už labai techninius pakeitimus. Rudens sesijoje yra įregistruoti šiek tiek rimtesni įstatymai, su didesniais pakeitimais. Šiandien tiesiog kviečiu palaikyti labai techninius Ūkio ministerijos siūlomus pakeitimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – D. Kreivys. Prašom, kolega.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Aš taip pat kviesčiau kolegas, jeigu turi pasiūlymų, pateikti, ypač K. Glavecką, vengrišką patirtį ar įstatymą, ar ką. Mes tikrai jį pasvarstytume. Taip pat noriu priminti, kad laisvosios ekonominės zonos turi ne tik mokesťines lengvatas, bet visą infrastruktūrą, kad atėjęs investuotojas galėtų greitai įsikurti ir mūsų šalis būtų patraukli investicijoms. Mes visi kalbame apie regionus, apie gamybos investicijas. Laisvosios ekonominės zonos būtent tam yra skirtos. Žvilgtterkite į Kauno laisvąją ekonominę zoną ir Klaipėdos laisvąją ekonominę zoną. Pažiūrėkite, tūkstančiai naujų darbo vietų yra sukurta. Tūkstančiai, šimtai ar milijardai yra investuota į tas laisvasias ekonomines zonas. Yra geri pavyzdžiai ir aš manau, kad tikrai einame teisingu keliu. O, kaip minėjo V. Sinkevičius, pataisos nėra čia esminės, tai, aš manau, tikrai nėra ko čia tų iečių laužyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Laba diena, kolegos. Iš tikrųjų teko dar 1995 metais dirbti prie laisvųjų ekonominių zonų steigimo ir buvau Kauno laisvosios ekonominės zonos steigimo pirmininkas. Šiandien, jeigu pravažiuojame pro Kauną, matome didžiules investicijas. Kodėl verslininkai eina ir investuoja, tiek Lietuvos verslininkai, tiek užsienio verslininkai? Todėl, kad nereikia susidurti su didžiuliu biurokratizmu, nereikia vaikščioti į tarnybas ir dar, kaip šiuo metu mes uždėsime veto teisę, gauti veto teisės. Atėjo, susitarė, investavo, jeigu tos sąlygos tinka. Čia yra didžiausias biurokratizmo mažinimas. O šiuo atveju tikrai čia yra techninio pobūdžio pakeitimai, kurie yra reikalingi dėl tolimesnio laisvųjų ekonominių zonų plėtojimo. Todėl kviečiu balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už išsakytas nuomones. Apsisprendžiame ir balsuojame dėl Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo projekto Nr. XIII-160(3).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 109, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIII-160(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.19 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-161(3) (priėmimas)

Lydimasis įstatymo projektas – Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 58 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-161(3). Jau nebekviečiu pagrindinio komiteto pranešėjo, nes pasiūlymų nėra gauta. Yra du straipsniai. Pastraipsniui.

Dėl 1 straipsnio. Galime priimti? Galime.

2 straipsnis. Galime priimti? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Kviečiu visus balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 107 Seimo nariai, visi 107 pasisakė už. Įstatymas (projektas Nr. XIII-161(3)) priimtas. (*Gongas*)

10.20 val.

Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-162(2) (priėmimas)

Kitas įstatymo projektas – Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1591 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-162(2). Šis įstatymo projektas turi vieną straipsnį. Dėl jo pasiūlymų irgi nebuvo gauta.

Galime priimti 1 straipsnį? Galime.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai ir visi 109 vienbalsiai pasisakė už Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo priėmimą. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.22 val.

Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1516 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-163(2) (priėmimas)

Kitas įstatymo projektas – Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. I-1516 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-163(2). Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra.

Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti nėra. Prašome balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 108 Seimo nariai. Visi 108 vienbalsiai pritarė Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos įstatymo priėmimui. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.23 val.

Akmenės laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1906 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-164(2) (priėmimas)

Akmenės laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1906 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-164(2). Yra vienas straipsnis, dėl jo pasiūlymų nebuvo gauta. Norinčių kalbėti už, prieš nėra. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 104, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-164(2)) priimtas. (*Gongas*)

10.24 val.

Marijampolės laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1907 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-165(2) (priėmimas)

Marijampolės laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1907 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-165(2). Šiame įstatymo projekte vienas straipsnis. Pasiūlymų taip pat nėra. Norinčių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 101, prieš nėra, susilaikė 2. Marijampolės laisvosios ekonominės zonos įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.25 val.

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-166(2) (priėmimas)

Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1909 4 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-166(2). Du straipsniai. Dėl 1 ir 2 straipsnių pasiūlymų nėra. Galime abu priimti, vieną ir kitą?

Dėl viso įstatymo projekto niekas nenori kalbėti. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai, visi vienbalsiai pasisakė už Šiaulių laisvosios ekonominės zonos įstatymo priėmimą. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.26 val.

Kėdainių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1923 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-167(2) (priėmimas)

Kėdainių laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1923 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-167(2). Vienas straipsnis. Norinčių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 108, prieš nėra, susilaikė 1. Kėdainių laisvosios ekonominės zonos įstatymas priimtas. (*Gongas*)

10.27 val.

Panevėžio laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1924 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-168(2) (priėmimas)

Panevėžio laisvosios ekonominės zonos įstatymo Nr. XI-1924 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-168(2). Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra, norinčių kalbėti nėra. Prašome apsispręsti ir balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 105, prieš nėra, susilaikė 1. Panevėžio laisvosios ekonominės zonos įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Na štai, visi lydimieji įstatymai, susiję su Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymu, priimti.

10.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XII-2232 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-790(2) (priėmimas)

Tęsiame darbotvarkę. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XII-2232 „Dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-790(2). Kviečiu į tribūną Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininką gerbiamą V. Baką. Yra gauta Teisės departamento. Jūs jį svarstėte komitete.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė nutarimo projektą, jam pritarta balsų dauguma, susilaikė 1. Mes atsižvelgėme į Teisės departamento pastabas, projektą patobulinome. Kviečiu pritarti jam.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs įvertinote jo atitiktį Konstitucijai ir Teisės departamento išvadoje išdėstytus punktus dėl projekto taip pat įvertinote.

V. BAKAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Ar galime bendru sutarimu? Galime pritarti. Dėkoju. Dėl viso įstatymo projekto norinčių kalbėti bus. Šiame įstatyme mes turime du straipsnius. Dėl 1 straipsnio galime priimti? Galime. 2 straipsnis – įsigaliojimo data 2017 m. liepos 1 d. Galime priimti.

Nuomonė už – G. Skaistė. Prašau, gerbiamoji kolege.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Labai sveikinu šitą nutarimą. Šitas sprendimas iš tikrųjų reikalingas ne tiktai Ukrainai, bet jis yra reikalingas ir mums. Šiandien Ukrainoje, mano nuomone, sprendžiama viso regiono ateitis ir geopolitinė kryptis. Jei dėl vakarietiškos krypties pasirinkimo iškilo karinė grėsmė ir karinis konfliktas Ukrainoje, aš manau, kad mūsų, kaip vakarietiškos demokratinės Europos sudėtinės dalies, pareiga yra paremti mūsų kolegas, mūsų kaimynus. Labai sveikinu šitą sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonę už nori išsakyti Ž. Pavilionis. Ž. Pavilionio nematau. L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš gal už mus abu pasisakysiu.

PIRMININKĖ. Už jus abu.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai remiame šitą projektą. Ką ir Gintarė minėjo, tai yra labai svarbus sprendimas, kuris neleis užmiršti Ukrainos klausimo ir nustumti jo į paraštes. Šiuo atveju Lietuva tikrai gerai siunčia labai stiprią žinią ir manau, kad visi vieningai kartu turime pritarti šiam sprendimui. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Olekas. Prašau, kolega.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pritariu kolegų išsakytai minčiai, bet noriu pabrėžti, kad šitas sprendimas labiau liečia mūsų ten vykstančių karių situaciją. Manau, kad mes prie jo eįjome gana ilgai. Reikėtų turėti omeny, kad jis galioja tiktai iki gruodžio 31 dienos. Mums jau turbūt pirmomis rudens sesijos dienomis reikės pagalvoti apie 2018 metus. Todėl aš sveikinu šį priėmimą ir kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašome balsuoti dėl Seimo nutarimo „Dėl Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 103 Seimo nariai: visi vienbalsiai 103 pasisakė už Seimo nutarimą Nr. XIII-790(2). Skelbiu, kad priimtas. (*Gongas*)

10.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ teiginius, susijusius su Lietuvos Respublikos piliečių galimybėmis kartu būti ir kitos valstybės piliečiais“ projektas Nr. XIII-629(3) (priėmimas)

Kitas mūsų darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ teiginius, susijusius su Lietuvos Respublikos piliečių galimybėmis kartu būti ir kitos valstybės piliečiais“ projektas Nr. XIII-629(3). Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką J. Sabatauską. Priėmimo stadija. Yra gautas Teisės departamento pasiūlymas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, po svarstymo stadijos buvo gautos Teisės departamento dvi pastabos, kurioms komitetas iš esmės pritarė. Ypač turėtų būti pasakyta, kad komitetas pritarė pirmai pastabai, tačiau komitetas siūlo, kad, pritarus Teisės departamento pirmai pastabai, Seimo nutarimo 1 straipsnio 1 punkto reiktų atsisakyti. Tačiau pažymėtina, kad Seimas, nepritaręs komiteto nuomonei dėl pateikto pasiūlymo svarstymo stadijoje, pritarė būtent tokiai redakcijai, todėl komitetas netaiso 1 dalies. 2 dalį būtina pataisyti, nes nežinau – tyčia arba netyčia, iniciatorių siūlymas taip suredaguotas, kad išeitų visiškai priešingas teiginys, negu sakė Konstitucinis Teismas, todėl būtina pataisyti. Čia jau grynai redakcinė pataisa, į kurią, pritarus Teisės departamento pastabai, būtų įrašyti žodžiai, kad pagal Konstituciją negalima atkurti tokio teisinio reguliavimo, pagal kurį dvigubos pilietybės atvejai būtų ne ypač retos išimtys, bet paplitęs reiškinys. Čia tiesiog taisykla Konstitucinio Teismo nutarimo citata, kurią prašoma išaiškinti, nes siūlymo autoriai, matyt, buvo, sakau, tyčia ar netyčia, praleidę kai kuriuos žodžius ir prasmė išeina kitokia. Tai tiek. Komitetas visais balsais balsavo...

PIRMININKĖ. Dėkoju komiteto pirmininkui. Gerbiamieji... Ačiū. Gerbiamieji Seimo nariai, ar galime kartu pritarti abiem Teisės departamento pasiūlymams, kuriems komitetas pritarė, ir ką tik jūs girdėjote komiteto pirmininko išaiškinimą? Jūs nenorite. Tada norite balsuoti dėl Teisės departamento pirmojo pasiūlymo. Dėl Teisės departamento pasiūlymo, deja, balsuoti mes negalime. Jūs norite balsuoti dėl komiteto sprendimo? Jūsų valioje tai daryti. Pirmasis komiteto pasiūlymas reaguojant į Teisės departamento išvadą, gautą birželio 19 dieną dėl pirmosios pastabos. Norite išsakyti nuomones?

S. Šedbaras. Prašau.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kiek aš suprantu, tai yra pastaba dėl to, kad mes bandėme paklausti Konstitucinio Teismo, ar tas didelis kiekis jau iki šiol gavusių pilietybę asmenų pagal galiojantį įstatymą ir tas kiekis, kuris galėtų gauti pagal dabartinį teisinį reguliavimą, kuris yra siūlomas, ar jis būtų proporcingas ir atitiktų Konstituciją? Seimo salėje šitas pasiūlymas per praėjusį balsavimą gavo paramą ir jis tekste yra. Dabar Teisės departamentas ir komitetas mano, kad jį reiktų išbraukti, kad Konstitucinis Teismas tokių dalykų negali pasakyti, bet tegul tai pasako pats Konstitucinis Teismas. Gal jis kaip nors užsimins ir duos mums tam tikrą mintį, kokiū būdu Seimas galėtų vienaip ar kitaip eiti. Todėl aš manau, kad nebūtinai mes turime pritarti tam komiteto sprendimui, juolab kad nebuvo vienos nuomonės ir komiteto posėdyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonę. Norinčių daugiau išsakyti kitokią nuomonę nėra. Dėl pirmo komiteto pasiūlymo dėl Teisės departamento išvados, dėl kurios kitą nuomonę turi S. Šedbaras, tie, kurie balsuojate už, balsuojate už komiteto pateiktą pasiūlymą, kurie balsuojate prieš, balsuojate už S. Šedbaro ką tik išsakytus argumentus. Prašom balsuoti. Kurie balsuojate už, balsuojate už komiteto pasiūlymą. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 103 Seimo nariai: už komiteto pasiūlymą balsavo 40, už S. Šedbaro išsakytus argumentus ir kitą nuomonę, kad nereikia pritarti, balsavo... (*Balsai salėje*) Prieš – 34, susilaikė 29. Komiteto nuomonei nepritarta.

Gerbiamas komiteto pirmininke, kaip mes dabar turime elgtis šioje situacijoje?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Aš norėčiau pasitikslinti. Gerbiama pirmininke, mes balsavome dėl viso komiteto sprendimo?

PIRMININKĖ. Ne. Mes balsavome dėl pirmojo Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė ir dėl kurio kitokią nuomonę turėjo S. Šedbaras. Mes pritarėme S. Šedbaro pasiūlymui.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Matyt, Seimo nariai nesuprato. (*Balsai salėje*) Aš pakartojau, ką komitetas priėmė. Komitetas pritarė Teisės departamento pastabai, tačiau įvertinęs... Paklauskite iki galo, gerbiamasis Jonai. Su praėjusiomis Joninėmis jus. Įvertinę tai, kad svarstymo stadijoje Seimas balsavo už tą siūlymą, mes nesiūlome tos dalies keisti, bet mes pritarėme Teisės departamentui, manome, kad jis teisus. Konstitucinis Teismas to nesakė savo nutarimuose, ir kaip mes galime prašyti jo išaiškinti tai, ko jis nesakė. Tai vienas dalykas. Šis balsavimas tiesiog nieko neparodo, nes komitetas nesiūlė keisti 1 dalies.

PIRMININKĖ. Aišku. S. Šedbaras. Prašome paaiškinti, ką pridarėte.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Mano manymu, dėl to nereikėjo balsuoti.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, viskas yra gerai. Pamenate, praeitą savaitę mes irgi turėjome panašią situaciją, buvo Teisės departamento ir komiteto siūlymas ir mes jam nepritarėme. Atitinkamai balsavome, sutvarkėme tekstą. Dabar tekstas lieka toks, kokį mes turime ekranuose, kokį mes praeitą savaitę ir nubalsavome. Komitetas buvo pritaręs Teisės departamento pasiūlymui braukti vieną dalį, mes tam nepritarėme. Viskas lieka gerai, mes teisingai balsavome.

PIRMININKĖ. Visi supratome ir nebegrižtame, tokių pasiūlymų nebuvo. Dėl Seimo Teisės departamento antro pasiūlymo. Galime bendru sutarimu? Galime.

Dėl viso Seimo nutarimo. Vienas straipsnis. Norinčių kalbėti nėra. Yra norinčių kalbėti. Ž. Pavilionis – nuomonė už. Ne. Mums truputį technika ne taip parodė, mes tuojau surežisuosime čia, kaip turi būti. Dabar jau užsidegė. Ar teisingai? Nuomonė už – Ž. Pavilionis. Teisingai.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš pasisakau už tą tekstą, kurį mes suderinome praėjusiame plenariame posėdyje, t. y. į kurį įtraukti visi siūlymai. Tačiau aš noriu dar kartą įspėti Seimo narius, kad šis klausimas grįš į Seimą, tikėtina, žiūrėsime, kokia bus Konstitucinio Teismo nuomonė, bet tai nepanaikina mūsų atsakomybės. Aš labai tikiuosi, kad būtent Seimas priims sprendimą dėl Pilietybės įstatymo pakeitimo, nes jeigu ne, bus referendumas ir mes turėsime priiimti visą atsakomybę už galimai neįvykusį referendumą ir pasekmes, kurios gali baigtis 800 tūkst. piliečių teisės atėmimu. Tautai būtų per daug, todėl aš labai tikiuosi, kad Seimas savo politinės nuomonės nepakeis per tą laiką ir mes dar rugsėjo mėnesį susitiksimė ir balsuosime dėl Pilietybės įstatymo pakeitimo, šį sprendimą priimsime čia, o ne Lietuvos gatvėse ir kaimuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju Ž. Pavilioniui. Nuomonė prieš – L. Balsys.

L. BALSYS (*MSNG*). Gerbiamieji kolegos, lygiai dėl tų pačių priežasčių, kurias išvardino kolega Ž. Pavilionis, reikėtų nesikreipti į Konstitucinį Teismą, nes man keista, kad mūsų Seimo teisininkai, profesionalai, kaip niekur nieko balsuoja kreiptis, nors puikiai žino, ir visi mes puikiai žinome, kad Konstitucinis Teismas negali niekaip kitaip išaiškinti savo paties buvusių išaiškinimų, negu jau yra išaiškinęs. Tą įrodo visi kreipimaisi, įskaitant Prezidentės kreipimąsi, ir atsakymai buvo lygiai tokie patys, kad iš naujo paaiškinti tuos lingvistinio kazuso, ką reiškia išskirtinis ar dažnas, ar retas, atskiras ir t. t... Konstitucinis Teismas neturi įstatyminės teisės aiškinti kitaip, negu yra paaiškinęs. Dar labiau, jeigu mes kreipsimės tuo klausimu, kuris dabar čia suformuluotas, ir paliesime kitas kategorijas žmonių, kurie jau turi dvigubą pilietybę pagal galiojančius teisės aktus, t. y. beveik 22 tūkst. žmonių, kertu lažybų, Konstitucinis Teismas gali pasakyti, kad ir jie turi neteisėtai arba nelegaliai tą dvigubą pilietybę. Norėdami gero, padarysime meškos paslaugą net ir tiems žmonėms, kurie turi.

Jeigu kreipsimės į Konstitucinį Teismą, 99,9 %, kad Konstitucinis Teismas nieko naujo nepasakys. O jeigu čia yra bandymas politiškai paspausti Konstitucinį Teismą, kaip aš suprantu, tai bus dar blogiau, nes Konstitucinis Teismas pasakys, kad jo spausti negalima, ir to daryti iš tikrųjų negalima. Taigi šitas kreipimasis yra beprasmis, bejėgiškas ir absoliučiai darantis žalą. Kolegos, aš siūlau nesikreipti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitą nuomonę turi M. Puidokas, pasisako už kreipimąsi į Konstitucinį Teismą.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, labai gaila, kad kolega L. Balsys visus klaidina ir ragina elgtis ne visai konstituciškai. Aš manau, kad kreipimasis į Konstitucinį Teismą tikrai yra reikalingas ir tai yra dėsningas žingsnis, kurį mes privalome atlikti. Ankstesni išaiškinimai tikrai parodo, kad yra įvairių galimybių, ir tikslaus atsakymo bent jau aš, ką atsakys Konstitucinis Teismas, nežinau. Aš manau, tai, kad šiuo metu 22 tūkst. žmonių turi dvigubą pilietybę, remiantis tuo, kad jie buvo išvykę iš Lietuvos iki 1990 metų, įrodo, kad išaiškinimas gali būti įvairus. Aš manau, kad Konstitucinio Teismo teisėjai jaučia tiek laikmečio poreikius, tiek dvasią. Tam erdvės tikrai yra, suvokiant pačius įstatymus šiuo klausimu. Aš tikrai kviečiu palaikyti šį kreipimąsi, nes jis yra reikalingas, o vėliau atliksime tuos įstatymais paremtus žingsnius, kurie būtini tam, kad išspręstume dvigubos pilietybės problemą, kuri tikrai Lietuvoje, kaip mažoje valstybėje, šiandien yra labai aktuali ir pribrendusi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, šis klausimas nežinau, kiek kadencijų tęsiasi Seime, ir mes nerandame sprendimo. Ar ne geriau būtų, užuot kreipusis į Konstitucinį Teismą (aš tikrai manau, kad gausime daugiau ne atsakymų, negu atsakytų klausimų), rengti referendumą, artėja savivaldybių rinkimai, Prezidento rinkimai ir kartu su jais rengti referendumą, taisyti Konstituciją ir būtų baigtas klausimas. Kaip tauta nuspręs, taip ir bus. Nereikėtų daugiau grįžti prie šito klausimo.

Aš manau, kad nereikėtų mums bijoti visuomenės, tautos, ir tikrai manau, kad aktyviai dalyvautų tiek užsienyje gyvenantys piliečiai, darytų poveikį Lietuvoje likusiems giminaičiams. Referendumas įvyktų ir būtų priimti jo rezultatai. Todėl čia yra tik dienos ilginimas ir šitas kreipimasis į Konstituciją tikrai neišspręs keliamo klausimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitą nuomonę, nuomonę už, turi R. J. Dagys. Suteikiu jums žodį.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, gerbiamasis kolega Balsys, iš tikrųjų aš galbūt ir norėčiau taip, kad Konstitucinis Teismas vieną kartą nusprendęs to laikytųsi visą laiką. Bet, deja, taip nėra, nes jis jau vieną kartą išaiškino, kad atsižvelgiant į laikmetį jo dvasia gali keistis. Taip jis, aišku, užtikrino sau darbą ilgus metus į priekį, nes teisė naujai interpretuoti savo sprendimus, kai tik baigs dabartinius klausimus, bet jis tokią ateitį sau užtikrino. Todėl galime drąsiai kreiptis ir dėl kitų įstatymų galime kreiptis, nes ta dvasia galbūt pakitusi, mes nežinome, nes su dvasiomis kalbasi Konstitucinis Teismas. Pažiūrėkime, kokia dvasia jie dabar gyvena, ir pažiūrėsime, ką jie nuspręs.

PIRMININKĖ. Ir nuomonę už kviečiu sakyti A. Vinkų.

A. VINKUS (LSDPF). Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį ir pakartotinai informuoti, kad Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija šių metų balandžio 28 dieną priėmė rezoliuciją dėl pilietybės išsaugojimo. Rezoliucijoje komisija palaiko Lietuvos Respublikos Seimo narių išreikštą politinę valią. Todėl komisija prašo Lietuvos Respublikos Seimą imtis visų galimų teisinių priemonių kaip įmanoma greičiau... ši visuotinių politinių partijų susitarimą, siekti teisiškai įtvirtinti gimimu įgytos Lietuvos pilietybės išsaugojimą, kai yra įgyjama ir kitos valstybės pilietybė, įtvirtinti teisės aktuose.

Kaip komisijos pirmininkas turiu pažymėti, kad komisija šią rezoliuciją priėmė išklausiusi garbių teisininkų pranešimus, kuriuose buvo akcentuojama, kad pilietybės išsaugojimo klausimas turi būti sprendžiamas gerbiant Konstituciją. Todėl daugybinis pilietybės įteisinimas turi būti pasiektas teisinėmis priemonėmis, neapeinant Konstitucijos, o tai reiškia – gerbiant Konstitucinio Teismo sprendimus ir į juos atsižvelgiant. Ačiū.

PIRMININKĖ. Nuomonę prieš dar nori sakyti K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų negalima nepastebėti to fakto, kad mes, Seimas, žaidžiame su Konstituciniu Teismu *pingponga*: mes jiems, jie mums. Ir taip jau vyksta gal kokie šešeri metai. Matyt, tas Konstitucinio Teismo išaiškinimas, kad be referendumo išspręsti to klausimo negalima, yra teisingas. Todėl mūsų pagrindinis uždavinys, bent aš galvoju, turėtų būti sukonzentruotas į tai, kad būtų sumažinta referendumo pripažinimo kvota nuo 300 tūkst. iki 200 tūkst. ir kad referendumas įvyktų 2019 metais su vienais iš rinkimų. Tai būtų tikras atsakymas dėl problemos sprendimo, nes tai, ką mes dabar darome, yra grynai formalus žaidimas, kuris tikrai rezultatų neduos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš tik noriu atkreipti gerbiamų kolegų dėmesį dėl pirmosios dalies pataisos, kuria prašoma Konstitucinio Teismo pasakyti, ar neprieštaraus 22 tūkst. 913 asmenų, kurie turi ir Lietuvos, ir kitos valstybės pilietybę, faktas, kad jie turi dvigubą pilietybę. Čia noriu atkreipti dėmesį, kad kolega L. Balsys šiuo klausimu yra teisus, mano įsitikinimu. Mes čia pavojingai, labai pavojingai, sakysime taip, intriguojame, provokuojame Konstitucinį Teismą pasakyti, ar tie piliečiai teisėtai turi dvigubą pilietybę, todėl aš ir buvau prieš šios frazės įrašymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išsakytos nuomonės, keturi – už, keturi – prieš. Apsispręskime ir balsuokime dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111 Seimo narių: už – 100 Seimo narių, prieš – 4, susilaikė 7 Seimo nariai. Seimo nutarimas „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą“ (projektas Nr. XIIP-629(3) priimtas. (*Gongas*)

P. Saudargas – replika po balsavimo.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke. Iš tiesų norėčiau kaip fizikas pasakyti kai kuriems mūsų Seimo teisininkams, kad tiek įstatymai, tiek Konstitucija nekaba beorėje erdvėje. Jie yra kontekste pasaulio ir Lietuvos įvykių, gyvenimo, kuris keičiasi, ir gali Konstitucinis Teismas išaiškinti kitaip, lygiai taip pat, kaip Seimas gali priimti kitą Konstituciją ar jos pataisas, todėl nekalbėkime to, ko nėra. Nors aš neturiu teisininko išsilavinimo, bet man atrodo, kad tai yra akivaizdu. Ir sveikinu su Seimo šios dienos sprendimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. N. Puteikis – replika po balsavimo.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). O aš atvirkščiai, o aš nesveikinu. Jei Konstitucinis Teismas išaiškins, kad nėra kito būdo, kaip tik taisyti Konstituciją, mes būsime priversti organizuoti referendumą, į kurį neateis pakankamas skaičius piliečių ir liks dabartinė E. Kūrio sugalvota lietuvių kalbos taisyklių neatitinkanti redakcija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replika po balsavimo – L. Balsys.

L. BALSYS (*MSNG*). Pritarsiu, dar sykį pakartojau, ką sakė Naglis. Iš tikrųjų šiandien visi tie, kurie balsavote dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą, tiesiu taikymu balsavote, kad būtų rengiamas referendumas ir nebūtų ieškoma tų kelių, kuriuos profesorius A. Vinkus citavo iš PLB ir Seimo rezoliucijos dėl politinio susitarimo, dėl teisinio kelio ir t. t. Kreipimasis į Konstitucinį Teismą bus lygiai toks pat išaiškinimas, koks jau buvo duotas po to, kai kreipėsi Prezidentė D. Grybauskaitė lygiai tuo pačiu klausimu. Gerbiamieji kolegos, aš suprantu norą ką nors nuspręsti, bet niekaip nepritarsiu kolegos M. Puidoko pasakymui, kad tikime Konstituciniu Teismu ir jis mus čia išgelbės. Taip, tikime Konstituciniu Teismu, gerbiame jo sprendimus, tačiau jo doktrina turi įstatymo galią ir tai jis yra išaiškinęs jau ne vieną kartą, o gal dešimt kartų. Ir praeitą kadenciją mes Konstitucijos pataisų komisijoje lygiai prie tų pačių išvadų buvome priėję. Žodžiu, sveikinu padarius eilinį žingsnį atimant – jau dabar netgi atimant dvigubą pilietybę iš tų žmonių, kurie ją turėjo.

PIRMININKĖ. M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Tikrai labai liūdna, kad kai kuriems kolegoms atrodo, kad Konstituciniam Teismui reikėtų daryti tam tikrą spaudimą ir formuoti iš anksto atsakymą, koks jis bus. Aš manau, kad nė vienas to atsakymo šiandien, jeigu kalbėtume objektyviai ir analitiškai, nežinome. Tas atsakymas būtent bus įvertinus ir laiko dvasią, visas įstatymų ir teises peripetijas ir tik tada tas atsakymas gims. O kol jis negimė, sakyti, kad mes ką nors iš ko nors atėmėme, ketiname atimti – priešingai, mes stengiamės spręsti per įstatymus ir teisiniu būdu. Tikrai manau, kad Seimas priėmė teisingą sprendimą, ir už tai dėkoju kolegoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos po balsavimo.

10.55 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 100, 101, 106 ir 133 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4120(2) (priėmimas)

Kviečiu grįžti prie mūsų darbotvarkės. 1-5 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 100, 101, 106 ir 133 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4120(2). Pranešėjo J. Sabatausko nekviečiu, nes nėra jokių pasiūlymų. Priėmimo stadijoje daugiau nei Teisės departamento, nei kitų pasiūlymų nėra gauta. Iš viso mes turime penkis straipsnius.

Dėl 1, dėl 2, dėl 3, dėl 4, dėl 5 straipsnių pasiūlymų, kaip jau minėjau, nėra gauta. Norinčių kalbėti niekas neužsirašė. Prašom balsuoti ir savo balsavimu apsispręsti dėl įstatymo projekto Nr. XIIP-4120(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo... Dingo mūsų duomenys, prašom juos sugražinti. Balsavo 106 Seimo nariai: 104 – už, prieš – 1, susilaikė 1. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIP-4120(2) priimtas. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, dėl Švietimo įstatymo nematau pranešėjo. O dėl Planuojamos ūkinės veiklos, kaip ir tarėmės, dar turi sureguliuoti konsoliduotą, suvestinį įstatymo projektą.

Kviečiu svarstyti dabar darbotvarkės 1-8 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos ir Lenkijos strateginio dialogo stiprinimo“ projektą Nr. XIIP-4237(3). Ar galėtų L. Kasčiūnas, ar turime sulaukti?.. Gerai, jeigu jūs laukiate pagrindinio pranešėjo Ž. Pavilionio, tai aš kviečiu atsiversti mūsų rezervinius klausimus.

Kol surasime pranešėjus, prašau visada pasirengusį P. Čimbarą. Seimo protokolinius nutarimus galime aptarti. Gerbiamasis P. Čimbaras, kol ateis dėl kito įstatymo projekto pranešėjas.

10.58 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Alfonso Butės peticijos“ (projektas Nr. PNP-24) priėmimas

Prašom, rezervinis 5 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Alfonso Butės peticijos“ projektas (Nr. PNP-24). Prašom.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Šių metų birželio 21 dieną komisija iš esmės išnagrinėjo A. Butės ir kitų pareiškėjų peticiją ir nusprendė atmesti pateiktus pasiūlymus, pakeisti Civilinio kodekso 346 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „Kasacija galima, jeigu yra bet koks įstatymo pažeidimas, galėjęs turėti įtakos nepagrįstam ar neteisėtam teismo sprendimui priimti.“

Ir kitą pasiūlymą. Pakeisti Baudžiamojo proceso kodekso 369 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „Išteisėjęs nuosprendis arba nutartis apskundžiami ir bylos nagrinėjamos kasacine tvarka, jeigu netinkamai pritaikytas įstatymas, yra kitų teisės aktų normų pažeidimų.“ Komisija priėmė atsižvelgusi į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę, todėl prašau pritarti komisijos išvadai priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti peticijai pateiktus pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonių prieš nėra, už nėra. Pritariame bendru sutarimu? Pritariame. Dėkoju.

10.59 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Edmundo Raubos peticijos“ (projektas Nr. PNP-25) priėmimas

Prašom pateikti kitą Seimo protokolinį nutarimą „Dėl Edmundo Raubos peticijos“ projektą Nr. PNP-25, rezervinis 1-6.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Taip pat birželio 21 dieną komisija išnagrinėjo peticiją dėl E. Raubos ir priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą išbraukti iš naujojo Darbo kodekso, įsigaliosiančio šių metų liepos 1 dieną, 38 straipsnį, t. y. visą straipsnį dėl nekonkuravimo. Komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Socialinių reikalų ir darbo ministerijos pateiktą nuomonę ir todėl, kad anksčiau darbo teisė to nereguliavo, tačiau praktikoje šie susitarimai buvo taikomi. Konfidencialumo ir nekonkuravimo sutartys yra gana dažnas reiškinys šiuolaikiniame pasaulyje. Užsienio šalyse tai taip pat paplitęs reiškinys, reglamentuotas teisės aktais. Taigi prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti protokolinį nutarimą atmesti pateiktą pasiūlymą išbraukti iš Darbo kodekso 38 straipsnį dėl nekonkuravimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai sąlyje*) Norite balsuoti. J. Razma siūlo balsuoti. Seniai balsavome. Prašom apsispręsti balsuojant. Kas pritariate Seimo protokoliniam nutarimui, kad atmestume E. Raubos peticiją?

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 83, prieš – 3, susilaikė 9. Peticija atmesta.

11.02 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-26) priėmimas

Prašom pateikti dar vieną Seimo protokolinį nutarimą dėl A. A. Miškinio peticijos.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Komisija išnagrinėjo A. A. Miškinio peticiją ir priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą pripažinti netekusia galios Lietuvos Respublikos geriamojo vandens

tiekimu ir nuotekų tvarkymo įstatymo 35 straipsnio 6 dalį, kur numatyta, kad daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkai turi teisę vandens pirkimo ir pardavimo vietą pasirinkti įvade. Komisija atsižvelgė į Aplinkos ministerijos pateiktą nuomonę ir mano, kad daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkams turi būti suteikta galimybė rinktis pirkimo ir pardavimo vietą arba įvade, arba bute ir nuspręsti, kokia kaina mokėti už geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą. Taigi prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti protokolini nutarimą atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą išbraukti Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 35 straipsnio 6 dalį. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. J. Razma šiandien labai aktyvus ir nori balsuoti. Tai jo valiai paklūstame. Balsuojame apsisprendami dėl protokolinio nutarimo dėl A. A. Miškinio peticijos. Komisija siūlė atmesti.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1, susilaikė 6. Seimo protokolinis nutarimas priimtas, pritariant Peticijų komisijai.

11.04 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos ir Lenkijos strateginio dialogo stiprinimo“ projektas Nr. XIIP-4237(3) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar grįžtu prie pagrindinės darbotvarkės ir maloniai kviečiu į tribūną Ž. Pavilionį. Seimo rezoliucija Nr. XIIP-4237(3) „Dėl Lietuvos ir Lenkijos strateginio dialogo stiprinimo“. Prašau, gerbiamasis pranešėjau.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, labai ilgai derinome šį tekstą su visais atsakingais komiteto nariais, visomis partijomis ir šįkart bendru sutarimu siūlome strateginę Lietuvos ir Lenkijos užsienio politikos darbotvarkę. Kaip diplomatas puikiai žinau, kad yra labai svarbu nusistatyti visų pirma savo tikslus, ko norime su ta valstybe, o ne bandyti nuolat atsakyti į kitos valstybės reikalavimus. Šiuo metu tikrai labai gražiai, beje, ir su Užsienio reikalų ministerijos pritarimu turime sklandų strateginį tekstą, kuriam labai prašau visų pritarti.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis pranešėjau, jūsų nori paklausti grupė Seimo narių. L. Kasčiūnas klausia pirmasis.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, vis dėlto šitą rezoliuciją turbūt reikėtų vertinti ir platesniame kontekste. Mes turime Europos integracijos procesus, kurie vis daugiau užduoda klausimų, kokia ta Europos Sąjunga bus ateityje. Mes su nauju Prancūzijos prezidentu vis matome didesnes tokias takoskyras tarp Vidurio Europos šalių, vadinamųjų Višegrado valstybių, ir Vakarų Europos. Yra ir tokių apsižodžiavimų, ir nesutarimų dėl pabėgėlių kvotų, ir t. t. Galų gale ir solidarumo sampratos kaip tokios.

Norėčiau paklausti dėl Lietuvos užsienio saugumo politikos prioritetų. Ar kartais neatrodo, kad pastaraisiais metais mes užsienio politikos vektorių esame pernelyg susieję su didžiosiomis Vakarų Europos šalimis, o ne su Vidurio Europa, ne su Višegradu, tai yra šiek tiek užmiršta teritorija, kad neva su jais dabar nemadinga kalbėtis? Aš noriu pabrėžti, kad šitas geopolitinis regionas visą laiką turės labais stiprų ryšį su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, o tai bet kokiame atveju, nepaisant įvairių dabar pasirodžiusių interpretacijų, yra pagrindinis strateginis Lietuvos partneris ir saugumo garantas.

Noriu paklausti tokio klausimo. Ar mes pakankamai išlaikome pusiausvyrą tarp šių vektorių, tarp Vakarų Europos ir Višegrado šalių, ar mums čia reikėtų ką nors koreguoti?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Sutinku su jumis. Manau, ta pusiausvyra galėtų būti šiek tiek geresnė, užsidarymas tam tikrose grupėse mums nėra naudingas. Manau, paramos turime siekti iš visų įmanomų grupių ir kaimynų, žinant, kad Lenkija įgauna vis didesnę svorį regione, ką demonstruoja ir prezidento D. Trampo vizitas, antrasis užsienio vizitas būtent į Lenkiją. Manau, be abejonės, ten bus svarstomi labai svarbūs klausimai ir mūsų regionui, todėl turime sugebėti atkurti tą dialogą su Lenkija, ko, beje, ir siekiame šia rezoliucija. Aiškiai išdėstome, ko norime, turime aiškų politinį strateginį pagrindą, kuriuo galės naudotis mūsų diplomatai ir mūsų Seimo nariai dalyvaudami įvairiose asamblėjose ir dvišalėse grupėse siekdami šių tikslų, kuriuos mes įvardijame.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Gerbiamasis pranešėjau, dėkoju už puikią iniciatyvą ir tuos darbus, kuriuos jūs darote siekdamas suartinti mus su mūsų kaimyne ir mums labai svarbia valstybe. Aš noriu paklausti jūsų asmeninės nuomonės apie Lenkijos vidaus politikos situaciją. Kaip diplomatai gal nelabai dera komentuoti, bet kaip politikai mes visi turime savo nuomonę. Vis dėlto kaip vertinate tuos valdančiosios partijos veiksmus D. Tusko atžvilgiu ir to lėktuvo tyrimo kontekste?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš manau, tas tyrimas kaip tik suartina mus visus ir Lenkijos įvairias grupes, ir visas regiono kaimynes. Mes tikrai šia rezoliucija nesikišame į vidaus politiką, neuzimame nei vienos, nei kitos pozicijos. Mes tiesiog pasakome, kad Rusija nebendradarbiauja. Tai, kad lėktuvo nuolaužos iki šiol yra neperduotos Lenkijai, tai yra tam tikras Lenkijos, kaip valstybės, pažeminimas. Mes turime ne vieną tokio nebendradarbiavimo atvejį savo garsiose istorinėse bylose ir dar kartą išreiškiame paramą Lenkijai, kad taip neturėtų būti daroma. Aš manau, tai yra visos Europos Sąjungos iš esmės pozicija ir mes jokių būdu čia nesikišame į Lenkijos vidaus politiką, ko, aišku, stengiamės vengti vykdydami savo užsienio politiką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iš tikrųjų rezoliucija yra svarbi. Nors kartais, kai siūloma skatinti bendradarbiavimą tarptautiniu lygiu, įvertinti komunizmo, nacionalsocializmo nusikaltimus, atrodo, kad iki tol to bendradarbiavimo nebuvo. Bet jis jau ketvirtį amžiaus yra, ir gana intensyvus.

Mano kitas klausimas. Paskutinis punktas yra plėtoti strateginį dialogą parlamentiniu lygmeniu. Žinant, kad jau keliolika metų, bijau pasakyti net kiek, bendros parlamentinės asamblėjos nesugebame surengti, tai kokios perspektyvos atsiveria, galbūt daugiau žinote?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš dalyvavau trišalėje asamblėjoje su Ukraina. Atmosfera buvo tikrai labai gera, dėl visų strateginių klausimų mes sutarėme. Kaip suprantu, po truputi tas pasitikėjimas atkuriamas ir dvišaliu parlamentiniu lygmeniu prasidėję kontaktai tarp dviejų šalių. Aš tikiuosi, kad mes sugebėsime atkurti tą dialogą, kuris kažkada, kaip jūs teisingai sakote, buvo vienas iš stipriausių ir pavyzdinių dialogų Europos Sąjungoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia...

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Mes turime visas galimybes tai padaryti.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rinkevičius. Prašom, kolega.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Jūs minėjote dėl lėktuvo katastrofos. Aišku, tai labai aktualus klausimas šiuo metu Lenkijai. Bet žiūrėdami į ilgalaikę perspektyvą mes daugiau kalbame apie strateginį bendradarbiavimą ir turbūt ilgalaikėje perspektyvoje. Tas lėktuvo katastrofos klausimas, žiūrint į bendrą kontekstą, lyg truputį, man atrodo, iškrenta. Ar jūs, kaip diplomatas... Ar mes tikrai šiuo momentu norime kuo geresnius palaikyti santykius su dabartine Vyriausybe, valdančiąja dauguma, nes prieš tai buvusi Vyriausybė šiek tiek kitaip žiūrėjo į tą klausimą? Ateity vėlgi gali pasikeisti, tie klausimai gali būti galbūt šiek tiek kitaip traktuojami. Ar tas pynimas į tą bendrą kontekstą šiuo klausimu duos gerą efektą, ar čia galbūt tikrai momentinis yra tas klausimas?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš manau, mes tikrai neturėtume vertinti pagal kairės ir dešinės kategorijas. Čia kalbama apie žuvusį Lenkijos prezidentą, kurį mes gerbiame kaip tokį. Mes gerbiame savo kaimynę. Jeigu šis klausimas yra toks skaudus ir jautrus, mes, be abejonės, išreiškiame solidarumą savo kaimynei. Tačiau tai taip pat yra klausimas, susijęs su Rusijos žaidimu pagal tam tikras tarptautines taisykles, kas yra bėda. Vakarai iki šiol nesugeba įtikinti Rusijos pagal tas taisykles žaisti.

Tai yra dar vienas priminimas, kad vis dėlto tam tikros civilizuotos taisyklės egzistuoja. Jeigu Rusija nori, kad su ja būtų normaliai elgiamasi, kad nebūtų sankcijų, turi atitraukti karius iš tam tikrų vietų, turi elgtis pagal tarptautines taisykles, kurias ji yra pamynusi iš esmės visais atvejais. Čia tiesiog mažas priminimas ir solidarumas su kaimynais. Aš manau, tai yra svarbiausia. Lietuvių diplomatija ir valstybė iš esmės per 27 metus sunkiausiais Lenkijai momentais būdavo su Lenkija. Kai mums būdavo ar bus sunku, mes labai tikimės, kad Lenkija tokį pat solidarumą išreikš ir mums. Tai, manau, yra labai svarbu drauge gyvenant regione.

PIRMININKĖ. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Noriu padėkoti kolegai pranešėjui už prisidėjimą prie Lietuvos ir Lenkijos tarpusavio santykių stiprinimo ir už lankstumą, kartu su kolega E. Vareikiu derinant patį rezoliucijos tekstą. Manau, kad strateginiai santykiai Lietuvai su Lenkija yra išskirtinai svarbūs. Privalome dėti visas pastangas, kaip tai daro ir dabartinė S. Skvernelio Vyriausybė, kad tie santykiai tikrai tvirtėtų, nes mums tai yra be galo svarbu ir NATO kontekste, ir bendreregioniniame kontekste, kad taip būtų. Tikrai iš Lenkijos galime daug ko pasimokyti, kaip ginti nacionalinį interesą, taip pat šeimos politiką, tradicines vertybes. Ši valstybė mums tikrai yra svarbi.

Klausimas būtų, kaip būtų galima mūsų santykius, jūsų manymu, ir kokiose srityse artimiausiu metu dar sustiprinti?

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Neatidėliotini darbai yra energetikos sektoriuje. Mes turime pasiekti sinchronizavimą. Taip pat yra prasidėjęs nuostabus bendradarbiavimas dujų sistemų sujungimo srityje. Beje, ir mes, ir Lenkija šiuo metu, atrodo, importuosime suskystintąsias dujas iš Amerikos. Jeigu mes dar sujungsime savo sistemas, yra galimybė padaryti Ukrainą galutinai nepriklausoma nuo įvairių tranzito schemų, kurios yra įkalinusios Ukrainą tiek priklausomybės, tiek tam tikros korupcijos schemose.

Taigi bendradarbiauti yra daug galimybių. Aišku, aš labai norėčiau, kad atsikurtų politinis strateginis bendradarbiavimas, kuris buvo tarp mūsų šalių ir kuris nulemdavo labai daug netgi ir europinių sprendimų. Aš tikiuosi, kad tas variklis tarp Vilniaus ir Varšuvos gali ir turi būti užvestas.

Ką mes šiuo metu darome? Mes, kaip parlamentai, rodome tam tikrą pavyzdį.

PIRMININKĖ. Dar suteiksiu žodį paklausti. K. Glavecko nematau. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiamas pranešėjau, aš manau, kad šiandien yra labai aktualių klausimų Lenkijai. Vienas iš jų, kad Europos Sąjunga grasina sankcijomis dėl pabėgėlių. Būtų labai gražu, kad mes įrašytume, kad Lietuva vetuos tas sankcijas solidarizuodamasi ir palaikydama Lenkiją. Tai būtų konkretus mūsų žingsnis.

Antras dalykas. Aš manau, kad mums, Lietuvai, labai tiktų priklausyti Višegrado šalių grupei. Tai taip pat būtų sustiprinimas tos pačios Lenkijos ir kitų šalių, kurios įeina į Višegradą. Galbūt reikėtų tikrai priminti, jeigu kalbame apie rezoliuciją, kad siekiame įkurti Lietuvos ir Lenkijos tarpparlamentinę grupę, kurios šiuo metu tokiu aukštu lygiu nėra. Čia tokie dalykai, kurie nelabai ką sako. Ar nepritartumėte, kad reikėtų papildyti konkrečiais punktais šitą rezoliuciją?

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Aš manau, ką jūs minite, bent du iš trijų punktų jau yra. Grupė yra, bet ji dar nesusitinka taip intensyviai, kaip galėtų. Tiesiog mums reikia realizuoti tai.

Dėl priklausymo Višegradui. Dabar tas formatas yra vadinamas šiek tiek kitaip – trijų jūrų ar dviejų jūrų koncepcija. Kaip žinote, prezidentė yra kviečiama į susitikimą liepos pradžioje, kur bus ir prezidentas D. Trampas. Mes esame tos grupės nariai.

Dėl pabėgėlių. Aš iš esmės pritariu tam, ką jūs sakote. Aš manau, mes turėtume solidariau laikytis su Lenkija šiais klausimais, tačiau, kaip žinote, šis procesas dar nėra priėjęs iki tokio lygio, kad mes jau ją šiuo metu turėtume ginti. Yra inicijuotas tyrimas, ir aš tikrai tikiuosi, kad nesibaigs jokiais sankcijomis Lenkijai. Aš manau, tokiu atveju mes turėtume tikrai solidarizuotis su Lenkija, nes kitą kartą tai gali baigtis blogai ir mums, nes aš manau, kad Lenkijos pozicija šiais klausimais yra teisinga.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamajam pranešėjui. Jūs atsakėte į visus klausimus. Po pateikimo nebalsuojama.

Skelbiu diskusiją. Norinčių kalbėti diskusijoje niekas neužsirašė. Dabar atitinkamai Seimas turi apsispręsti pagal Statuto 184 straipsnį.

Yra nuomonė už ir nuomonė prieš. Gal tik nuomonės už? L. Kasčiūnas. (*Balsai salėje*) L. Kasčiūnas. Šventa pareiga pasakyti nuomonę už.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū pirmininkei. Aš pasakysiu, be abejo, ragindamas pritariti, esu irgi vienas iš idėjos, teksto autorių. Pasakysiu, kad mes dažnai tą partnerystę su Lenkija suvokiame nepagrįstai per trijų raidžių prizmę. Mums reikia suvokti daug plačiau būtent dėl sutampančių saugumo interesų. Būtent dėl to, kad Lenkijai reikia mūsų paramos įtvirtinant istorinį

teisingumą, išsiaiškinant, kas padarė tą nusikaltimą prieš Lenkijos politinį elitą 2010 metais, remiant lenkus svarbiais europinės politikos klausimais. Šiuo atveju ir atsiskleis visa mūsų strateginė partnerystė. Todėl raginu matyti visa tai plačiame kontekste. Manau, dokumentas yra labai geras. Judame pirmyn ir visi kartu pritarkime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiami Seimo nariai, aš uždaviau klausimą, iš dalies atsakymą gavau. Tačiau mes galėtume užsiminti rezoliucijoje bent tai, nes pradėtas tyrimas prieš Lenkiją, kad Lietuva, kaip turinti veto teisę, tikrai vetuos sankcijas Lenkijai dėl pabėgėlių klausimo.

Taip pat aš manyčiau, kad mes tikrai galėtume priklausyti, ne tik dalyvauti Višegrado valstybių grupės pasitarimuose kaip stebėtojai, galėtume būti jos nariai. Tikrai tai būtų konkretus, pozityvus žingsnis. Šitų konkrečių žingsnių tikrai nėra numatyta šitoje rezoliucijoje. Tai daugiau istorinis dokumentas, kuris tikrai ko nors nespręs.

Aš manau, kad mes galėtume taip pat pasiūlyti, kad jeigu būtų parlamentinės grupės tarp Lietuvos ir Lenkijos, galėtų būti mažiausiai Seimo vicepirmininko lygiu, kad jos būtų tikrai dirbančios, veiksnios, o ne kaip dabar suformuotos, ir faktiškai jokio veiksmo nėra, jokio konkretnio bendradarbiavimo nėra. Todėl aš manau, kad šita rezoliucija ne kažin ką tokio efektyvaus duos stiprinant Lenkijos ir Lietuvos santykius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Turiu suteikti galimybę visiems, dar norintiems kalbėti ir už. Ne visiems, o keturiems. V. Rinkevičius nori.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Pačiame rezoliucijos pavadinime yra daug kas pasakyta – strateginio dialogo stiprinimas. Be abejo, mes su Lenkija, artimiausia kaimyne ar viena artimiausių šalių, su kuria sieja ir seni istoriniai ryšiai, turime iš tikrųjų daug bendrų sąsajų saugumo, transporto, energetikos, kitose srityse.

Lenkijos politinis svoris Europos Sąjungoje yra tikrai didelis. Lenkai dažnai išsako tai, ko mes nedrįstame pasakyti Europos Sąjungos institucijose įvairiais klausimais. Mes turėtume daugiau turbūt derinti tas pozicijas ir daug kur kartu su jais siekti bendrų tikslų Europos Sąjungoje. Pritariu rezoliucijai ir manau, kad to dialogo reikia. Turime jį stiprinti. Balsuoju už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonę už nori išsakyti A. Anušauskas. Prašom, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų rezoliucijas visada galima tobulinti, tačiau atkreipiu dėmesį, kad rezoliucijos dažniausiai apibrėžia tam tikras gaires. Jeigu bendradarbiavimas vystomas, gilinamas, atsiranda naujų klausimų, papildomų, pavyzdžiui, bendravimas, ir užsiminta apie sankcijas Lenkijai, apie pabėgėlių klausimą. Atsirastų ir kitų klausimų, atsirastų ir kitų dokumentų. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – A. Armonaitė. Prašom, kolege.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Aš taip pat noriu pasisakyti už, mes beveik visi kalbėjome už, bet dėl truputį skirtingų motyvų. Vadinasi, dokumentas išties yra geras, jeigu ir tie, kurie palaiko Lenkijos Vyriausybės kai kuriuos veiksmus, galbūt labai *tradicionalistinius* ir konservatyvius, ir tie, kurie yra už laisvesnę visuomenę ir liberalesnę santvarką, irgi gali palaikyti šią projektą. Pirmiausia aš į šią rezoliuciją žiūriu kaip į tam tikrą ženklą ne tik valdžiai, bet ir Lenkijos visuomenei, kad Lietuva yra atvira, Lietuvai Lenkija yra labai svarbi, Lietuvai lenkai yra labai svarbūs ir Lietuvos žmonėms ne tik dėl kertinių klausimų, kurie yra šitoje rezoliucijoje, tai yra projektai, bet ir dėl kitų dalykų. Šiaip, žinoma, mano, kaip politikės, asmenine nuomone, aš vis dėlto tikiuosi ir linkiu, kad Lenkija eis atviresnės visuomenės keliu, ir tie judėjimai šioje šalyje bunda, ir tikiuosi, kad turėsime tvirtesnę partnerystę ir draugystę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, nuomonės išsakytos. Mums balsuojant reikia apsispręsti, ar priimti rezoliuciją be pataisų pagal Statuto 184 straipsnį. Kurie balsuojate už, manote, kad rezoliuciją galime priimti be pataisų, kurie balsuojate kitaip, tarsimės, kaip mes ją redaguosime ir ar redaguosime.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 90, prieš – nėra, susilaikė 3. Seimo rezoliucija „Dėl Lietuvos ir Lenkijos strateginio dialogo stiprinimo“ priimta. (*Gongas*)

Gerbiamieji kolegos, L. Kaščiūnas, replika po balsavimo. Prašom.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Dėkodamas Seimui už beveik vienbalsį apsisprendimą, aš tik gerbiamai Aušrinei pasakysiu vieną sakinį – liberali ir laisva visuomenė nėra tas pats, ir čia yra rimta diskusija. Mielieji, nesisavinkite laisvos visuomenės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamoji A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Iš tikrųjų man labai keista, kai politologo išsilavinimą turintis kolega bando nuo liberalizmo atkirsti fundamentalią idėją – laisvę.

11.24 val.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4804(3)ES (priėmimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Replikos išsakytos, dabar kviečiu dėl mūsų darbotvarkės 1-7a klausimo – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4804(3). Aplinkos apsaugos komiteto pranešėja V. Vingrienė. Priėmimas. Priėmimo stadijoje yra gauta daug pasiūlymų. Mes dabar pastraipsniui visus pasiūlymus aptarsime. Bet prieš tai prašome pasakyti komiteto poziciją priėmimo stadijoje.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas priėmimo stadijoje apsvartė daug pateiktų pasiūlymų, tiek Seimo Teisės departamento, tiek grupės Seimo narių pataisas. Aplinkos apsaugos komitetas pritarė šiems pasiūlymams. Už balsavo 6, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Gal mes susitarsime nuosekliai. 1 straipsnis. Yra išdėstyta visa nauja 1 straipsnio redakcija. Mes tada eikime prie bendrųjų nuostatų. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nebuvo gauta. 2 straipsnis – pagrindinės šio įstatymo sąvokos. Yra Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas?

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Čia yra redakcinio pobūdžio pasiūlymas ir komitetas siūlo pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Grįžtu akcentuodama, kad 1 straipsnis priimtas. 2 straipsnis. Deja, mes dar negalime priimti, turime aptarti visus kitus Teisės departamento pasiūlymus. Čia pasiūlymas buvo dėl 7 punkto. Galime bendru sutarimu pritari komiteto nuomonei? Galime.

Dėl 10 punkto – „Poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjas“ yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Taip pat yra redakcinio pobūdžio ir komitetas siūlo jam pritari.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju. Dėl 11 punkto – „Poveikio aplinkai vertinimo subjektas“ yra Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Teisės departamento siūlo dar įtraukti savivaldybės vykdomąją instituciją. Komitetas pritarė šitam pasiūlymui ir siūlome taip pat pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl viso 2 straipsnio. Galime jį priimti Teisės departamentui ir komitetui pritarus? Galime. 3 straipsnis. Dėl 3 straipsnio 6 dalies yra gautas Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Teisės departamentas taip pat redakcinio pobūdžio pasiūlymą pateikė. Komitetas siūlo jam pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 3 straipsnį galime priimti bendru sutarimu? Galime.

4 straipsnis – „Poveikio aplinkai vertinimo tikslai“. Taip pat yra dėl 5 papunkčio gautas Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Teisės departamentas pasiūlė papildyti 4 straipsnio 3 dalies 5 punktą, įtraukiant papildomas institucijas, tai yra visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės ir civilinės saugos institucijas, atsižvelgiant į jų teisės aktų reikalavimus. Komitetas siūlo šiam pasiūlymui pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Su Teisės departamento pasiūlymu ir komiteto pozicija galime priimti 4 straipsnį? Galime priimti.

5 straipsnis. Taip pat buvo gautas Teisės departamento pasiūlymas. Prašom.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Taip pat redakcinio pobūdžio. Komitetas siūlo pataisyti ir pritari.

PIRMININKĖ. 5 straipsnį su komiteto pasiūlymu ir Teisės departamento pasiūlymu, ir komiteto pozicija galime priimti? Galime.

6 straipsnis. Dėl 6 straipsnio 8 punkto yra gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Prašom.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Seimo Teisės departamento pasiūlymas buvo dėl 8 dalies, jis taip pat redakcinio pobūdžio. Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Galime priimti visą 6 straipsnį komitetui pritarus Teisės departamentui? Galime. Dėkoju

II skyrius. II skyriaus 7 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti 7 straipsnį ir visą II skyrių? Galime.

III skyrius 8 straipsnis. 8 straipsnio 3 dalis. Yra gauti Seimo narių K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos ir A. Šimo pasiūlymai. Atsiprašau, gerbiamoji pranešėja, kuris iš kolegų pristato? Ar būtų 29 Seimo nariai, kurie matydami šio pasiūlymo redakciją prirtartų, kad būtų pateiktas...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Galiu truputį patikslinti? Čia tiesiog priimant svarstymo stadijoje pasiūlymą Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas...

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia tiesiog buvo praleista nuostata, kurią mes siūlome įtraukti, įtraukiant papildomas institucijas į poveikio aplinkai vertinimo subjektus. Todėl Teisės departamentas ir mes siūlome papildyti pasiūlymą ir įtraukti papildomas institucijas.

PIRMININKĖ. Supratau. Gerbiamoji pranešėja ir gerbiamieji Seimo nariai, noriu jūsų atsi klausti, ar galime, kadangi komitetas pritarė ir Seimo nariai taip pat, matau, linksi galvą sakydami, kad reikia pritarti?.. Nėra kitokių nuomonių? Galime pritarti.

Taip pat buvo gautas dėl 8 straipsnio 4 dalies Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia buvo redakcinio pobūdžio ir komitetas siūlo šitam pasiūlymui pritarti.

PIRMININKĖ. Kitas pasiūlymas Teisės departamento dėl 8 straipsnio.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip pat redakcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip, pritarė.

PIRMININKĖ. Seimo kanceliarijos Teisės departamento birželio 26 dienos pasiūlymas, dar vienas, kuriam komitetas iš dalies pritarė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Iš dalies pritarė, papildydamas tik dar aplinkos ministro nustatyta tvarka. Taip pat siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimo nariai K. Starkevičius, R. Morkūnaitė-Mikulėnienė pateikė pasiūlymą dėl 8 straipsnio 4 dalies. Ar, kolegos, norite pateikti, ar atsiimate? Norite pateikti. Ar būtų 29 Seimo nariai? Prašom. Kurie Seimo nariai norėtų sutikti... Jus prašau sekti konsoliduotą, tai mums greičiau bus ir matysite pasiūlymus. Tada apsispręsimė, ar leisti juos pateikti. O kad būtų leista pateikti priėmimo stadijoje, reikia 29 Seimo narių.

Yra tik 26, atsiprašome, deja. Komiteto nuomonė dėl šitų pasiūlymų buvo nepritarti.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo nepritarti.

PIRMININKĖ. Seimo nariai D. Kreivys ir V. Sinkevičius siūlė pakeisti 8 straipsnio 4 dalį. Ar galime bendru sutarimu, nes komitetas pritarė...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. ...kad svarstytume šitą pasiūlymą? Kas iš kolegų nori pristatyti, nes čia jau Seimo narių pasiūlymas?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Nėra pateikėjų. A, prašom.

PIRMININKĖ. D. Kreivys. Prašom, kolega.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pataisoje kalbama apie tai, kad jeigu Vyriausybė įstatymų nustatyta tvarka projektą pripažįsta ekonomiškai svarbų valstybei arba regionui, tuomet savivaldybės veto teisė yra netaikoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė, kaip jau minėjau.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Nuomonė už, nuomonė prieš dėl kolegų D. Kreivio ir V. Sinkevičiaus pasiūlymo. Ar, kolegos, užsirašėte kalbėti dėl pasiūlymo, ar dėl viso?

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Aš tai taip.

PIRMININKĖ. Jūs dėl pasiūlymo? K. Mažeika dėl D. Kreivio pasiūlymo.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, mes komitete tikrai svarstėme ir su siūlytojais teko kalbėti. Išties svarstydami praleidome procedūroje laiko tarpą, per kiek laiko savivaldybė turi pareikšti veto. Šito nebuvo, nes faktiškai situacija, jeigu savivaldybė norėtų, galėtų padėti į stalčių, ir tai užtruktų tiek, kol pasikeistų savivaldybės kadencija. Išties buvo labai logiškas, racionalus pasiūlymas nustatyti 20 dienų, per kiek savivaldybė turi pateikti veto teisę, ir taip pat dar buvo pasiūlyme geras argumentas, kad valstybinės reikšmės objektams negaliojūt savivaldybės veto. Išties pritariame ir siūlau palaikyti šį pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl šio pasiūlymo A. Stančikas nori kalbėti prieš? Ne dėl šio pasiūlymo. Nei K. Starkevičius, nei V. Rinkevičius. Jūs užsirašėte dėl viso.

Gerbiamieji kolegos, prašom apsispręsti balsuojant, ar pritariate D. Kreivio ir V. Sinkevičiaus pasiūlymui, kuriam komitetas pritarė ir išsakytos nuomonės taip pat yra už.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 96, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo narių D. Kreivio ir V. Sinkevičiaus pasiūlymui pritarta.

Dėl minėto straipsnio 6 dalies gautas Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti. Čia taip pat daugiau redakcinio pobūdžio pasiūlymas ir mes siūlome pritarti.

PIRMININKĖ. Dar vienas buvo Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Teisės departamentas siūlo taip pat papildyti dėl poveikio aplinkai vertinimo subjektų. Savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, tarnyba taip pat turėtų būti įtraukta prie poveikio aplinkai vertinimo subjektų. Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimo nariai D. Kreivys ir V. Sinkevičius pateikė pasiūlymą dėl 8 straipsnio 6 dalies. Kadangi komitetas pritarė, ar galime leisti kolegoms pateikti, neprašydami 29 balsuoti? Galime. Kuris iš kolegų? D. Kreivys. Nėra D. Kreivio. V. Sinkevičiaus taip pat nėra. Gal, komiteto pirmininke, tada jūs pateikite.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Pristatyti?

PIRMININKĖ. Pristatykite ir pateikite komiteto nuomonę.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia aš jau prieš tai pristačiau, faktiškai į ankstesnę apeliuodama. Seimo nariai siūlo, kad jeigu poveikio aplinkai vertinimo subjektai ar savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama ūkinė veikla, taryba turėtų pateikti... nepateikė per numatytą laiką išvadų, laikoma, kad jie pritaria programai. Komitetas siūlo šiam pasiūlymui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Užsirašiusių kalbėti prieš, už nėra. Gal bendru sutarimu pritariame? Galime bendru sutarimu. Dėkoju. Visą 8 straipsnį galime priimti? Galime priimti. Dėkoju.

9 straipsnis. Dėl 9 straipsnio 3 dalies yra Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip pat redakcinio pobūdžio. Vietoj „šalies“ rašyti „valstybė“ ir komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Taip pat dėl 5 dalies analogiškas pasiūlymas. Dėl viso 9 straipsnio. Jį galime priimti? Galime priimti. Dėkoju.

10 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo. Galime priimti? Galime. Dėkoju.

11 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymas dėl 11 straipsnio 1 dalies 2 punkto.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia yra tik patikslinimas, daugiau redakcinio pobūdžio ir siūlome pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar dėl 2 dalies yra Seimo narių K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos ir A. Šimo pasiūlymai.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia dėl terminų sutrumpinimo svarstymo stadijoje buvo pritarta, t. y. sutrumpinti terminus tuo atveju, jeigu...

PIRMININKĖ. Gerbiamoji Virginija, jūs jau pristatote. Aš noriu vis tiek Seimo atsiklausti. Komitetas pritaria. Ar būtų 29 Seimo nariai, ar bendru sutarimu galime leisti pateikti? Leidžiame pateikti. Kas pristato? Jūs pati ir pristatote pasiūlymą.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Aš pristatysiu. Čia buvo nubalsuota svarstymo stadijoje, kad sutrumpintume terminus nuo 50 dienų, kai pateikiama išvada, jeigu reikia pasitelkti ekspertus. Tačiau 50 dienų buvo maksimalus leistinas terminas, neprieštaraujantis viešųjų pirkimų sąlygoms. O šiuo metu, kada sutrumpinome iki 40 dienų, jau faktiškai nebeužtektų laiko ir netgi prieštarautų viešųjų pirkimų sąlygoms, todėl mes siūlome gražinti 50 dienų terminą. Komitetas siūlo šiam siūlymui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių pasisakyti už, prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu? Galime. Atkreipiu dėmesį, kad ir 1 dalies, ir 2 šio straipsnio dalies kartu su Teisės departamentu yra pateikta nauja redakcija.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Teisės departamentas taip pat...

PIRMININKĖ. Šio straipsnio 3 dalis. Yra gauti Seimo narių K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos, A. Šimo pasiūlymai. Komitetas. Birželio 22 dienos. 11 straipsnio 3 dalį siūlė išdėstyti.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia taip pat dėl terminų, kurie buvo sutrumpinti svarstymo stadijoje.

PIRMININKĖ. Iki 15 darbo dienų.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip, iki 15 darbo... Buvo iki 10, o mes siūlome sugražinti iki 15 darbo dienų, nes tai yra maksimalus galimas terminas.

PIRMININKĖ. Seimas sutinka, kad galima pristatyti, ir komiteto nuomonė yra už.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Pritarti, taip.

PIRMININKĖ. Jūs kartu jau ir pristatėte. Norinčių kalbėti už, prieš nėra. Bendru sutarimu pritariame, taip?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Keičiamo įstatymo 11 straipsnio 11 dalis.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip pat redakcinio pobūdžio ir komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

Seimo narių K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos pasiūlymas papildyti atitinkamai sąvoką. Leisime pateikti, komitetas pritarė. Jūs pakomentuokite.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia tik papildome „ir civilinės saugos“.

PIRMININKĖ. Įrašome papildomai prie gaisrinės saugos „ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimų“.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip. Siūlome taip pat pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonių už, nuomonių prieš nėra. Galime bendru sutarimu? Galime.

Dėl viso minėto straipsnio. Ar galime jį priimti bendru sutarimu? Su Seimo narių ir Teisės departamento pasiūlymais 11 straipsnį priimame.

IV skyrius. Dėl 12 straipsnio pasiūlymų negauta. Galime priimti? Galime. 13 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo gauta. Galime priimti? Priimtas.

V skyriaus 14 straipsnis. Pasiūlymų negauta. Galime priimti? Priimtas. 15 straipsnis. Pasiūlymų negauta. Galime priimti? Priimtas.

Verčiame toliau. Planuojamos ūkinės veiklos, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas, rūšių sąrašas. Čia dėl 2 dalies „Gavyba ir perdirbamoji pramonė“ yra gautas Seimo nario L. Balsio pasiūlymas. Ar visi matote pasiūlymą? Ar būtų 29 Seimo nariai, kurie sutiktų leisti pateikti L. Balsiui minėtą pasiūlymą?

Už leidimą pateikti pasisakė 22 Seimo nariai. Komitetas pasako savo poziciją. Nepritarta, kad L. Balsys pateiktų, o komitetas nepritarė. Prašom akcentuoti.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas nepritarė siūlymui.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, dėl kitų šio sąrašo dalių pasiūlymų negauta. Ar galime priimti pirmąją „Žemės ir vandens ūkis“? Ar galime priimti „Gamyba ir perdirbamoji pramo-

nė“, kur mes nepritarėme L. Balsio ir komiteto pasiūlymui? Dėl „Energetikos“ taip pat negauta, dėl „Metalų gamybos“ ir dėl kitų – 4, 5, 6, 7, 8, 9 šio sąrašo dalių pasiūlymų negauta. Galime priimti? Galime.

Verčiame kitą sąrašą – „Planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašas“. Dėl 1 dalies yra gautas Seimo narių A. Nekrošiaus, A. Širinskienės ir V. Ačienės pasiūlymas. Komitetas pritarė. Ar galime bendru sutarimu, ar būtų 29 pritariantys? Prašom balsuoti, ar yra 29, kad leistume pateikti Seimo nariams A. Nekrošius, A. Širinskienei ir V. Ačienei. Reikia 29 jūsų balsų, kad kolegoms... Taip, yra. Kuris iš kolegų pateiks – A. Nekrošius ar A. Širinskienė? Pateikia A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, mano teikiamomis įstatymo pataisomis siūloma išlaikyti esamas laikomų gyvūnų normas, kada būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą. Konkrečiai siūlau vištoms ir broileriams palikti slenkstį, kada reikia atlikti vertinimą. Tai yra fermoms – nuo 10 tūkst. vienetų, jeigu dar paprasčiau variant, siūlau palaikyti miestelio gyventojų teisę gyventi saugioje ir sveikoje aplinkoje. Kviečiu palaikyti šią pataisą, kad didelių paukštynų projektai neišvengtų poveikio aplinkai vertinimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritari šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės už nėra. Nuomonė prieš – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš iš tikrųjų noriu, kad įsiklausytumėte. Prieš kelis posėdžius pritarėte Kaimo reikalų komiteto išdiskutuotiems, keletą metų svarstytiems, su visomis savivaldos institucijomis suderintiems, taip pat ir su ministerija, pasiūlymams, kurie yra susiję su sveika logika, su statybų kaštais, mastais ir kartu ekologija. Mes daug kalbame apie regioninę politiką, o šiuo sprendimu norime uždrausti elementariausios fermelės, fermikės, kaip norite, statybą. Jūs galite sakyti, kad štai atliksite poveikio aplinkai vertinimą ir viskas bus gerai. Mieli kolegos, tikai atsibuskime. Poveikio aplinkai vertinimas kainuoja maždaug tik iki 40 tūkst. euriukų. Tai pagalvokime, ar tas, kuris Norvegijoje, Airijoje, Anglijoje pluša, užsidirbo šiek tiek pinigų ir nori pradėti savo verslą kaime, įgyvendinti mūsų regioninę politiką, ar jis eis? Jis sugrįš atgal į Norvegiją ir ten tarnaus kitiems, bet tik ne mums, ne Lietuvai, nevykdys tos regioninės politikos, apie kurią mes garsiai kalbame. Čia yra esminė šio įstatymo pataisa, kurios ūkininkai laukia jau gerus dešimt metų. Kviečiu nepritari šiam pasiūlymui, o prisiminti, dėl ko mes balsavome prieš kelias savaites, ir balsuoti už Kaimo reikalų komiteto išdiskutuotus pasiūlymus, tai yra juos palikti, o šiam nepritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – L. Balsys.

L. BALSYS (MSNG). Gerbiami kolegos, siūlau niekada neprisiminti gėdingo fakto, kai Aplinkos apsaugos komitetas parėmė Kaimo reikalų komiteto balsavimą, ir pamiršti visam laikui tą balsavimą. O dabar siūlau palaikyti kolegės A. Širinskienės siūlymą, nes tai yra logiškas siūlymas, kuris leis miestelio gyventojams apsiginti savo sveikatą nuo galimo poveikio (na, bent jau atlikti poveikio aplinkai vertinimą), kurį skleidžia vištidės. Kas nežinote, nuvažiuokite į Varėnos rajoną, kur netoli mokyklos yra vištidė. Ir kas ten vyksta? Kai vištidės langai atsidaro, tai mokyklos langai užsidaro ir vaikai sėdi ten nosies neiškišdami. Tai štai, jeigu kokiam nors dideliame vištininkui gaila 40 tūkst. euriukų, tai pagalvokite, kiek kainuoja sveikatybė tų vaikiukų, kuriais reikia rūpintis ir gydyti. Palaikykite bent jau šitą siūlymą, kolegos, nes prieš tai, atmesdami mano siūlymą šiek tiek apriboti naftos kompanijoms galimybę laisvai veikti, jūs įteisinote tai, kad naftos kompanija Žemaitijos nacionaliniame parke, kuris užima 22 tūkst. hektarų, nuo šiol galės laisvai, be jokio poveikio aplinkai vertinimo visada gręžti ir siurbti mūsų lietuvišką naftą galimai sugadindami... ne galimai, o gadindami kraštovaizdį ir kenkdami žmonių sveikatai. Tai dabar nors nepadarykite klaidos su vištidėmis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji Seimo nariai, ar visi supratome? Balsuosime dėl A. Nekrošiaus, A. Širinskienės pasiūlymo, kai siūloma vietoj 40 tūkst. vištų auginti tik 10. Seimo narių nuomonė buvo... (*Balsai salėje*) 10 tūkst., teisingai, 10 tūkst. Ką jau čia su 10 vištų mes Lietuvoje?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau patikslinti, čia tik atranką daryti nuo tokio skaičiaus.

PIRMININKĖ. Ačiū už patikslinimą. Apsisprendžiame ir balsuojame. Pritariantys balsuojate už, kurie mano kitaip, pasirenkate kitus balsavimo būdus. Gerbiamas komiteto pirmininke Kę-

tuti Mažeika, aš prašyčiau jūsų... Pone Mažeika, atsisėskite, nenurodinėkite Seimo nariams, kaip balsuoti. Visi turi savo nuomonę ir žino pozicijas. (*Balsai salėje*)

Už kolegų pasiūlymą balsavo 37, prieš – 23, susilaikė 34. Pasiūlymui nepritarta.

Analogiškas pasiūlymas yra dėl broilerių. Ar reikia balsuoti? (*Balsai salėje*) Gerbiamoji pirmininke... tai yra, komiteto pranešėja, ar reikia balsuoti dėl kito Seimo narių pasiūlymo?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Siūlome balsuoti.

PIRMININKĖ. Siūloma balsuoti dėl broilerių.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas pritarė šiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Leidžiame pateikti? Leidžiame. Kas pristatys?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia iš esmės analogiškas.

PIRMININKĖ. Analogiškas pasiūlymas. Bet jie skiriasi, reikia balsuoti?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Viename kalbama apie vištas, kitame – tiesiog apie broilerius, ką norėjo pasiūlyti. (*Balsai, juokas salėje*)

PIRMININKĖ. K. Mažeika – dėl vedimo tvarkos.

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Aš, kaip veterinarijos gydytojas, norėčiau patikslinti, kad višta dedeklė ir broileris yra skirtingi. Kad višta ta pati, bet terminas...

PIRMININKĖ. Ir jūs siūlote balsuoti apsisprendžiant dėl...

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Reikia apsispręsti, nes tai yra pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Apsispręsimė. Komiteto nuomonė. (*Balsai salėje*) Gerbiamoji pranešėja, komiteto nuomonė.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Nuomonių už ar prieš. Nuomonė prieš – E. Pupinis mano, kad ir broilerių...

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų, gerbiami kolegos, taip pat reikia pritarti prieš, nes būtų nelogiška, kai vištų dedeklių kiekis būtų sureguliuotas, o broilerių kur kas mažesnis. Iš tikrųjų balsuokime logiškai, nepritarkime šitam siūlymui. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Nuomonės už nėra. Prašom apsispręsti ir balsuoti. Kas pritariate Seimo narių A. Nekrošiaus ir A. Širinskienės bei V. Ačienės pasiūlymui, balsuojate už, kurie manote kitaip, turite kitą poziciją.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 26, prieš – 18, susilaikė 47. Broilerių auginsime daugiau. Nepritarta Seimo narių pasiūlymui.

Yra gauti dėl 2 priedo 1.1 punkto Seimo narių K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos, S. Gentvilo, R. Morkūnaitės-Mikulėnienės pasiūlymai. Ar galime bendru sutarimu leisti pateikti? Nebalsuojame dėl 29. Kuris iš Seimo narių pateikia?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Tegul Kęstutis pateikia. Prašom.

PIRMININKĖ. Pateikia K. Mažeika. Prašau, kolega. Jūs čia siūlėte daug ką pakeisti.

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Atsiprašau, kad galbūt taip reagavote, bet viskas gerai. Tiesiog norėjau pristatyti tą kompromisinį variantą, kuris lyg ir buvo pačioje pradžioje tarp Kaimo reikalų komiteto ir Aplinkos apsaugos komiteto. Tikrai mes atmetėme tą mato vieneta, kur buvo skaičiuojama lyg ir sąlyginiais gyvuliais. Tai visiškai negali būti vertinama, todėl mes pasiūlėme tokius racionalius skaičius. Įvertinome, kokie Lietuvoje yra maždaug ūkiai, kokie skaičiai. Tikrai daugeliu atvejų netgi tokių skaičių Lietuvoje nėra ūkių. Bet su ta viltimi, kad galbūt plėsis ūkininkavimo tradicijos ir plėsis ūkiai, su ta mintimi ir priėmėme tuos skaičius. Kviečiu palaikyti būtent mūsų racionalų pasiūlymą.

Dar pasakysiu, kad tai yra gyvuliai, yra veislinės bandos ir žvaigždute pažymėti gyvuliai, yra neskaičiuojamas prieauglis. Vėlgi yra labai artima Kaimo reikalų komiteto pasiūlymui, nes prieauglis gali būti greičiau realizuojamas arba suvartojamas. Vėlgi mes priename prie to kompromiso. Kviečiu palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė. Gerbiamoji pranešėja, pristatykite.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti iš dalies, bet tiktai todėl, kad komitete buvo pritarta ankstesniam siūlymui, tai yra A. Nekrošiaus, A. Širinskienės ir V. Ačienės siūlymui išbraukti 20 tūkst. broilerių.

PIRMININKĖ. Mes dėl to jau apsisprendėme.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Mes tiesiog tada siūlome sugrąžinti komiteto siūlymą tuos 20 tūkst. tiek vištoms dedeklėms, tiek ir broileriams.

PIRMININKĖ. Nuomonė už pasiūlymą. Nematau. Nuomonė prieš – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Aš žiūriu, tikrai mes važiuojame gera linkme ir noriu dar paaiškinti, kur yra esmė. Iš tikrųjų vėlgi prieš kelis posėdžius buvo svarstomi Kaimo reikalų komiteto pasiūlymai, kuriems Aplinkos apsaugos komitetas pritarė, ministerija pritarė, visos suinteresuotos pusės pritarė. Tai yra mokslininkų apskaičiuoti, pagrįsti skaičiai. Jeigu mes dabar, čia buvo bandoma išmušinėti mus įvairiais būdais per įvairius Seimo narius, per broilerius, per vištas, aiškinote, kuo jie skiriasi, tai čia dabar norima per viską taip maždaug per pusę pervaziuoti. Vėlgi aš sakau, džiauikumės štai tais ūkininkais, kurie buvo išvažiavę į užsienį, sugrįžo, įsivežė ožkų fermas, kaip D. Ėmužytė prie Vilniaus, G. Prokopavičius avių fermą, sugrįžęs iš Airijos, įsiveisė. Toliau vardyčiau ir vardyčiau tuos pavyzdžius. Štai dabar laukiame mes tų, kurie sugrįžtų, kurie dirbo fermose, užsidirbo pinigų ir norės pradėti nuo nedidelės fermikės. Mes vėlgi užkertame kelią tiems žingsniams. Per šitą laiką – nepriklausomybės metus Lietuvoje gal suskaičiuosime kokių naujų dešimt fermų pastatytų, o mes kalbame... O čia kalbame apie visiškai nedideles fermas. Pasakyta – iki 250 sutartinių gyvulių. Taigi leiskime, nesustabdykime! Ūkininkai, kaimo žmonės to laukia.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės už K. Mažeikai nesuteiksiu, nes jūs esate šito pasiūlymo iniciatorius. A. Salamakinai.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Manau, kad komitetas rado tą balansą tarp galimybių ir norų. Siūlau balsuoti už pataisą.

PIRMININKĖ. Dėkui. Jūs labai gražiai pasakėte.

Dabar balsuosime. Po balsavimo replika... Tai yra ne replika, dėl vedimo tvarkos jūs galėsite sakyti arba repliką po balsavimo. Apsisprendžiame ir balsuojame. Kurie pritariate K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos, S. Gentvilo, R. Morkūnaitės-Mikulėnienės pasiūlymui, kuriam komitetas, taip išėitų, pritaria? Taip, gerbiamoji pranešėja?

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip, pritaria.

PIRMININKĖ. Balsavo 93 Seimo nariai: už – 59, prieš – 7, susilaukė 27. Minėtam Seimo narių pasiūlymui pritarta.

Dėl viso pirmojo – žemės ir vandens ūkis, miškininkystės skirsnio sąrašo galime pritari bendru sutarimu? Galime jį priimti? Galime. Dėkoju.

Dėl vedimo tvarkos ar replika po balsavimo gerbiamas K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, iš šalies žiūrint iš tikro mes labai įdomiai atrodome. Per 27 metus aš neatsimenu atvejo, kad Seimas spręstų, kiek vištų (tarp kitko, mes užmiršome gaidžius), kiek gaidžių reikia, bebrų, nutrijų ar dar ko nors. Čia iš tikro yra ministerijos arba Vyriausybės klausimas. Mes dabar sprendžiame tokius klausimus, kurie mūsų autoritetui tiesiog tikrai nepadedą. Todėl aš vis dėlto nepalaikau tos idėjos, kad Seime skirstytume, kiek turi būti vištų, kiek gaidžių, kiek bebrų, kiek visokių kitų gyvulių, kuriuos galima dauginti ir daryti. Mes nusiritome iki to, kad jau tiesiog pašaipos objektu patys save darome. Siūlau truputį susikaupti ir pereiti prie rimtų dalykų. Žmonės laukia iš tikro ne tik vištų skaičiaus (miestiečiams nelabai aktualu), bet laukia, kas bus su jų pinigais, kas bus su kainomis, su kitais dalykais, iš ko jie gyvena. O kiek bus vištų ir kiek gaidžių, tai nelabai jiems... Aišku, svarbu, bet nelabai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis kolega. Aš tik noriu pasakyti, kad kiekvienas įstatymas gali turėti priedus ir dėl kiekvieno priedo mes turime balsuoti rimtai ir atsakingai. Jūsų replika čia šiuo atveju galbūt nelabai tiksli. Seimas turi gilintis ir žinoti viską.

Šiuo atveju... Ar gerbiamas kolega... Jūs tiesiog vidury dėl vedimo eigos?

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Taip. Mieli kolegos, aš paprašyčiau gerbiama seniūną Arūną Karbauskį pasikviesti savo frakciją ir... (*Balsai salėje*) Ramūnas. Nesvarbu, atsiprašau. Pasikviesti ir išaiškinti, nes pagal jų šituos teikimus chaosas. Tuoj neliks nei vištų, nei nieko kaime. Ką jūs, vyrai, galvojate? Čia tie, kurie teikia šitas pataisas, apskritai nieko neišmano. Labai gerai sakė gerbiamas profesorius K. Glaveckas, kad problemas spręsti turi tie, kurie išmano. O jūs dabar paleidote chaosą. Po jūsų šito sprendimo liksite tik jūs ir vištos kaime.

PIRMININKĖ. Nebereplikuokime! A. Salamakinas ir po to R. Karbauskis.

A. SALAMAKINAS (*LSDFP*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Kolegos, žiūrėkime, už ką balsuojame. Ne už vištų skaičių, o kada reikalingas PAV'as. Kiekvienas gyvenate ir norite turėti aplinką ne smirdančią, gražią. Dabar sakote – darykime, ką norime, vietos gyventojai tegul nesprenžia. Juk čia yra, gerbiamas profesorius, ne vištų skaičius, o kada reikia poveikio aplinkai vertinimo. Esmė! (*Balsai salėje*) Nuo kokio skaičiaus.

PIRMININKĖ. Labai ačiū gerbiavam Algimantui už tikslų patikslinimą ir paaiškinimą.

R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Aš prisidedu prieš kolegos paaiškinimo. Mes frakcijoje šnekėjome. Iš tikro supratimas yra, dėl ko balsuojame. Mes ne trupučio nedraudžiame statyti, ne trupučio nedraudžiame vykdyti kokias nors kitas veiklas. Tiesiog apibrėžiame sąlygas, kada reikia poveikio aplinkai vertinimo. Šiuo atveju, manau, sprendimas labai logiškas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Iš tikrųjų ačiū už patikslinimus, nes priešingu atveju informacija, kurią kartais išgirstame, mus gali nuvesti į sunkelius. O jūsų patikslinimas leido mums sugrįžti į realybę.

Gerbiamieji kolegos, dėl 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 sąrašo skirsnių pasiūlymų nebuvo gauta. Galime juos priimti? Galime.

Įgyvendinimo Europos Sąjungos teisės aktai. Taip pat nėra pasiūlymų.

Dabar dėl 2 straipsnio. Atsiprašau, dabar dėl viso 1 straipsnio, kadangi visas 1 straipsnis apima naują redakciją. Norinčių kalbėti nėra. Galime su visais pasiūlymais priimti bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas. Yra gautas Teisės departamento pasiūlymas. Komitetas pritarė. Prašom, pirmininke. Datos.

V. VINGRIENĖ (*LVŽSF*). Kadangi įstatymas turėjo įsigalioti nuo gegužės 1 dienos, pasiūlymas buvo gegužės 1 diena, Seimo Teisės departamentas, taip pat grupė Seimo narių siūlo pakeisti įsigaliojimo datą. Kadangi mes tuos terminus praleidome, tai įsigaliojimas ne gegužės 1 dieną, bet šių metų lapkričio 1 dieną. Kita dalis būtų – atitinkamus teisės aktus Lietuvos Respublikos aplinkos ministras priima iki įstatymo įsigaliojimo datos, t. y. iki spalio 30 dienos. Komitetas siūlo šitam pasiūlymui pritari.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Lygiai toks pat pasiūlymas yra Seimo narių K. Mažeikos, V. Vingrienės, P. Nevulio, K. Bacvinkos ir A. Šimo, analogiškas. Tikrai nereikia atskirai apsispręsti, galime bendru sutarimu sutarti.

Dėl įstatymo viso 2 straipsnio. Galime jį priimti? Galime. Dėkoju, gerbiamoji komiteto pranešėja. Jūs puikiai pateikėte visas išvadas.

Dabar noriu paprašyti nuomonės už, nuomonės prieš dėl viso Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo. Jūs galite dabar atsisėsti, kol bus išsakomos nuomonės.

K. Mažeika – nuomonė už.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Išties noriu pasidžiaugti, kad palaikėme tikrai racionalų įstatymo pakeitimą. Kalbant apie tuos skaičius, kurie sukėlė daugiausia aistrų, jeigu pažiūrėtume į dabar galiojančius ir esančius, išties tie skaičiai gerokai padidėja, ūkininkams kaimė tikrai atsiranda daugiau galimybių plėstis ir investuoti į žemės ūkį.

Terminų mes šiandien nepaminėjome, bet labiausiai aišku yra dėl terminų. Ką mes pasiekėme, tai procedūros turi aiškius terminus, turės būti pagrįsti tie argumentai. Procedūros bus tikrai gerokai aiškesnės ir skaidresnės. Ačiū ir prašau palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – A. Stančikas.

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Dėkoju. Kai dėl to įstatymo, tai jis gana ilgai ir plenariniame posėdyje užtruko, net keletą mėnesių. Jis judėjo, judėjo ir niekaip... taip sakant, ir pabaigoje aštrios diskusijos šiandien. Aišku, gerbiu visų nuomones. Gerbiu tuos, kurie rūpinasi gamta ir įsivaizduoja, kad bet koks gyvūnas – tai yra atitinkamas teršėjas. Kaip buvo įvardinta, pavyzdžiui, Platelių nacionalinis parkas, šalia yra Varnių nacionalinis parkas, tai yra regioninis parkas, Salantų regioninis parkas. Ir jeigu žiūrėtume į viską, faktiškai nėra nei kur ūkininkauti.

Kaimo reikalų komiteto siūlymas pagal tuos skaičius, kuriuos pateikė, yra, kad visų rūšių ūkinių gyvūnų laikymo sąlygos būtų vienodos. Tai yra reikalingas planuojamos ūkinės veiklos, kurios turi būti atliekamas atrankinis dėl... poveikis aplinkai vertinimas, būtent tas skaičius būtų vienodas. Mes buvome susitarę, kaip ir K. Starkevičius sakė, su savivaldos atstovais, su ministerijomis, suradę kompromisinį variantą, t. y. 250 sąlyginių gyvulių. Ir iš šito išskaičiuojamos visos kitos rūšys.

Aišku, šiandien labai daug diskutavome, nes kai pamatome didelius skaičius... bet iš tikrųjų tas skaičius nėra toks didelis. Jeigu pažiūrėsime putpeles, taip, skaičius didelis, atrodo baisi ferma, bet tam baisi ta ferma, kuris nelabai matęs fermos, kas ji yra. Šiandien iš tikrųjų yra noras, kad vis dėlto kalbėtų tie, kurie supranta vieną ar kitą klausimą. Bet dažniausiai pas mus kalba tie, kurie, ko gero, nelabai supranta, bet nori gerai pasirodyti. Ką siūlė Kaimo reikalų komitetas, tam ir reikia pritarti, nes tai buvo išdiskutuota.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonę. K. Glaveckas nori kalbėti už.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, aš iš esmės palaikau tą principą, bet, žinote, nesu tikras dėl to, kad įstatymo yra šios reguliacijos, nes faktiškai už reguliavimo ribų lieka ir kiti ne mažiau svarbūs mūsų gyvūnai, kaip minėjau, gaidžiai, ožkos, avinai, galų gale asilai, kurie taip pat reikalauja normavimo, koks jų skaičius turėtų būti.

Pritardamas jam vis dėlto abejoju, kad tai yra Seimo įstatymo reikalas. Galima būtų tą normatyvinę bazę sutvarkyti Vyriausybės lygmeniu, ir tada mes visi nesigrauztume dėl to, kad koks nors naminis gyvuliukas nepapuołė į tą reguliaciją ir dėl to jis pradeda išnykti ar dar kas nors, arba daro per daug neigiamo poveikio gamtai. Todėl aš už švarią gamtą, bet ne už gyvulėlių (gaidžių, vištų) skaičiavimą ir normavimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Rinkevičius – nuomonė prieš.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nesu nusiteikęs visiškai prieš šį įstatymo projektą, tačiau iš kitos pusės, mes dabar norime stoti į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją. Svarstome įvairius projektus, keičiame, deriname, kad patenkintume mums nustatytas sąlygas. Iš kitos pusės, mes elgiamės atvirai, skatiname žmones važiuoti į Lenkiją – važiuokite, pirkite daugiau produktų, ten pigiau, išvežkite pinigus į Lenkiją, darbo vietas kurkite Lenkijoje, ribodami savo ekonominę plėtrą ir gamybą. Pažiūrėkite, mes esame Europos Sąjungoje, laisva rinka, juda pinigai, juda prekės, juda produkcija ir žemės ūkio laisvai, kur norime. Mes, sudarydami griežtesnes sąlygas negu kaimyninės šalys, skatiname išvežimą kapitalo, pinigų iš šalies ir bloginame sau konkurencines sąlygas. Tiesiog susilaikysiu balsuodamas, nepritardamas tam.

PIRMININKĖ. V. Sinkevičius pritaria ir nori išsakyti nuomonę už.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų aš pagaliau sveikinu Seimą, kad priimame šį svarbų įstatymą. Džiaugiuosi Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos komiteto padarytu darbu pirmiausia trumpinant procedūras, kurios yra be galo svarbios. Man labai liūdna, kad buvo daug diskusijų dėl savivaldybių veto, kalbant apie užsienio investicijų stabdymą. Ir čia buvo įkištas tas padidėjimas tų gyvulių, ir kas liūdniausia, tai buvo padidinta tik viena grupė, bandant tai tyliai prastumti, nediskutuojant. Aš labai džiaugiuosi, kad Aplinkos apsaugos komitetas į tai atsižvelgė.

Manau, kad Seime ne vieta ginti vieną grupę. Iš tiesų džiaugiuosi, kad priimsime subalansuotą įstatymą. Ir, sakau, labiausiai galiu pasidžiaugti sutrumpintais terminais, kad pagaliau tampame konkurencingesni regione, kur terminai sutrumpėjo dramatiškai, net iki pusės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia yra džiaugiamasi, kad terminai sutrumpėjo, tačiau aš jums galiu aiškiai pasakyti, kad terminai tris kartus pailgėjo, kai jūs įvedėte poveikio aplinkai vertinimą nedidelėms fermoms. Dabar kaimuose yra kalbama, kad 2017 metų laukėme ateinant valstiečių ir sulaukėme. Štai, dabar dovana yra kaimui, regioninei politikai, dovana kovojant su korupcija, ypač kur savivaldai suteikta veto teisė.

Įsivaizduojame, vyksta koks nors projektas, investuotojai nori ateiti į vieną ar kitą savivaldybę, o toje taryboje yra asmenys, kurie užėmė tą nišą, nenori konkurencijos. Ir štai yra suteikta pui-

ki galimybė veto teise demokratiškai pasinaudojant tą verslininką geriausiu atveju pasiūsti į kitą rajoną arba ir toliau pasakyti, kad tu dirbk, kaip dirbai Anglijoje ar Norvegijoje. Štai yra tokie kol kas pirminiai pamąstymai apie šiandieninį įstatymą, kurį mes priimsime.

Dar dėl tų visų skaičių. Jie iš tikrųjų buvo ekonomiškai mokslininkų apskaičiuoti pagal gyvūnų rūšis, pagal tų gyvūnų taršą. O dabar viskas yra išbalansuota, nes kai buvo diskutuota su Aplinkos ministerija ir Kaimo reikalų komitete, tie skaičiai dvigubai arba dar daugiau sumažinti ir argumentuota, kad mes kovojame už žalią, už gražią Lietuvą. Iš tikrųjų mes kovojame ir vejamė žmones iš kaimo, nes investuoti kaime taps dar sudėtingiau, dar brangiau, procedūros dar labiau pailgės.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – A. Salamakinas. Prašom, kolega.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji kolegos, mes daugiau čia kalbame apie priedėlį, apie lentelę, kiek turi būti gyvūnų. Bet aš manau, kad įstatyme yra ir kitų dalykų, ir komitetas pasielgė teisingai, Seimas balsavo, kad mes palikome savivaldybių taryboms vis dėlto teisę spręsti dėl PAV'o. Pradiniame projekte to nebuvo.

O kalbant apie priedėlį, kiek gyvūnų reikia, tai, mielieji kolegos, kaip ten negalvok, jeigu yra kiaulidėje 4 tūkst. kiaulių, tai kilometro *radiusu* aplink vis tiek smirda. Štai kada tokios kiaulidės įsikuria kaimo teritorijoje, o, sakote, nereikia, kad kaimiečiai dalyvautų tame procese, to kaimo gyventojai, kad be jų įkursime kiaulidę, tai būkite malonūs, patys nusipirkite ten namą ir turėsite jį amžiną, nes jo nei parduosi, nei kam nors padovanosi – smarvė vis tiek aplinkui bus. Todėl reikalingi tie skaičiai, kad vis dėlto būtų PAV'as daromas ten, kur tikrai žmonės nenori sutikti, kad tokie objektai atsirastų.

Kalbate apie Europą, tai Europos pavyzdys labai geras. Kada danai sugriežtino savo reikalavimus kiaulidėms statyti, jie susikėlė į Lietuvą. Kada sugriežtino reikalavimus dėl šinšilų, tai visos šinšilos atsirado Lietuvoje. Dabar mes paleiskime, kaip sako Kaimo reikalų komiteto nariai, nors aš juos suprantu, tai padarysime šinšilų ir kiaulidžių kompleksus arti gyvenviečių, arti saugomų teritorijų, arti nacionalinių parkų. Todėl aš tikrai kviečiu kolegas balsuoti už šį įstatymą. Jis yra tikrai subalansuotas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš kalba L. Balsys.

L. BALSYS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamieji kolegos, čia daugelis pasisako prieš, manydami, kad čia per griežtas įstatymas. Aš tai raginu susilaikyti ar balsuoti prieš, kad čia yra per švelnus įstatymas. Deja, galėjome turėti neblogą įstatymą, tačiau kompromisai yra per dideli, virtę faktiškai nebe kompromisais, o nuolaidžiavimu. Šie balsavimai parodė, kad Seime ne tik formuojasi naujas darinys, kurį būtų galima pavadinti vištų koalicija, bet ir tai, kad Lietuvoje vis dėlto realiai valdo naftininkai, vištininkai ir kiaulininkai, kuriems rūpi tik jų interesai, o ne žmonių, kurie gyvena kaime, mažuose miesteliuose, interesai ir ne Lietuvos gamtos, ypač Žemaitijos unikalios gamtos, interesai. Mūsų pareiga – tuos interesus apginti, o ne padaryti taip, kad naftininkai galėtų siurbti naftą, kada nori, kur nori, kiek nori, be jokio įpareigojimo daryti poveikio aplinkai vertinimą ar atranką, nes jūs ką tik nubalsavote šios koalicijos balsais, kad naftininkai galėtų elgtis visiškai nevaržomai, absoliučiai.

Lygiai tas pats su vištininkais ir kiaulininkais. Savivaldos teisės labai apribotos, nors ir liko savotiška veto teisė, tai jau labiau parodija į veto teisę negu pati teisė, apie kokią kalbėjome pradžioje. Ta teisė labai apribota. Savivaldai rankos bus supančiotos ir, jeigu kas nors mano, kad į tokią Lietuvą, kuri bus nusėta nekontroliuojamais naftos grėžiniais, vištėdėmis ir kiaulidėmis, kas nors norės grįžti ir pradėti gražų ekologinį ūkelių, kaip čia kai kuriems kolegoms patinka mažių maloninė forma, tai tie žmonės tikrai negrįš, nes į tokią gražių ekologinių ūkelių Lietuvą, kurioje karaliaus naftininkai, kiaulininkai ir vištininkai pramoniniu būdu, neįmanoma bus grįžti ir tuo užsiimti. Siūlau balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos. Apsisprendžiame ir balsuojame. Kas pritariate Planuojamos ūkinės poveikio aplinkai vertinimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikydami.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 100 Seimo narių: už – 81, prieš – 3, susilaikė 16. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-4804(3) priimtas. (*Gongas*)

12.16 val.

Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 7, 8, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 16, 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-4805(2)ES (priėmimas)

Gerbiamieji kolegos, aš norėčiau dar pakviesti Aplinkos apsaugos komiteto pranešėją V. Vingrienę. Lydimasis įstatymas – Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 1, 6, 7, 8, 15 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 16, 17, 18 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-4805(2)ES. Gerbiamoji pranešėja, noriu tiesiog kartu su jumis pasitardama... Seimo Teisės departamentas yra pateikęs pasiūlymą dėl pavadinimo.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti šiam pasiūlymui ir daugeliui...

PIRMININKĖ. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra. Galime priimti? Galime.

Dėl 2 straipsnio yra gautas Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlė nepritarti, nes Seimo kanceliarijos Teisės departamentui kaip ir kilo dvejonių dėl vietos savivaldos institucijos dalyvavimo PAV'o subjektų sąrašė ir jiems kilo klausimas dėl neigiamo motyvuoto sprendimo pateikimo. Bet komitetas siūlo šiai jų nuomonei nepritarti ir kviečiame nepritarti.

PIRMININKĖ. Ar galime, kolegos, pritarti komiteto nuomonei, kuri nepritaria Teisės departamento pasiūlymui? Galime.

Dėl viso 2 straipsnio. Jį priimti galime? Galime bendru sutarimu.

3, 4 straipsniai. Nebuvo gauta pasiūlymų, juos galima priimti? Priimame.

5 straipsnis. Dėl jo buvo gautas Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia taip pat dėl savivaldybės, kaip vykdomosios institucijos, dalyvavimo PAV'o subjektų sąrašė. Komitetas taip pat siūlo nepritarti, nes mes siūlome savivaldybės vykdomąją instituciją įtraukti į poveikio aplinkai vertinimo subjektus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime pritarti komiteto nuomonei? Galime. Visą 5 straipsnio galime priimti? Galime.

6 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo, galime priimti. 7 straipsnis. Pasiūlymų nebuvo, galime jį priimti.

8 straipsnis. Teisės departamento pasiūlymai. Prašom pristatyti.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia redakcinio pobūdžio pastaba – vietoj žodžio „įgyvendinimas“ įrašyti žodį „taikymas“. Komitetas siūlo pritarti.

PIRMININKĖ. Pritariame. Kitų nuomonių nėra. Dėl 2 dalies taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip pat redakcinio pobūdžio ir taip pat siūlome pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl 8 straipsnio 2 dalies taip pat buvo gautas Teisės departamento pasiūlymas. Galime?..

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Taip pat komitetas siūlo pritarti iš dalies išdėstant...

PIRMININKĖ. Dėkoju.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Čia korekcinio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Ir dar buvo gautas taip pat pasiūlymas Seimo nario...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėl išigaliojimo datos.

PIRMININKĖ. ...dėl išigaliojimo. Kadangi aną pagrindinį įstatymo projektą mes ir priėmėme nuo lapkričio 1 dienos, tikriausiai, kolegos, neprieštarausite ir pritarisime taip pat Seimo nario K. Mažeikos pasiūlymui ir komitetui...

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Komitetas siūlo pritarti išigaliojimo datai nuo lapkričio 1 dienos.

PIRMININKĖ. Ar galime priimti visą 8 straipsnį su Teisės departamento ir Seimo nario pasiūlymais? Galime priimti.

Dėl viso įstatymo projekto keturi – už, keturi – prieš. Norinčių kalbėti nėra. Kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 84, prieš – 2, susilaikė 6. Įstatymas (projektas Nr. XIIP-4805(2)) priimtas. (*Gongas*) Skelbiu tai gongu.

12.20 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 37, 43, 47, 48, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 64, 68 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 5¹, 56³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIP-282(3) (svarstyimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, liko labai svarbus šiandien dienos rytinio posėdžio įstatymo projektas – Švietimo įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-282(3). Jūs prisimenate, kad mes padarėme pertrauką ir gražinome svarstyti komitetui. Pagrindinis komitetas dabar turėtų pateikti naują išvadą. Aš kviečiu komiteto pirmininką E. Jovaišą pateikti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą. Po to diskusija ir svarstymas pastraipsniui.

Toliau posėdžiui pirmininkauja A. Nekrošius.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, kaip gerai prisimenate, per praėjusį svarstymą Seimas apsisprendė, kad švietimo vadovų kadencijos neturi būti ribojamos. Todėl keitėsi tam tikri straipsniai (atrodo, trys), kurie susiję su kadencijų neribojimu, todėl komitetas iš naujo svarstė šį naująjį variantą, jam yra pritarta: už – 8, prieš nėra, susilaikė 2.

Taip pat yra Seimo narių A. Papirtienės, R. Popovienės, E. Pupinio ir K. Smirnovo atskiroji nuomonė, apie kurią mes sužinosime svarstyimo metu. Štai taip.

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Dėkoju pranešėjui. Toliau skelbiama diskusija. Galite užimti savo darbą vietą. Frakcijos vardu kalbėti užsirašė A. Gumuliauskas. Prašom į tribūną.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų nuo tada, kai buvo registruotas šis įstatymo projektas Prezidentės, dokumentas pakeitė savo formą ir turinį. Leisiu jums priminti, kad pirmajame šio dokumento variante buvo siūloma švietimo įstaigų vadovams eiti savo pareigas dvi kadencijas ir po to jie galėjo dalyvauti konkursuose kitose švietimo įstaigose.

Švietimo ir mokslo komitete atsirado iniciatyva, ji buvo įregistruota, kad tiems švietimo vadovams, kurie dirbo, nesvarbu, kiek laiko, įskaitoma viena kadencija, ir po to buvo pateiktas grafikas nuo 2019 metų iki 2021 metų, kada jie turėtų būti atestuoti. Taip mes suteikėme laiko socialiai persiorientuoti įstaigų vadovams nuo šešerių iki aštuonerių metų. Aš manau, kad tai buvo toks tarpinis variantas, kuris galėjo išlaikyti pirminio pasiūlymo turinį ir patenkinti abi puses.

Dabar, svarstyimo metu, buvo balsuojama plenarinio posėdžio metu ir Seimas pasisakė už tai, kad švietimo įstaigų vadovų kadencijos yra neribojamos. Sutikdami su šia formuluote, Švietimo ir mokslo komiteto aštuoni nariai vis dėlto pasisakė už tai, kad po pirmos kadencijos švietimo įstaigos vadovas turėtų dalyvauti konkurse. Alternatyvus pasiūlymas (jis bus pristatomas) yra toks, kad jeigu vadovo veikla buvo įvertinta gerai ir labai gerai, tai jis automatiškai gali dirbti antrą kadenciją. Aš manau, kad jeigu konkursas po pirmos kadencijos būtų atmestas, faktiškai šis įstatymo projektas prarastų savo turinį ir tikslą. Manau, kad kiekviena kadencija turi būti ne tik įvertinta, bet ir vadovas turėtų dalyvauti konkurse.

Aš kalbu frakcijos vardu, t. y. didžiosios dalies vardu, ir labai jus visus kviečiu balsuoti už komiteto sprendimą, kad po pirmos kadencijos direktorius galėtų dalyvauti konkurse eiti savo pareigas antrą kadenciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu kalbės M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, iš tiesų noriu pridėti prie kolegos A. Gumuliausko kalbos porą punktų.

Pirma, tas kelias, kurį šis įstatymo projektas nuėjo komitete, ir dėl mūsų bendrų pasiūlymų, darbu per Seimo pusmetį buvo bene daugiausia pasiūlymų surinkęs įstatymo projektas. Pradinis siūlymas, kuris buvo gana paprastas ir trumpas, iš tiesų išaugo, apaugo nuostatomis, kurios yra

labai svarbios. Tai ir etikos kodekso reikalavimai, ir vadovų rezervo tvarka ir detalizavimas, kas yra nepaprastai svarbu, kad žmonės, turintys kvalifikaciją būti vadovais, būtų rezerve, jeigu jie nėra šiuo metu vadovais, galėtų būti mentoriais pradedantiems vadovams ir t. t. Tai kryptingas darbas su žmonėmis, kurių įgyta kvalifikacija būtų panaudojama mūsų mokyklos kokybei kelti.

Dabar antras dalykas – pagrindinė nuostata. Iš tiesų mes po praeito Seimo balsavimo apsi- stojome prie labai paprasto dalyko. Konkursai, reguliarūs konkursai, kasmetinis vertinimas, kuris kyla pirmiausia iš pačios bendruomenės, ir visuminis vadovo veiklos įvertinimas prieš konkursą yra labai paprasti elementai. Bandytas dabar kaip nors juos keisti, modifikuoti, švelninti suteiktą tik neskaidrumo. Dabar mes turime tikrai labai paprastą tvarką: kas penkeri metai vyksta konkursas, tas pats vadovas gali dalyvauti savo mokyklos kiek nori konkursų ir, jeigu neatsiranda geresnio, jis lieka vadovu, jeigu atsiranda geresnis, jis gali dalyvauti kituose konkursuose ir patenka į vadovų rezervą. Kitaip tariant, dabar mes pasiekėme tai, kas yra įprastinė praktika daugelyje Vakarų šalių, kur išsilavinimas yra toks, kokį mes norime pasiekti.

Taigi nebandykime kaip nors tos tvarkos komplikuoti, tiesiog pasilikime prie komiteto varianto, nes jis atitinka iš tiesų ir gerosios praktikos pavyzdžius. Galų gale dėl mūsų bendro darbo jis tapo priimtinas ir asociacijoms, ir mokyklų vadovai pritaria tai tvarkai. Taigi linkiu mums šiandien priėmus žengti naują žingsnį, nes kelias, kurį turime nueiti, traukdami Lietuvos mokyklą iš tikrai nepavydėtinos situacijos, yra labai ilgas. Čia yra tik pirmas žingsnis – mokyklų vadovai. Paskui reikės galvoti, ką daryti su šlubuojančiomis mokyklomis, kaip joms perteikti geriausią partitį, kaip galų gale tvarkyti mokyklų tinklą. Mūsų dar laukia labai daug darbų, todėl kaip mes pradėsime šį procesą, kaip žengsime tą pirmą ryškų žingsnį, įtvirtindami mokyklų vadovų kaitos europietiškas nuostatas, duos toną tolesniam procesui.

Aš sveikinu komiteto variantą ir kviečiu, kolegos, jį palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Į tribūną kviečiame J. Narkevičių.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamos ponios Seimo narės ir ponai Seimo nariai, grįžkime prie pradžios.

Pirmas dalykas. Kodėl atsirado būtent šio švietimo įstatymo pakeitimo projektas? Jis atsirado dėl neva blogos švietimo įstaigų valdymo kokybės. Šitos blogos valdymo kokybės kaltininkai pagal minėto projekto autoriai buvo švietimo įstaigų vadovai. Ne tiek jie, kiek tai, kad jie dirba neterminuotai.

Antras dalykas, buvo minėta, kad reikia tobulinti vadovų vertinimo sistemą.

Trečias dalykas, be abejo, vadovai turėtų tapti politiškai nepriklausomi nuo įvairių rangų politikų.

Kitaip kalbant, ką mes norime dabartiniu metu pasiekti? Norime pagerinti švietimo įstaigų valdymo kokybę, bet mes turbūt žinome, kad įstaigų vadovas vykdo strateginius dokumentus, vykdo kitus teisės aktus ir nuo jų jis yra priklausomas, kokia linkme nukreips mokyklos valdymą.

Reiktų pasakyti, kad iš dalies dabartinis projektas jau yra patobulintas ir jis turi jau delikatumo elementų. Gerai, kad yra pasiekta, kad švietimo įstaigų vadovų kadencijos laikotarpis toje pačioje įstaigoje yra neribotas. Tai labai svarbus tarpinis variantas, tačiau svarbus.

Manau, kad būtų svarbu pasiekti ir tai, kad po pirmos kadencijos įstaigos vadovas, jeigu gerai dirba, galėtų būti paskirtas eiti antrą kadenciją be konkurso. Kodėl? Vėlgi, jeigu mes kalbame, kad pakeitėme kontrolės vertinimo sistemą, čia apibūdinta ta naujoji vertinimo sistema turėtų veikti racionaliai. Iki šiol, pasirodo, pagal mūsų autorių žodžius ta sistema neveikė.

Ką mes pakeitėme? Mes pakeitėme tai, kad vietoje mokyklos metinės ataskaitos, kuri, beje, lieka steigėjui arba savininkui, privalo atsiskaityti kiekvienais metais vadovas. Padarėme tai, kad vadovas teikia ataskaitą, o ne savo mokyklos kokį nors metinį vertinimo darbą. Jeigu mokyklos taryba pritaria šiai ataskaitai, tai savininkas lyg ir neturi pagrindo nepritarti, tačiau jeigu keturis kartus iš penkių yra pritarta, mokyklos vadovas gauna labai didelį ir ženklų pranašumą prieš kitus kandidatus į vadovus naujo konkurso metu. Tas pranašumas yra tai, kad jis tiesiog gali dalyvauti konkurse. Kyla klausimas, kam tada tos ataskaitos, jeigu jam suteikia galimybę tik dalyvauti konkurse?

Dar vienas niuansas – lieka stebėsenos sistema, kuri iki šiol veikė. Atsiskaitoma, yra atsiskaitoma vadovų pirmosios, antrosios, trečiosios kokybės kategorijų, o lieka stebėsenos sistema. Vadinas, ta vertinimo sistema iš esmės nepasikeitė, o čia glūdi didžiausia problema, užtikrinanti vadovų normalią kaitą, jeigu tai yra būtina. Todėl džiugu, kad tų punktų – 15 straipsnio 15, 16 punktų 7 dalyje yra numatyti griežtesni reikalavimai vadovui, jeigu jis daro šiurkščius pažeidimus. Aš manau, jeigu būtų patvirtintas šias kelias per vertinimą ir per šiurkštų pažeidimą iki atleidimo, nereikėtų ir kadencijų įvesti, todėl iš principo pasisakau prieš kadencijų įvedimą.

Dabar politinis niuansas. (Frakcijos vardu, tai man dar dvi minutės? Ačiū.) Dabar politinis momentas. Vadovai taps politiškai nepažeidžiami, nepriklausomi. Koks skirtumas?! Dabar, turėdami neterminuotą darbo sutartį, ir pagal priimtą, sakykime... vadovą skiria komisija, į kurią įeina ir steigėjai arba savininko teises turintys, ir socialiniai partneriai, trys įstaigos atstovai. Reikia ir kompetencijos vertinimo, jo neatsisakyta. Jeigu mes formaliai galvojame, kad tai yra apsaugota nuo politinės įtakos, tai kuo skiriasi nuo iki šiol egzistuojančios tvarkos? Į komisiją irgi įeina savi valdybės, steigėjo, mokyklos, Švietimo ministerijos atstovai. Konkursas turėtų vykti ne politiškai, taip ir veikia, kam tada keisti? Egzistuoja kokybės vertinimas. Mes norime pasakyti, kad egzistuoja visai nepolitiškai, o ar gali kas išnagrinioti, kiek per pastaruosius metus, kai veikia Kokybės vertinimo agentūra, kas gavo vertinimą, kas negavo ir pagal kieno neformalią protekciją gavo? Vadinas, kas valdo Švietimo ir mokslo ministeriją, valdo ir tai gali valdyti (aš darau prielaidą)...

Kitai kalbant, jeigu mes norime žiūrėti praktiškai, vadovas niekuo nesiskiria nuo politinės įtakos, nes jis priklauso ir šitame dokumente nėra apibrėžta, kokią paramą vadovui gali teikti savininkas. Jis priklauso nuo savininko ir liks. Vadinas, iš esmės šie pakeitimai nekeičia siekio gerinti mokyklos valdymo. Todėl aš iš principo pasisakysiu prieš kadencijų įvedimą. Manau, kad per vertinimą, per sugriežtinimą ir kontrolę, per padėjimą vadovui dirbti mes galime ištaisyti kokybę, kuri yra visai nebloga. Labai ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame. Į tribūną kviečiame R. Šarknicką.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kolegos, iš principo mes nebegalime toliau tęsti ir užsiimti reformomis, ką darė buvusios Vyriausybės. Iš esmės reforma vyksta nuo 1988 metų. Visa mokslo bendruomenė niekada neturėjo ramybės dirbti normaliai, kokybiškai. Mes pamatėme, kokia yra pati mokymo kokybė, kaip mokiniai pasirenka ir netinkamas profesijas, pasirodo, bestudijuodami. Visa tai vyksta kompleksiskai.

Dabar, einant prie vadovų, iš esmės šis variantas yra labai neblogas. Taip pat siūlyčiau pritari ir daugiau nebesivaikyti, nevažinėti į suomijas ir į estijas žiūrėti, kaip ten gyvuoja mokslo kokybė. Kokybiškai laikas pradėti spręsti čia ir nebetempti gumos. Siūlyčiau palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkojame. Į tribūną kviečiame M. Puidoką.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tiesų manau, kad nuveiktas didžiulis darbas. Noriu padėkoti Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkui ir visam komitetui, nes kad šis projektas pasiektų Seimą, iš tikrųjų buvo daug karštų diskusijų. Teko į tas diskusijas atsižvelgti ir kai ką koreguoti. Aš manau, kad tos korekcijos suteikė šiam visam pakeistam įstatymui dar daugiau gerumo, nes atsižvelgiant į tai, pirma kadencija, antra kadencija, kiekvieną kartą vyksta po kadencijų konkursas, o ketverius iš penkerių metų gerai įvertintas mokyklos vadovas taip pat turės galimybę dalyvauti konkurse ir trečią sykį. Aš manau, kad tie, kurie dirba gerai, atsakingai ir kokybiškai, taip pat skaidriai, turėtų būti skatinami ir jiems turėtų būti suteikiama tokia galimybė.

Taip pat, vertinant mokyklos valdymą, į tą valdymą yra labai aiškiai įtraukiama ir mokyklos bendruomenė, ir pakeičiami principai formuojant mokyklos tarybas, neleidžiama kištis politikams, jis šiandien būdavo per didelis. Tas problemas labai aiškiai matydavome mokyklų gyvenime, todėl tikiuosi, kad, priėmus šiuos pakeitimus, iš tikrųjų turėsime daug labiau subalansuotą švietimo politikos grandį vidurinių mokyklų lygiu. Taigi kviečiu visus palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Laikas diskusijoms baigėsi. Daugiau nėra užsirašiusių. Toliau posėdžiui pirmininkauja Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, tęsiame jūsų pasiūlymų svarstymą. Maloniai kviečiu komiteto pirmininką E. Jovaišą. Norėjau pakviesti jūsų bendravardį. E. Jovaiša tribūnoje. Mes pastraipsniui, dėl kiekvieno straipsnio svarstysime jūsų, gerbiamieji kolegos, gautus pasiūlymus.

1 straipsnis. Yra papildymas 5¹ straipsniu ir dėl jo – nepriekaištinga reputacija yra gauta Seimo nario G. Steponavičiaus pasiūlymas. Ar G. Steponavičius sutinka, kad pritarta iš dalies?

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Ačiū. Balsavimo neprašau.

PIRMININKĖ. Jūs sutinkate, kad pritarta iš dalies. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, pritariame tokiam pasiūlymui – komiteto išvadai pritarti iš dalies.

Seimo narių M. Adomėno ir E. Jovaišos pasiūlymas, kad 1 straipsnį papildytume nauju 4 punktu.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame pritarti komiteto versijai ir nereikalaujame balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas nepritarė ir siūlo savo poziciją. Seimo narių A. Papirtienės, M. Adomėno, K. Smirnovo ir E. Pupinio yra pasiūlymas papildyti įstatymo projekto 1 straipsnį nauju 4 punktu. Ar kolegos sutinka?

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Sutinkame pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Sutinka pritarti iš dalies. Seimo nariai tam neprieštarauja, komiteto pozicija yra. 2 straipsnis. Pakeisti 37 straipsnio 4 dalį. Yra gautas Seimo narių M. Adomėno ir E. Jovaišos pasiūlymas papildyti nauju 2 straipsniu. M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame. Komitetas pritarė iš dalies. Nereikalaujame balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 3 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 4 straipsnis. Nėra. 5 straipsnis. Nėra. 6 straipsnis. Nėra.

7 straipsnis. Čia yra Seimo narių M. Adomėno ir E. Jovaišos pasiūlymas. Komitetas pritarė iš dalies.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame su komiteto redakcija.

PIRMININKĖ. Sutinkate su komiteto redakcija. Dėkoju. 8 straipsnis. Gauti pasiūlymai dėl 7 dalies Seimo nario G. Steponavičiaus. Komitetas pritarė iš dalies.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Ačiū. Mano pasiūlymai tinkamai atspindėti, nereikalauju balsavimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pritariame komiteto pasiūlymui. 9 straipsnis. Yra Seimo narių... 8 straipsnis. Su pasiūlymais po svarstymo pritarėme.

9 straipsnis. Yra Seimo nario A. Palionio pasiūlymas pakeisti 59 straipsnio 6 dalį. Ar sutinka kolega?

A. PALIONIS (*LSDPF*). Sutinku.

PIRMININKĖ. Kolega sutinka su komiteto iš dalies pritarta pozicija. Seimo narė A. Papirtienė yra pasiūlysi pakeisti 59 straipsnio 9 dalį. Komitetas pritarė iš dalies.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Sutinku pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Dėkojame kolegei. Seimo nariai G. Landsbergis, M. Adomėnas yra pateikę pasiūlymus kovo 23 dieną. M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame su komitetu.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies ir jūs sutinkate su komiteto pasiūlymu.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Taip.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 10 straipsnis. Pasiūlymų nėra. 11 straipsnis. Yra Seimo nario A. Palionio pasiūlymas. Ar sutinkate?

A. PALIONIS (*LSDPF*). Sutinku su komiteto nuomone.

PIRMININKĖ. Sutinkate, nes komitetas pritarė iš dalies.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Ir dėl visų kitų, kur pritarė iš dalies, sutinku su komiteto nuomone.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip pat buvo jūsų pasiūlymas dėl 59 straipsnio 1 dalies. Komitetas pritarė iš dalies ir jūs sutinkate. Taip pat dėl 59 straipsnio 2 dalies, dėkoju, pritarėte.

Seimo narė A. Papirtienė įstatymo projekto 3 straipsnį siūlė išdėstyti atitinkamai. Ir čia jau apsispręsta, kolega?

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Norėčiau pasakyti, kad siūlyčiau balsuoti dėl mano pasiūlymo, kadangi čia yra naujas sakinys, kurio nebuvo A. Matulo pasiūlyme. Šitas sakinys galbūt kai kam atrodo perteklinis, tačiau jis aiškiai įtvirtina principą dėl kadencijų neribojimo. Jis reikalingas tam, kad paskui nebūtų jokių kitų įstatymo interpretacijų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar jau prašau komiteto pirmininko argumentavimo. Komiteto nuomonė buvo pritarti.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Yra iš dalies pritarti, nes iš tikrųjų ji siūlo, kaip ir minėjo, aiškiai pritarti, kad kadencijų skaičius neribojamas, bet kadencija ribojama penkeriais metais. Teisingai? (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Minutėlę, patikslinti įjungsiu mikrofoną, kad visi suprastume dėl jūsų pasiūlymo, nes dabar reikės balsuoti būtent dėl jūsų pasiūlymo.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš siūlau įtraukti sakinį „kadencijų skaičius tam pačiam asmeniui eiti tos pačios įstaigos vadovo pareigas neribojamas“, kadangi A. Matulo pasiūlyme tokio sakinio nebuvo.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Bet mes A. Matulo pasiūlyme, kaip prisimenate, nubraukėme paskutinį sakinį, kuris iš esmės ir reiškė, kad kadencijos yra neribojamas, bet čia Aušra nori...

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Kadangi mano pasiūlymas skiriasi, prašau balsuoti.

PIRMININKĖ. Gerai, kolegos. Tie, kurie... Atsiprašau, nuomonė už – V. Simulikas.

V. SIMULIK (LVŽSF). Mielieji kolegos, iš tikrųjų Seimo politinė valia buvo išreikšta. Ir kad nekiltų dviprasmybių, kad nekiltų dviejų sistemų ar dviejų greičių Lietuvos švietimo sistemos valdymo problemų, susijusių su vadovais, turi būti viskas aišku. Šiuo atveju gerbiamoji A. Papirtienė iš tikrųjų sudėliojo taškus ant i. Siūlau palaikyti.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, šis sakinytis, pirma, yra perteklinis, kitaip tariant, yra aptartos sąlygos. Laimėjus konkursą, bet kuris vadovas gali pasilikti, kiek nori kadencijų, kadencijos nėra ribojamos, tai visiškai aišku iš visos įstatymo sandaros. Tokios imperatyvios nuostatos kaip tik sukeltų dviprasmybę, nes tuomet galima suprasti jį, kaip konfliktuojantį su nuostatomis dėl privalomų konkursų kas penkerius metus. Kolegos, siūlyčiau nepritarti, nes kadencijos yra neribojamos. Mes labai aiškiai dėl to apsisprendėme ir jokių dviprasmybių dėl įstatymo interpretavimo čia kilti negali.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Kolegos, kurie pritariate Seimo narei A. Papirtienei, balsuojate už, kurie pritariate komiteto nuomonei pritarti iš dalies, balsuojate prieš arba susilaikote.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Komiteto nuomonė – prieš.

PIRMININKĖ. Balsavo 87 Seimo nariai: už kolegės pasiūlymą balsavo 23, prieš – 35, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritarta. Lieka, kaip mes ir tarėmės ir dėl ko siūlau nebalsuoti, nes jau apsisprendėme praėjusį kartą, Seimo narių G. Landsbergio, M. Adomėno, A. Matulo pasiūlymų. Taip? Pirmininke, ar teisingai?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Iš dalies taip, bet kartu lieka A. Matulo pasiūlymas kaip pagrindas.

PIRMININKĖ. A. Matulo, G. Landsbergio ir M. Adomėno, kurie yra tokie patys.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Seimo narys L. Balsys pateikė įstatymo projektą 3 straipsniu keisti 59 straipsnio 1 dalį ir pasiūlė ją atitinkamai išdėstyti. L. Balsio nematau. L. Balsys ateina. Minutėlę, tuoj įjungsime jums mikrofoną. Čia mes balsuodami apsisprendėme. Jau apsisprendėme ir, gerbiamasis Linai Balsy, jums negaliu suteikti žodžio, jau apsispręsta.

M. Adomėnas. Taip pat yra apsispręsta, nes ką tik balsavome. Seimo narys M. Puidokas.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Atsiėmė.

PIRMININKĖ. Atsiėmė. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Jau apsisprendėme balsuodami.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Yra iš dalies pritarti, bet komitetas labai aiškiai ir griežtai pasisakė dėl konkursų.

PIRMININKĖ. Dėl konkursų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas prašo leisti pateikti savo pasiūlymą. P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (LVŽSF). Komiteto siūlymas yra aiškiau apibrėžti, kas organizuoja konkursą ir kas tvirtina konkurso rezultatus. Dabartine siūloma redakcija nėra aiškiai apibrėžta, tada gali arba meras, ar vykdomoji institucija, ar kažkokia mistinė komisija. Mūsų siūlomame variante yra taip,

kad savivaldybės švietimo įstaigos vadovo pareigoms eiti organizuoja savivaldybės meras, o konkurso rezultatus turi patvirtinti taryba. Man atrodo, tokiu būdu mes aiškiau apibrėšime būtent pasirinkimo vadovą ir jo patvirtinimą ir išvengsime politinių interpretacijų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto pirmininke, prašom akcentuoti komiteto pasiūlymą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Komitetas labai aiškiai pasakė, kas ir kaip turi daryti. „Į pareigas penkeriems metams skiria ir iš jų atleidžia, viešą konkursą švietimo įstaigos vadovo pareigoms eiti organizuoja savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija (dalyvių susirinkimas) ar jos įgaliotas asmuo.“ Labai aiškiai pasakyti dalykai, kas tą daro.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą – J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Manau, kad šis pasiūlymas yra aktualus ir nesikerta su iki šiol priimtomis pataisomis. Kodėl?

Jis tiesiog dar smulkiau išdėsto, nurodo, kaip steigėjas, savininko teises turinti institucija, turėtų elgtis. Tokiu būdu bus sutaupyta laiko ir nereikės laukti, kada bus šaukiamas savininkų susirinkimas, jeigu tai savivaldybės taryba, tai tarybos posėdis, o meras galės savo potvarkiu patvirtinti konkurso rezultatus ir teikti tarybai tvirtinti, jau sudaryti sutartis su konkurso laimėtoju, kandidatu.

Taigi, dėl tos priežasties manau, kad verta pritarti šitam pasiūlymui. Jis tiesiog konkrečiau, smulkiau reglamentuoja tvarką, kas iš organizuojančios institucijos, kokių atveju, kokių parašu turėtų vykdyti konkurso tolesnę eigą. Tai būtų naudinga, todėl siūlau balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš dėl šio pasiūlymo – G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Aš ne dėl šito registravausi. Užleidžiu po manęs esančiam.

PIRMININKĖ. R. Karbauskis nepritaria Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymui. Prašom išsakyti argumentus. Atsisakote.

Kolegos, matome tekstą, girdėjome.

M. Adomėnas. Prašom, tada M. Adomėnas – nuomonė prieš.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pataisa apibrėžia tik vieną instituciją – savivaldybės tarybą. Tuo tarpu mes turime kelių rūšių švietimo įstaigas, kurių ne visais atvejais savininko teises įgyvendina savivaldybė ir savivaldybės taryba. Taigi čia būtų netikslu ir teisiškai nekorektiška taip suformuluoti. Balsuokime prieš.

PIRMININKĖ. Apsisprendžiame balsuodami. (*Balsai salėje*) Gerbiamasis Povilai Urbšy, nei R. Karbauskio, nei G. Steponavičiaus nuomonės nebuvo išsakytos, nes jie atsisakė kalbėti ir išreikšti poziciją. Buvo viena nuomonė už, viena nuomonė prieš. Mes viską darome labai teisingai, taip, kaip numato Statutas.

Prašom, gerbiamieji Seimo nariai, apsispręsti ir balsuoti dėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pateikto pasiūlymo, kuriam Švietimo ir mokslo komitetas pritarė iš dalies. Tie, kurie balsuojate už, pritariate komiteto pozicijai, tie, kurie balsuojate prieš arba susilaikote, pritariate Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymui. (*Balsai salėje*)

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Prieš, prieš.

PIRMININKĖ. Manau, visi žinome ir garsiai nešaukiame.

Už Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą balsavo 19. Iš viso balsavo 98 Seimo nariai: už – 19, prieš – 42, susilaikė 37. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymui nepritarė. Lieka Švietimo ir mokslo komiteto pasiūlymas.

Dėl 2 straipsnio yra Seimo narių G. Landsbergio ir M. Adomėno pateiktas pasiūlymas. Kuris, kolegos, pristatote? M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Sutinkame su komiteto pritarimu iš dalies, mūsų intencijos atspindėtos, nereikalaujame balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

Yra siūlymas papildyti įstatymo projekto 3 straipsnį 2 dalimi. Gerbiamasis A. Strelčiūnas teikia pasiūlymą. Žodis jums. Dėl amžiaus.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Pasiūlyme yra numatyta, kad būtų vienodos sąlygos kaip ir valstybės tarnautojams, numatyta, kad iki 65 metų pratęsimas vadovo leidimu. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komitetas nepritarė.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Komitetas nepritarė, nes tai būtų diskriminacija dėl amžiaus.

PIRMININKĖ. Nuomonių už, nuomonių prieš nėra. Apsisprendžiame ir balsuojame, ar pritariame A. Strelčiūno pasiūlymui, kad vadovo pareigas užimti gali ne vyresni kaip 65 metų, ir tai atitiktų valstybės tarnautojams pritaikytą poziciją.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Nepritariame. Prieš, prieš. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Iš viso 99 balsavo, už pasiūlymą balsavo 9 Seimo nariai, prieš – 37, susilaukė 53.

A. Strelčiūno pasiūlymui nepritarta.

Yra Seimo narės A. Papirtienės pasiūlymas dėl 59 straipsnio 3 dalies, siūloma ją išdėstyti... Bet dėl to jau apsispręsta.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ne!

PIRMININKĖ. Ne, neapsispręsta? Gerbiamoji kolege, prašom pristatyti. Prašom.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Mano siūlymas yra toks, kad po pirmosios penkerių metų kadencijos, jeigu buvo įvertinta „gerai“ ir „labai gerai“, pratęsiame dar vienai antrai penkerių metų kadencijai be konkurso ir po to jau einame į konkursus kas penkerius metus.

Bet aš labai noriu atkreipti jūsų visų dėmesį į trečią dalį, į paskutinį sakinį. Štai čia, jeigu atidžiai jį perskaitysite, atsiranda ribojimas, dėl kurio mes buvome apsisprendę neriboti. Skaitau: „Baigęs penkerių metų kadenciją, turi teisę dalyvauti tos pačios švietimo įstaigos viešame konkurse vadovo pareigoms eiti tik tuomet, jei bent keturios iš penkių kasmetinių švietimo įstaigos vadovo veiklos ataskaitų per penkerių metų kadencijos laikotarpį buvo įvertintos „gerai“ arba „labai gerai.“ Vadinasi, tik tokiu atveju gali dalyvauti tos pačios švietimo įstaigos konkurse. Šiame sakinyje atsiranda ribojimas, o mes buvome nusprendę neriboti. Noriu atkreipti visų dėmesį ir paprašyti pritarti mano pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra labai aiški – šitam pasiūlymui nepritarti arba, tiksliau, pritarti iš dalies. Šitoje principinėje vietoje yra štai kaip: jau mes labai aiškiai apsisprendėme, kad ribojame kadencijas, tai yra, atsiprašau, neribojame kadencijų. Tai yra kiekvienas vadovas gali kas penkeri metai dalyvauti konkurse ir dabar daryti kokį nors paminkštinimą, dar kokią nors specialią išlygą, kad jis žengtų čia, nėra jokios prasmės. O keturi įvertinimai iš penkerių metų „gerai“ ir „labai gerai“ yra padaryti kaip tik dėl to, kad mes visi suprantame, kad jaunas arba naujas atėjęs direktorius gali susidurti su įvairiomis situacijomis ir dėl to padaryta keturi iš penkių.

Bet taip, juk mes norime padaryti savo švietimo sistemą ir mokyklą geresnę. Taip, mes norime, kad vadovautų patys geriausi mokytojai. Todėl mes panaikinome centrinį vertinimą, mes padarėme mokyklų vadovų ataskaitą ir kasmetinį jos vertinimą bendruomenėje. Taip, tegul jis dirba kasmet ir išivertina pats bendruomenėje. Jeigu jo yra negerai įvertinta, tai pereina į steigėjo rankas tas įvertinimas. Galų gale, jei negerai, gali atsidurti ir Švietimo ministerijoje. Bet tai yra žingsnis dėl kokybės ir todėl daryti kokius nors specialius paminkštinius, ėjimą dar kartą be konkurso nėra jokio reikalo. Tokia yra komiteto nuomonė.

PIRMININKĖ. Dėkoju komitetui už pateiktą nuomonę. Dėl pasiūlymų nuomonę už turi P. Urbšys ir ją prašome išsakyti.

P. URBŠYS (LVŽSF). Jeigu mes kalbame apie vadovų kadencijas, turime prisiminti: sveikatos apsaugos įstaigų vadovų kadencijos neribojamos ir jokių konkursų ten nėra, biudžetinių įstaigų vadovų kadencijos neribojamos ir jokių konkursų nėra. Švietimo įstaigos – tai yra specifinės įstaigos, kurias dar labiau negu biudžetines įstaigas, kaip ir sveikatos apsaugos įstaigas, reikia apsaugoti nuo politizavimo. Tai tie vadinami paminkštiniai kaip tik atima galimybę politizuoti patį paskyrimą.

Antras dalykas yra tai, kad švietimo įstaigų vadovų socialinės garantijos tikrai yra labai menkos. Man atrodo, jeigu mes padarytume tam tikrą išlygą, kad jeigu labai gerai dirbantis vadovas ar gerai dirbantis vadovas galėtų į antrą kadenciją pereiti be konkurso, mes iš tikrųjų padidintu-

me motyvaciją ateiti į vadovus kompetentesniems pedagogams, o ne tiems, kurie ateina tik penkeriems metams, o po to – nors ir tvanas.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū. Atsirado naujas žodis „paminkštinimas“, nežinau, kaip mes jį suprantame, bet, mano supratimu, jeigu pažvelgtume analogijos principu, tai apskritai be jokio gerai ar blogai vertinimo aukštųjų mokyklų vadovų kadencijų skaičius yra ir ribojamas, ir po ketverių ar penkerių metų tu turi irgi, nesakau, pereiti skaištyklą, bet pasitikrinti, ar tau gerai sekasi.

Gerbiami kolegos, ne vienas čia, salėje, kalbėjote apie tai, kad stiprėja mokyklų bendruomenių vaidmuo. Vadovas, kuris dirbo vieną kadenciją penkerius metus ir jam sekėsi, be abejo, dalyvaudamas konkurse kitą kadenciją gaus įvertinimą, nes jis turės (komisijoje iš septynių trys yra mokyklos bendruomenės atstovai) jų palaikymą. Jeigu einančiam ir norinčiam dar vienai kadencijai pretenduoti vadovui trūksta bendruomenės palaikymo, tai šitas konkursas ir yra geras pasitikrinimas. Galbūt į konkursą ateis dar geresnis pretendentas, negu daug kam atrodo normalus direktorius, bet suteikime šansą atsirasti dar geresniam. Aš manau, yra sąžiningai ir to paties gerai dirbančio, ir norinčio tęsti darbą direktoriaus atžvilgiu parodyti, kad jis neturi jokių užpakalinių durų ar palengvintų sąlygų. Nemenkinkime tokių stiprių vadovų savigarbos oriai, lygiomis galimybėmis tęsti tai, ką jie pradėję. Visos prielaidos pagal šį variantą, kuri komitetas dabar yra suformulavęs, pagal kasmet jo gerai vertinamas ataskaitas ir reiškia, kad jis turi didelį privalumą tęsti tą darbą, bet nedarykime jam meškos paslaugos. Todėl šiuo atveju aš A. Papirtienės pasiūlymui siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame už išsakytas nuomones. Apsisprendime balsuodami. Balsuojame dėl A. Papirtienės pateikto pasiūlymo.

Balsavo 102 Seimo nariai: už pasiūlymą – 26, prieš – 44, susilaikė 32. Pasiūlymui nepritarta.

Seimo narė R. Popovienė pateikė pasiūlymą, bet jau dėl to buvo balsuota. Jūs sutinkate? Sutinkate. Dėkoju. M. Puidokas savo pasiūlymą atsiėmė. Dėkoju. Dėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto jau apsisprendėme balsuodami dėl A. Papirtienės pasiūlymo, todėl pateikti jums nebeleisime. Seimo narys L. Balsys pateikia pasiūlymą dėl įstatymo projekto 3 straipsnio, keičiamo 59 straipsnio, 3 dalies. Ar sutinka kolega, ar nori pateikti?

L. BALSYS (MSNG). Aš sutinku su pritarimu iš dalies dėl šešių mėnesių termino.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pritaria ir sutinka su komiteto pozicija pritari iš dalies. Kitas jūsų pasiūlymas dėl 3 straipsnio, keičiamo 59 straipsnio, 4 dalies išdėstant... Komitetas nepritaria jūsų pasiūlymui. Ar jūs prašote?

L. BALSYS (MSNG). Ne, neprašau.

PIRMININKĖ. Pritariame jūsų pozicijai. 5 punktas. Seimo narys A. Palionis siūlo pakeisti 59 straipsnio 3 dalį, komitetas pritarė iš dalies. Jūs sutinkate su visais, kur komitetas iš dalies? Dėkoju. Jūsų pasiūlymui pritari iš dalies. Seimo narys G. Steponavičius. Komitetas pritarė iš dalies. Ar sutinkate su pasiūlymu? 3 straipsnio 59...

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, taip, sutinku.

PIRMININKĖ. Sutinkate. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas – jau apsisprendėme ir nebeteikiame jums galimybės pateikti. Ar čia kitas? Atsiprašau, galbūt aš suklydau. Gerbiamas komiteto pirmininke, čia kitas pasiūlymas, taip?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas P. Urbšys pateikia komiteto pasiūlymą.

P. URBŠYS (LVŽSF). Man tikrai keista, kodėl Seimas vis dėlto... Gal galų gale yra aišku, kodėl nori politizuoti švietimo įstaigų paskyrimą, kad jie vienaip ar kitaip būtų priklausomi nuo vienos ar kitos politinės jėgos. Dabar mes, komitetas, irgi siūlome vis dėlto nesuvesti visko į švietimo ministrą. Mes žinome, kad švietimo ministras yra konkretaus politinio susitarimo, politinio atstovavimo skiriamas asmuo. Mes norime, kad labai svarbų dalyką, kuris susijęs su nustatymu įstaigų vertinimo tvarkos, nustatytų Vyriausybė, nes tai yra labai svarbu. Todėl aš, kaip komiteto pirmininkas, kviečiu palaikyti komiteto nuomonę.

PIRMININKĖ. Komiteto pirmininkas gerbiamas E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Čia visas paketas buvo pasiūlymų ir kadangi straipsniai labai stipriai keitėsi, daugelis pasiklydo tarp kitų straipsnių, bet faktiškai visiems tiems pasiūlymams iš dalies yra pritarta, išskyrus vieną nuostatą, apie kurią kaip tik kalbėjo pirmininkas. Mūsų manymu, tą tvarką turėtų nustatyti švietimo ministras, nes Vyriausybė, šiaip ar taip, kreipsis. Įdomu, kur ji nukreips padaryti tas nuostatas.

PIRMININKĖ. Ačiū. J. Narkevičius pritaria komiteto pasiūlymui.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Aš iš tikrųjų pritariu komiteto pasiūlymui dėl keleto priežasčių. Pirmas dalykas yra teorinis ir faktinis būvis. Mes norime kuo geriau, o išsėina kaip visada. Tai dažnai yra taikoma praktikoje, gyvenime mūsų gražūs parašymai, gražiai įforminti vertinimai dažnai prasilenkia su faktiniu gebėjimu dirbti. Mes jau įrodėme, kad taip yra, atsisakydami vadovų atestacinių kategorinių palikimo, kuris teoriškai labai gražiai atrodė. Trečia kategorija – nori augti, kokybės rezultatai – antra, dar labiau – pirmoji kategorija. Puiku, bet pasirodo, kad praktiškai tai neveikė. Šitas kompetencijų vertinimas irgi praktiškai, mano įsitikinimu, neveikia, nes yra labai daug subjektyvių vertinimo atliekamų procesų. Praktiškai įrodyti tą subjektyvumą gana sudėtinga. Pavyzdžiui, įstaigoje ilgus metus dirbantis direktoriaus pavaduotojas, norėdamas teikti paraišką į konkursą, neperėjo tokio vertinimo, ir tai ne vienas atvejis, ir net negali apeliuoti į tai, ar teisingi, objektyvūs ar neobjektyvūs vertinimai. Todėl šitą reikėtų peržiūrėti ir būtent ministerijos, ministro arba Vyriausybės nustatyta tvarka tai atlikti būtų naudinga. Todėl aš pasisakau už, kad arba švietimo ministras patvirtintų, arba kaip dabar vadovo atrinkimo tvarka būtų patvirtinta Vyriausybės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Steponavičius nepritaria Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymui.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pirmas dalykas. Komitetas ir Seimas balsuodamas jau apsisprendė, kad nebebus centralizuoto, biurokratizuoto valstybės mastu kasmetinio vadovų vertinimo. Tai yra perkeliama ir paliekama pirmiausia mokyklos bendruomenei kasmet vertinti, ar vadovas dirba gerai ar blogai. Šiuo požiūriu šitas siūlymas nėra tinkamas, nes apie vertinimo dalykų įtvirtinimą valstybės mastu kalba papildomo komiteto pasiūlymas. Tai viena.

Antras dalykas. Spekuliavimas politizavimo vėliava yra netinkamas ir dėl kitos priežasties. Nustatyta tvarka, galiojanti nuo 2011 metų, įtvirtino nepriklausomą vadovų vertinimą, kuriame nedalyvauja jokie politikai. Šita metodika yra vykdoma nepriklausomų ekspertų, kurie niekaip nėra susaistyti nei su savivaldybėmis, nei su partijomis, netgi ir su ta pačia ministerija ar Vyriausybe.

Pasižiūrėkime į praktiką. Savivaldybės dažniausiai pyko dėl to, kad jos negalėjo daryti įtakos šitai vertinimo tvarkai, ir štai dėl šios priežasties tai yra gera praktika. Aš suprantu, kad, ko gero, mes, didžioji dalis čia esančių, norime skaidrios ir nepriklausomos vadovų atrankos ir vertinimo.

Trečias dalykas, kodėl šis pasiūlymas yra netinkamas. Visos vadovų skyrimo, atrankos, kvalifikacinių reikalavimų nustatymo tvarkos iki šiol buvo tvirtinamos ministro lygio sprendimais. Dabar tik vieną tvarką dėl ataskaitų vertinimo įtvirtinti Vyriausybės prasme būtų asimetriškas... ir tikrai neleistų sistemškai to vertinti. Priešingu atveju tada viską, kas susiję su vadovais, reikėtų perkelti iš ministerijos į Vyriausybės lygmenį, tai, mano supratimu, irgi yra decentralizavimo prasme visiškai neracionalus siūlymas. Todėl aš tikrai siūlau įsiklausyti, kad komitetas iš dalies pritaria, ir nepritari visam pasiūlymui, kurį teikia papildomas komitetas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsisprendžiame ir balsuojame dėl Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pateikto pasiūlymo, kuriam Švietimo ir mokslo komitetas pritarė iš dalies. (*Balsai salėje*) Kurie pritariate, balsuojate už, kurie manote, kad Švietimo ir mokslo komiteto pozicija yra teisingesnė, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 102 Seimo nariai: už Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą pasisakė 17, prieš – 50, susilaikė 35. Pasiūlymui nepritarta.

Seimo narys G. Steponavičius siūlė pakeisti įstatymo projekto 3 straipsnį – keičiamo 59 straipsnio 9 dalį. Komitetas pritarė iš dalies. Ar jūs sutinkate?

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Ačiū. Nereikalauju balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimo nariai M. Adomėnas ir E. Jovaiša siūlė papildyti įstatymo projekto 4 straipsnį – pildomo įstatymo 59¹ straipsnį nauju 9 punktu. Komitetas pritarė iš dalies.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame su lakoniškesne komiteto pasiūlyta redakcija.

PIRMININKĖ. Sutinkate su komiteto pasiūlymu. Ačiū. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas siūlė kiekvienais metais vertinti švietimo įstaigos vadovą. Komitetas neprašo balsuoti? P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Čia yra pataisa, susijusi su tuo, kad savivaldybės švietimo įstaigos vadovo veiklos vertinime dalyvauja Švietimo ir mokslo ministerijos ar jos įgaliotos institucijos atstovas. Dabar aš nesuprantu – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nariai...

PIRMININKĖ. Gerbiamas Povilai, mane patikino biuro vadovas sakydamas, kad mes dėl šito klausimo jau priėmėme sprendimą ir kad dabar papildomai dar kartą apie tą patį kalbėti nereikia. Ar gerbiamas komiteto pirmininkas galėtų pritarti?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Taip. Iš tikrųjų mes pritarėme iš dalies, nes čia buvo visas tas paketas.

PIRMININKĖ. Nes vertinama ne veikla, o ataskaita.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKĖ. Sutariame?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Ataskaita.

PIRMININKĖ. Dėl šito jau buvo balsuota, gerbiamas Povilai. Seimo narys A. Palionis.

P. Urbšys – dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Pirmininke, gal iš tikrųjų klystu, bet esmė yra ta, kad prieš tai, kur buvo kalbėta, mes diskutavome, mes kalbėjome, kad Vyriausybė nustato tvarką. Kurioje vietoje buvo balsuota dėl to, kad turi dalyvauti švietimo atstovas?

PIRMININKĖ. Gerbiamas Povilai, mes balsuodami už 2 straipsnio – 37 straipsnio pakeitimą – M. Adomėno ir E. Jovaišos pasiūlymą jau apsisprendėme, todėl dėl jūsų pasiūlymo dar iš naujo tą patį keičiant tikrai negalime balsuoti.

Toliau. Seimo narys A. Palionis pateikė pasiūlymą dėl 59 straipsnio 7 dalies. Komitetas iš dalies pritarė. A. Palionis sutinka su komiteto pozicija.

Seimo nariai M. Adomėnas, E. Jovaiša pateikė pasiūlymą dėl 59¹ straipsnio – pasiūlyta papildyti nauju 9 punktu. Komitetas pritarė iš dalies.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Šiam ir kitam pasiūlymui, sutinkame su redakcija iš dalies. Balsuoti nereikia.

PIRMININKĖ. Sutinkate. Ačiū. Dėkoju. Šį ir kitą, kuris eina po šito 59¹ straipsnio 9 punktu papildyti. Pritarta iš dalies ir pasiūlymų teikėjai sutinka.

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. 9 punktas. Ši nuostata jau išdėstyta 11 straipsnio – keičiamo 59 straipsnio 9 dalyje.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies. Galime pritarti? Seimo narė A. Papirtienė. Kolege, prašau. Tuoj, minutėlę. Įjungsime.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Sutinku pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Sutinkate pritarti iš dalies. Dėkoju. Seimo narys gerbiamas A. Dumbrava dėl vietos bendruomenės seniūnų, seniūnaičių. Komitetas nepritarė. Tuoj įjungsime, gerbiamas Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Ačiū, pirmininke. Galbūt aš pritarčiau komiteto nuomonei, nes čia tiesiog norėta atkreipti dėmesį, kad ne visur yra sudaromos tėvams atstovaujanti organizacijos, bet taupydamos laiką nereikalauju balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimo narys, Pirmininkas V. Pranckietis pateikė pasiūlymą, kuriam komitetas iš dalies pritarė. Pirmininko nėra. Komiteto pirmininke, prašom pakomentuoti.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Taip, mes iš dalies pritarėme. Mes pritarėme V. Pranckiečio nuostatai, kad tos įstaigos arba mokyklos direktorius neturėtų būti tarybos nariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kitų nuomonių nėra. Galime pritarti? Galime.

Seimo narys G. Steponavičius siūlė pakeisti įstatymo projekto 3 straipsnį – keičiamo 59 straipsnio 6 dalį. Komitetas pritarė iš dalies.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū. Tinka.

PIRMININKĖ. Gerbiamas pasiūlymo iniciatorius sutinka.

A. Papirtienė – pakeisti 59 straipsnio 7 dalį. Ar kolegė sutinka?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Norėčiau pristatyti.

PIRMININKĖ. Norėtumėte pristatyti. Prašau.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Kadangi čia yra komiteto siūloma, kad naujai įsteigtos mokyklos vadovo pareigoms eiti komisija sudaroma be mokyklos bendruomenės teikiamų asmenų, aš siūlyčiau papildyti, kad kas vietoj tų tada... vadinamąsias tuščias vietas, kad tokiu atveju papildomai po vieną narį į komisijos sudėtį deleguoja savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija ar jos įgaliotas asmuo ir atitinkamo švietimo įstaigos vadovo asociacija... atestuotą vadovą. Kadangi papildyti tas tuščias vietas komisijoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė – iš dalies pritarti. Pakomentuokite.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Iš dalies pritarti yra komiteto nuomonė ir labai aiškiai išdėstyta 14 punkte. Tiesa, ir kituose – ir 9, ir 14, ir 16, nematau čia didelio prieštaravimo.

PIRMININKĖ. J. Narkevičius pritaria gerbiamosios kolegės A. Papirtienės nuomonei.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Jeigu nėra prieš, aš pritariu. Manau, kad tai būtų teisinga, nes trims vietoms konkurse galėtų atstovauti ir steigėjas, ir ministerija, ir bendruomenės ir tai padėtų kokybiškiau atrinkti vadovą ir nustatyti jo prioritetus ir kokybės gerinimo elementus. Todėl pritariu šitam pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – M. Adomėnas. Nenori kalbėti. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Atsisakau.

PIRMININKĖ. Atsisako kalbėti. Prašom apsispręsti balsuojant dėl A. Papirtienės pasiūlymo, kuriam komitetas pritarė iš dalies.

Balsavo 93 Seimo nariai: už pasiūlymą – 32, prieš – 25, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta.

Yra kitas Seimo narės A. Papirtienės pasiūlymas pakeisti 59 straipsnio 10 dalį. Gal galima, kolege, čia nebalsuoti, nes tai yra aptariama kitose dalyse?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Taip. Ačiū, kad sutinkate.

Seimo nariai G. Landsbergis ir M. Adomėnas teikia pasiūlymą vietoj žodžių „priimti sprendimą“ įrašyti „atleidžia švietimo įstaigos“. Komitetas pritarė iš dalies. Ir dar papildymas. Ar norite pateikti?

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Norėtume pateikti šią nuostatą. Iš tiesų čia ta dalimi, kuriai komitetas nepritarė, yra nurodoma, kad jeigu buvo atleistas mokyklos vadovas po dviejų nepatenkinamų veiklos įvertinimų iš eilės, tai jis trejus metus negalėtų būti skiriamas į vadovaujamas pareigas kitose valstybės ar savivaldybių švietimo įstaigose. Kitaip tariant, jeigu mokyklos vadovas dėl blogo vadovavimo mokyklai yra atleistas, kad jis trejus metus labiau rūpintųsi savo kompetenciją kelti, o ne dalyvautų kituose konkursuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto argumentai.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Komitetas apsisprendė nepritari tai nuostatai, kad trejus metus jis negalėtų dalyvauti. Čia daugelis dalykų veikia šiuo atveju: ar tai iš tikrųjų yra teisėta demokratinėje valstybėje tokie uždėti apynasriai? O gal tas žmogus ims ir padarys išvadas iš to savo vertinimo?

PIRMININKĖ. J. Narkevičius taip pat siūlo nepritari kolegų pasiūlymui.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Aš siūlau pritari komiteto pozicijai, jis gana nuodugniai išnagrinėjo. Vien tai, kad jis būtų atleistas arba dėl jo būtų priimtas sprendimas dėl jo tolesnių darbo santykių, turiu omeny, kai du kartus iš eilės nepatenkinamai vertinama vadovo ataskaita, jau yra gana didelė nuobauda. Mes kalbame ne apie šiurkščius drausmės pažeidimus, o kalbame apie tai, kad galbūt vadovui nepasisekė labai gerai arba gerai dvejus metus iš eilės dirbti. Jis galės, be abejo, kandidatuoti kaip lygiavertis su kitais, mano manymu, kandidatais kituose konkursuose, jeigu norės. O komisija, jeigu mes jau kalbame, kad bus objektyvus vertinimas, tai komisija iš septynių narių objektyviai įvertins, ar galima suteikti dar kartą teisę vadovui kitoje institucijoje dirbti, ar negalima. Uždraudimas trejus metus dalyvauti kitose veiklose būtų per šiurkštus ir nekatalikiškas, gerbiamieji krikščionys demokratai. Gal palikime taip, kaip yra? Ačiū.

PIRMININKĖ. Aušra Armonaitė mano kitaip. Nuomonė už pasiūlymą.

A. ARMONAITĖ (LSF). Aušrinė Armonaitė mano, kad Bažnyčia atskirta nuo valstybės, čia tarp kitko. Šiaip aš manau, kad yra labai racionalus pasiūlymas tuo požiūriu, kad mes šiuo projektu esame atsisakę kadencijų kaip tokių. Jeigu mes paskaitytume, ką siūlo Seimo nariai, tai yra po dviejų nepatenkinamų veiklos įvertinimų. Vadinasi, du kartus. Tai yra tam tikras saugiklis, kad tie vadovai, kuriems sunkiai sekasi vadovauti, mes žinome tų istorijų labai daug, kad jie padarytų pertrauką ir nepretenduotų toliau į kitas pareigas kitose mokyklose. Aš tikrai siūlau palaukti šių Seimo narių pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, apsisprendžiame ir balsuojame už G. Landsbergio ir M. Adomėno pateiktą pasiūlymą. Dėl jo nuomonės yra skirtingos, tad balsavimu išreiškime poziciją.

Balsavo 90 Seimo narių: už pasiūlymą – 15, prieš – 47, susilaikė 28. Pasiūlymui nepritarta.

Balandžio 3 dieną buvo pateiktas Seimo nario G. Steponavičiaus pasiūlymas, kuriam komitetas pritarė iš dalies, teigdamas, kad šios nuostatos išdėstytos 14 dalyje. Ar sutinka gerbiamasis kolega?

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Taip, neprašau balsuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas teikia pasiūlymą, 10 dalis. P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Mūsų komiteto siūlymas yra toks, kad jeigu yra pradedamas tarnybinis patikrinimas švietimo įstaigos vadovo atžvilgiu ir yra paskirtas laikinai eiti tos įstaigos vadovo pareigas kitas asmuo, kad apie tai būtų informuota taryba, kad atsirastų tokia prievolė. Sutikite, dabar savivaldybė išrenkama tiesiogiai mero... meras gali irgi įgyti perteklines galias piktnaudžiauti savo galiomis. Tas balansas tarp mero ir tarybos padėtų apsaugoti būtent švietimo įstaigų vadovus nuo politinio susidorojimo.

PIRMININKĖ. Gerbiamas Povilai, jūs pristatote ne tą pasiūlymą. Jūs nuskubėjote toliau, kur kalbama apie savivaldybių įstaigų vadovų atvejus. Papildėte pasiūlymą „savivaldybės taryba“. Šitą pristatykite.

P. URBŠYS (LVŽSF). Prieš tai buvo 11 straipsnis.

PIRMININKĖ. Čia yra 10 straipsnis.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). 10 straipsnis.

PIRMININKĖ. Jūsų kovo 31 dienos pasiūlymas dėl 10 straipsnio.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Pasiūlymas dėl 10 straipsnio.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji, mano lyginamajame variante nėra to dalyko. Aš turiu tai, ką jūs kalbėjote dėl 11 straipsnio...

PIRMININKĖ. Jūs ką tik pristatėte dėl 11 straipsnio, ar atitinka savivaldybės meras, o čia mes kalbame apie savivaldybės švietimo įstaigų vadovų atvejus – savivaldybės taryba, kur pajuodinta.

P. URBŠYS (LVŽSF). Aš dabar tai ir skaitau.

PIRMININKĖ. Gerai, sakykite apie vadovus.

P. URBŠYS (LVŽSF). Apie vadovus aš skaitau.

PIRMININKĖ. Ir savivaldybės tarybą.

P. URBŠYS (LVŽSF). Būtent aš ir sakau. Bet jeigu Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos dauguma narių iš tikrųjų ryžtingai yra nusprendę politizuoti būtent švietimo įstaigų vadovus, padaryti juos partinio sandėrio įrankiais – pirmyn, balsuokite!

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra iš dalies pritarti, bet svarbiausia šiuo atveju, apie kurį kalba komiteto pirmininkas, tai yra, ar reglamentuoti, kas turi užimti vadovo vietą, jeigu tas vadovas pašalinamas iš pareigų ar kaip nors kitaip. Nereikėtų taip griežtai reglamentuoti, tai turėtų nuspręsti pati institucija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonių niekas nenori išsakyti. Prašom apsispręsti ir balsuoti, kas pritariate Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymui.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 25, prieš – 30, susilaikė 42. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl vedimo tvarkos – V. Juozapaitis. Prašom, suteikiu žodį.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, kad neliktų ta frazė kaip nors ne taip suprasta ir pasaulis tikrai nepagalvotų, kad Lietuvoje Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės, aš noriu priminti, kad taip buvo Sovietų Sąjungoje, kai Bažnyčia buvo atskirta nuo valstybės. Lietuvoje mes turime tarpvalstybinę sutartį su Vatikanu ir privalome laikytis. Tokios replikos iš tikrųjų gali būti labai dvejopai suprastos. Taigi, būkime malonūs, išlaikykite rimtį ir galvokime, ką kalbame. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Beje, aš noriu priminti, kad prieš tris dienas T. Matulionio beatifikacijos iškilmėse dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidentė, jeigu Bažnyčia būtų atskirta nuo valstybės, ji to negalėtų daryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar būtinai, Aušrine Armonaitė, norite replikuoti?

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Aš, kaip Katalikų bažnyčios narė, noriu priminti Seimo nariams, kad Konstitucijoje yra parašyta: Lietuvoje nėra valstybinės religijos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Grįžtame prie mūsų įstatymo svarstymo. Seimo narė A. Papirtienė siūlo pakeisti 59 straipsnio 11 dalį.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Neprašau balsavimo.

PIRMININKĖ. Neprašote balsuoti, nes komitetas...

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Dėl 12 dalies taip pat.

PIRMININKĖ. Ačiū. Taip pat sutarėme dėl 12 dalies. Gintarai Steponavičiaus, ar sutinkate dėl jūsų pateikto pasiūlymo tais atvejais, kai paaiškėja, kad švietimo įstaigos vadovas nėra neprikaištingos reputacijos?..

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Taip, sutinkame.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies ir šias nuostatas išdėstė 59 straipsnio 15 dalyje. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pateikė pasiūlymą dėl savivaldybės... Nematau komiteto pirmininko. Komitetas pritarė iš dalies. Ar galime?.. Gerbiamas komiteto pirmininke, prašom jus komentuoti.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Yra pritarta iš dalies ir 59 straipsnio 15 dalyje viskas išdėstyta. Nebent tik komitetas turi kokį nors savo prieštaravimą, bet aš nematau čia...

PIRMININKĖ. Ar, kolegos, norite išsakyti nuomonę už, nuomonę prieš? Ne, nenorite. Ar norite balsuoti? Ar galime pritari bendru sutarimu? Galime.

Taip pat buvo kitas Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas. Švietimo ir mokslo komitetas pritarė iš dalies. Gerbiamasis pirmininke.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Taigi vėl čia Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto yra toks perdėm didelis reglamentavimas iki kiekvieno kablelio išprausti į labai didelius rėmus. Mes atsiskome komitete tokio griežto reglamentavimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju už šias nuostatas. Jūs kaip tik ir pasiūlėte išdėstyti 11 straipsnio keičiamoje dalyje 59 straipsnio 15 ir 16 punktuose. Neprašome balsuoti. Pritariame.

Seimo narys A. Palionis pateikė pasiūlymą ir čia komitetas nepritarė jūsų pasiūlymui. Jūs norite pristatyti?

A. PALIONIS (*LSDPF*). Ne, ačiū. Sutinku su komiteto nuomone.

PIRMININKĖ. Sutinkate su komiteto argumentais.

A. Papirtienė. Pakeisti 59 straipsnio 13 dalį. Mes čia jau esame apsisprendę, kolega. Ačiū už pritarimą ir supratimą.

G. Steponavičius. 11 straipsnis. Siūlėte 11 straipsniu keičiamo 59 straipsnio 16 dalies dėl tarnybinio patikrinimo. Ar sutinkate su komiteto pasiūlymu?

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Kad čia yra techniniai pakeitimai, tik numeracija, tai nėra apie ką ginčytis.

PIRMININKĖ. Techniniai pakeitimai, ačiū už pritarimą. Ir taip pat dėl kito jūsų pasiūlymo, kur komitetas pritarė iš dalies. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pateikė pasiūlymą. Gerbiamasis švietimo ir mokslo komiteto pirmininke.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Iš tikrųjų iš esmės yra pritarta ir tiesiog stilistiškai kitaip jos suformuluotos, todėl iš dalies pritarta.

PIRMININKĖ. Ir tai atsispindi 59 straipsnio 16 dalyje. Galime pritarti? Galime.

Seimo narys A. Palionis. Siūlyte panaikinti 59¹ straipsnį. Komitetas pritarė iš dalies. Įjunkite A. Palioniui.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Sutinku su komitetu.

PIRMININKĖ. Sutinkate su komiteto pozicija. Dėkoju. Seimo narė G. Skaistė siūlė pakeisti įstatymo projekto penktąjį skirsnį keičiamo 60 straipsnio 4 dalį. Ar sutinka kolegė, ar nori pateikti savo pasiūlymą?

G. SKAISTĖ (*TS-LKDF*). Pritariu komitetui, jie išdėstė dar tiksliau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies ir jūs sutinkate. Dėkoju.

Seimo nariai G. Landsbergis ir M. Adomėnas pateikė pasiūlymą – kiekvienais metais centralizuotą nacionalinio lygmens švietimo įstaigų vadovų veiklos vertinimą. M. Adomėnas nori pateikti?

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Komiteto išvada turėtų būti nepritarti, nes iš tikrųjų nebuvo jokiai nuostatai pritarta, bet mes sutinkame su tuo vertinimu.

PIRMININKĖ. Jūs sutinkate. Dėkoju.

Seimo nariai M. Adomėnas ir E. Jovaiša siūlė taip pat pakeisti 3 straipsnio...

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame, balsuoti nereikia.

PIRMININKĖ. Taip pat sutinkate ir dėkoju. 13 straipsnis.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Kaip ir tolesnė nuostata.

PIRMININKĖ. Dėl 12 straipsnio galime pritarti? Galime pritarti po svarstymo.

13 straipsnis – 64 straipsnio pakeitimas. Seimo nariai M. Adomėnas, E. Jovaiša. Ar sutinkate su 6 straipsnio 64 straipsnio pakeitimu?

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Taip, ką tik minėjau, sutinkame...

PIRMININKĖ. Sutinkate. Nes komitetas pritarė iš dalies. Dėl 13 straipsnio daugiau pasiūlymų nebuvo gauta, galime pritarti po svarstymo.

14 straipsnis. Ir nėra pasiūlymų.

15 straipsnis. Baigiamosios nuostatos. Seimo narė A. Papirtienė.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Mano pasiūlymas yra pateiktas dėl 1 dalies, dėl 2 dalies, toliau dėl 3, 4, 5, 6 dalių ir norėčiau, kad dėl tų dalių taip pat būtų svarstoma pirmausia, nes mano pateikimo data yra anksčiausia.

Dėl 1 ir 2 dalies pasiūlymas, kad šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja ne 2017 m., o 2018 m. liepos 1 d.

Ir 2 dalis. „Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus iki 2018 m. birželio 30 d.“ Komiteto siūlomas kompromisinis variantas gal ir neblogai, tačiau šiam įstatymui įgyvendinti reiktų skirti daugiau laiko, nes laukia labai daug pokyčių.

PIRMININKĖ. Jūs prašėte balsuoti. Komiteto nuomonė.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Nuomonių už nėra. Nuomonė prieš – M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Kolegos, įstatymo projektas ir taip yra sušvelnintas. Yra numatyta laipsniška įgyvendinimo tvarka, kuri iš tiesų metai nuo įstatymo įsigaliojimo iki pirmųjų konkursų turės įvykti. Tai nukeldami dar metams įsigaliojimą mes faktiškai atidėtume tokį reikalingą Lietuvos mokyklai jos vadovų kompetencijos patikrinimo procesą dar metams. Man atrodo, mes tikrai neturime laiko laukti, reikia, kad tie dalykai vyktų kiek galima greičiau, todėl siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, prašom balsuoti dėl A. Papirtienės pasiūlymų dėl baigiamųjų nuostatų, siūlymo pratęsti iki 2018 metų.

Balsavo 104 Seimo nariai: už pasiūlymą pasisakė 18, prieš – 48, susilaikė 38. Pasiūlymui nepritarta.

Seimo narė R. Popovienė teikė pasiūlymą dėl baigiamųjų nuostatų taip pat siūlydama pakeisti datas. Ar sutinka kolegė?

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Sutinku.

PIRMININKĖ. Ką tik balsavome ir apsisprendėme. Dėkoju.

Seimo nariai M. Adomėnas ir E. Jovaiša siūlė papildyti įstatymo projekto 6 straipsnį nauju 9 punktu. Komitetas pritarė iš dalies. M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame su komiteto formuluote.

PIRMININKĖ. Sutinkate.

Kitas jūsų pasiūlymas papildyti įstatymo projekto 6 straipsnį nauja 8 dalimi. Komitetas pritarė iš dalies. Ar sutinkate?

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Sutinkame su komiteto formuluote.

PIRMININKĖ. Sutinkate. Galime visi taip pat sutikti ir pritarti. Seimo narė A. Papirtienė teikė pasiūlymą. Komitetas pritarė iš dalies.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Dėl šios 3 dalies aš sutinku nebalsuoti, bet norėčiau, kad toliau mano būtų dėl kitų dalių balsuojama.

PIRMININKĖ. Gerai. Dabar sutinkate? Pritariame komiteto pasiūlymui. Seimo narė R. Popovienė dėl baigiamųjų nuostatų. Komitetas pritarė iš dalies. Ar norite pateikti? Jūs sutinkate. Taip, sutinkate. Seimo narė A. Papirtienė. Jūs dėl šito norite balsuoti ir norite pateikti. Kolegė A. Papirtienė dėl valstybės ir siūlo atitinkamai pakeisti 4 dalį.

A. PAPIRTIENĖ (*LVŽSF*). Taip, 4 dalį. Iki šio įstatymo įsigaliojimo į valstybines, savivaldybės švietimo įstaigų vadovų pareigas neterminuotai priimtiems švietimo įstaigų vadovams penkerių metų kadencija nustatoma nuo įstatymo, siūlyčiau, įsigaliojimo, kadangi jau dėl datų priėmėte sprendimą, tai nuo įstatymo 2018 m. (čia mano buvo) liepos 1 d., bet dabar nuo priimtos datos tam, kad būtų visų vadovų pirma penkerių metų kadencija skaičiuojama nuo nulio, visiems vienodai, ne pagal grafiką. Mano toks pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė, gerbiamas pirmininke.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Komitetas yra padaręs tam tikrą grafiką, kurį jūs matysite baigiamosiose nuostatose ir apima būtent tuos dalykus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kaip mane informuoja, jeigu nebus sudarytas grafikas, tikrai bus sudėtinga priimti ir šitą įstatymą, tačiau... Nuomonės už nėra.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Palaukite, palaukite, komiteto pasiūlymas jau buvo? Gerai, tvarka.

PIRMININKĖ. G. Steponavičius nepritaria gerbiamosios kolegės A. Papirtienės pasiūlymui.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Labai ačiū. Taip, kaip gerbiama Aušra pristatė, ir taip, kaip aš suprantu, turbūt 95 % visų švietimo įstaigų vadovų yra dirbantys pagal neterminuotas sutartis ir, jeigu mes prirtartume šitam siūlymui, iš esmės nesvarbu, kiek metų tu esi ėjęs vadovaujančias pareigas, tu vėl dvi kadencijas arba net neribotą kadencijų skaičių galėtum pretenduoti toliau eiti pareigas. Mano supratimu, kaitos prasme tai būtų milžiniška meškos paslauga.

O, kita vertus, mes juk ir priėmėme kompromisinius, gerbiami kolegos, sprendimus. Viena vertus, neriboti kadencijų, o, kaip matote, pagal patvirtintą grafiką išdėstant pagal stažą vadovaujančias pareigas, irgi yra atliepiami vadovų lūkesčiai, ko prašė ir vadovų asocijuotos struktūros. Aš manau, negriaukime pasiektų kompromisų ir dėl tos priežasties siūlau nepritari A. Papirtienės pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Dumbrava mano kitaip ir teigia nuomonę už.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Taip, aš matau truputį kitaip, nes A. Papirtienės siūlymas yra logiškas, mes neturėtume žiūrėti atgal, įstatymas negali galioti atgal. Staiga mes vieną dieną pamatėme, kad tas vadovas dirba per ilgai, ir nutarėme skaičiuoti penkerius ar dešimt metų jo kadenciją. Manau, kad tą įstatymą priimame, kaip darėme, atrodo, su biudžetiniais vadovais, kad įsigalioja ir nuo to mes pradėdame skaičiuoti jų kadencijas. Tai būtų logiška, teisinga ir būtų nepažeisti teisėti lūkesčiai. Manau, tai būtų sąžininga. Siūlau pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Apsispręskime balsuodami dėl A. Papirtienės pasiūlymo.

Balsavo 93 Seimo nariai: už pasiūlymą – 16, prieš – 38, susilaikė 39. Pasiūlymui nepritarta.

Gerbiamieji Seimo nariai, aš norėčiau su jumis pasitarti. Svarstymui skirtas laikas baigėsi, tačiau liko labai nedaug pasiūlymų. Galbūt mes sutartume, kad pabaigtume ir tada pakviestume ministrą atsakyti į klausimus? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu? Dėkoju. (*Balsai salėje*) Gerai. Apsispręskime ir balsuosime.

E. Gentvilas turi kitą nuomonę.

E. GENTVILAS (LSF). Darbotvarkėje skirta 20 minučių ministrui atsakyti į klausimus. Jeigu bus išsaugota 20 minučių galimybė, tai maloniai pašom. Priešingu atveju, sutrumpinus tą laiką, būtų opozicijos teisių pažeidimas.

PIRMININKĖ. Tikrai, mielas, gerbiamas kolega, manau, kad kitaip net nebūtų ir siūloma. Ministras atsakys į jūsų pateiktus klausimus, 20 minučių, kaip numatyta, jis bus šioje garbingoje tribūnoje, atsakinėdamas į jūsų klausimus.

Seimo narys A. Dumbrava siūlė pakeisti įstatymo projekto 59 straipsnio 3 dalį. Sutinkate su komiteto nuomone pritarti iš dalies. Taip pat ir dėl antro jūsų pasiūlymo. Dėkoju.

Seimo nariai E. Jovaiša ir A. Gumuliauskas siūlo pakeisti 6 straipsnio 6 dalį. Komitetas nepritarė. Jūs atsiimate ar prašote?.. (*Balsai salėje*) Atsiimate. Dėkoju.

Seimo nariai E. Jovaiša ir A. Gumuliauskas pateikė antrą pasiūlymą, kuriam komitetas pritarė iš dalies. Ar sutinkate su komiteto pasiūlymu? Sutinkate.

A. Papirtienė pateikė pasiūlymą dėl šio straipsnio 1 straipsnio, išdėstyto Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5¹ straipsnio 2 punkte.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Neprašau balsuoti.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė iš dalies ir jūs neprašote balsuoti. Sutinkate su tokia pozicija. Seimo narys A. Palionis pateikė pasiūlymą pakeisti įstatymo projekto 6 straipsnį ir jį atitinkamai išdėstyti. Komitetas pritarė iš dalies.

A. PALIONIS (LSDPF). Sutinku.

PIRMININKĖ. Sutinka su komiteto pozicija.

Seimo narys A. Dumbrava pateikė pasiūlymą papildyti įstatymo projekto 6 straipsnį nauja 10 dalimi. Komitetas pritarė iš dalies. Ar Seimo narys sutinka su komiteto nuomone? Sutinka. Dėkojame. Taip pat jūs pasiūlėte papildyti naują 11 dalimi. Ar sutinkate? Sutinkate. Dėkoju. Taip pat 12 dalimi.

A. DUMBRAVA (TTF). Atsiimu.

PIRMININKĖ. Atsiimate. Seimo nariai M. Adomėnas ir E. Jovaiša siūlo papildyti įstatymo projekto 6 straipsnį nauja 7 dalimi. Kolegos! M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Dėl šio ir tolesnio siūlymo su komiteto formuluote sutinkame.

PIRMININKĖ. Sutinkate, nes komitetas pritarė iš dalies. Nuoširdžiai dėkoju komiteto pirmininkui. Mes aptarėme visus jūsų įregistruotus pasiūlymus, o jų gausa išties didžiulė. Nuomonė už, nuomonė prieš. Svarstymo stadija.

G. Steponavičius – nuomonė už.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū. Gerbiami kolegos, džiaugiuosi, kad po svarstymo mes išsaugome vieną svarbiausių Lietuvos Respublikos Prezidentės teikiamo įstatymo projekto keliamų idėjų užtikrinti su švietimo vadyba susijusių švietimo kokybės stiprinimo klausimų sprendimą.

Kolegoms, kurie bando sakyti, kad kadencijos nėra panacėja ir nepadės užtikrinti deramos kaitos, noriu pasakyti, deja, gyvenimo realybė... ne deja, o beje, gyvenimo realybė patvirtina priešingai. Per skaidrius konkursus, šiuo įstatymo projektu apribojant politizavimo dalykus, tikrai į mokyklas ateis dirbti daugiau talentingų, išsimokslinusių ir pasiruošusių vadovų.

Žinau, ką sakys oponuojantis kolega J. Narkevičius, kad yra kitų instrumentų – atestacija ir kiti dalykai. Puikiai žinome, kaip savivaldose dažnai mokyklų vadovai yra suaugę su merais, su švietimo skyrių vadovybėmis. Natūralu, kad be konkurso pagrindu organizuojamos vadovų atrankos, kai didesnis vaidmuo nuo šiol bus suteiktas mokyklų bendruomenėms, švietimo įstaigų bendruomenėms, mes pokyčių nepasieksime.

Gerbiami kolegos, nepaisant to, kad kadencijų skaičius nėra ribojamas, svarbus dalykas yra tai, kad tai yra į pokyčius orientuotas sprendimas. Kviečiu po svarstymo pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už jūsų nuomonę. Nuomonė svarstymo stadijoje prieš – J. Narkevičius. Prašau, gerbiamasis kolega, žodis jums.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Iš tikrųjų keistai, o gal ir ne keistai, o gal, kaip kariuomenėje kalbama, vienas karys, žygiuojantis ne į koją, tai nereiškia, kad kariuomenė žygiuoja teisinga kryptimi, o gal atvirkščiai.

Taigi ir aš pasistengsiu dar kartą įtikinti ir pasakyti, kad vadovo kadencijos įvedimas nėra savaime suprantamas kokybės gerinimo būtinumas. Galime iš tiesų, kaip buvo kalbėta, panaudoti daugybę kitų svertų tam, kad išsaugotume gerai, kokybiškai, su kaita žingsnis į žingsnį einančio vadovo gerus siekius ir gerus darbus. O su tais, kurie atsilieka arba stagnuoja, arba sustoja, yra būdų ir priemonių atsisveikinti. Vienas iš jų yra tai, kas įtvirtinta šiose pataisose – ataskaitos griežtinimas, priėmimo, atleidimo iš darbo ir t. t. Mes dabar įėjome į eilinį formalizavimą, kuris praktikoje galėtų daryti meškos paslaugą. Manau, kad kadencijų įvedimas tam, kad pagerintume mokyklų vadovavimo sistemą, nėra būtinas, todėl balsuosiu prieš.

Dar vienas dalykas, dėl ko balsuosiu prieš, – dėl to, kad šiame projekte nesuteikiame galimybės gerai ir labai gerai dirbantiems vadovams pirmąją kadenciją... suteikti galimybę (tai nereiškia, kad jie būtų automatiškai paskirti) savivaldybėms, steigėjams, savininkams galbūt su ministerija, kitomis institucijomis sudaryti sąlygas dar vienai kadencijai. Ačiū už dėmesį. Balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Kolegos, atsakingas momentas. Svarstymo stadija. Apsisprendžiame ir balsuojame dėl Švietimo įstatymo Nr. I-1489 daugybės straipsnių pakeitimo.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 90, prieš – 1, susilaikė 9. Po svarstymo Švietimo įstatymui pri-
tarta. (*Triukšmas salėje*)

Toliau posėdžiui pirmininkaus A. Nekrošius. Suteikiu žodį jums.

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Replika po balsavimo – Jaroslavas. Prašau.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Procedūriškai. Yra toks posakis: esu labai už, kad netgi prieš. Mano atveju įvyko atvirksčiai, mano balsą per praėjusį balsavimą prašau įskaityti, be abejo, prieš. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, atsižvelgsime. Judame toliau.

13.49 val.

Žemės ūkio ministro B. Markausko atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 str.)

Darbotvarkės 1-11 klausimas – žemės ūkio ministro B. Markausko atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnį). Prašau, Broniau, į tribūną.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos Seimo nariai. Pirmiausia turiu pripažinti, kad, ko gero, ne tais klausimais norėčiau kalbėti iš tos tribūnos ir kad klausimai tikrai yra aktualūs ir kontroversiški, ir turiu pripažinti, labai sunkiai sprendžiami.

Einant iš eilės, pirmas klausimas yra dėl Seimo Kaimo reikalų komiteto sprendimo sudaryti darbo grupę dėl Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pakeitimo projekto iki 2017 m. lapkričio 1 d. Klausimas – ar neižvelgiate sąmoningo įstatymo atidėliojimo atstovaujant stambiųjų Lietuvos ūkininkų interesams? Čia klausimas iš dviejų dalių. Pirmiausia, ar neižvelgiame sąmoningo atidėliojimo. Turbūt niekas nesiginčys, kad Žemės ūkio ministerija ir Vyriausybė padarė viską, kad pateiktų Seimui įstatymo pataisas, kad tie saugikliai būtų panaikinti. Aišku, tai yra susiję su Europos Sąjungos pradėta pažeidimo procedūra.

Iš kitos pusės, aišku, reikia pripažinti, kad ir Europos Sąjunga... Šiandien visos šalys narės yra sunerimusios dėl savo žemės rinkų. Ta pati Vokietija tą klausimą kelia, nes mato vykstančias spekuliacijas su žemės ūkio paskirties žeme. Šiandien pati Europos Sąjungos Komisija visai kitaip žiūri į tą problemą ir tikrai yra pasirengusi diskusijoms ir leisti šalims narėms turėti tam tikrus ribojimus. Aišku, Kaimo reikalų komitetas ir Seimas... Sakykim, nei Žemės ūkio ministerija, nei Vyriausybė negali primesti Seimui savo valios ir priėmė sprendimą sudaryti darbo grupę.

Beje, ir jūsų Liberalų frakcijos narys J. Baublys balsavo už sprendimą sudaryti darbo grupę ir yra tos darbo grupės narys. Šiandien, kiek aš kalbėjau su Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininku, yra gauta daugiau kaip šimtas įvairių pasiūlymų dėl šito. Turbūt tai parodo, kad klausimas iš tikrųjų yra jautrus, ir Lietuvos visuomenė labai į tai žiūri atsargiai. Bet irgi kalbėjome su Kaimo reikalų komiteto pirmininku, nes atsiranda dar viena problema dėl stojimo į EBPO, kad tą procesą kiek įmanoma greitintume.

Dabar dėl stambiųjų ūkininkų interesų. Šiuo atveju, aišku, aš vienareikšmiškai galiu pasakyti, kad šiandien per 70 % žemės yra parduodama pirmumo teise, t. y. kad pirmiausia teisę pirkti žemę turi tas, kas šalia parduodamos žemės dirba. Šiuo atveju, ar tai stambus, ar tai smulkus ūkininkas yra, nėra išskiriama. Čia kaip nors išvelgti, kad yra kokių nors ar lengvatų, ar pataikavimo stambiems ūkininkams, turbūt nereikėtų.

Antras klausimas dėl XVII Vyriausybės programos 71.7 papunkčio „suteikti savivaldybėms teisę disponuoti valstybine žeme“. Seimo nariui pateikus Žemės įstatymo pakeitimus, Žemės ūkio ministerijos pažymos pagrindu Vyriausybė pateikė neigiamą išvadą. Klausimas – ar Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga ir Vyriausybė išsižada savo programinės nuostatos ir nepasitiki savivaldybėmis? Čia irgi yra dvi to klausimo pusės.

Pirmiausia, aišku, nei Vyriausybė, nei LVŽS neišsižada savo programinių nuostatų. Tai yra konkretizuota priemonių plane ir yra numatyta palengvinti valstybinės žemės perdavimo savivaldybėms procedūras, ir sutrumpinti terminai nuo septynių mėnesių, kiek šiandien užtrunka tas derinimas ir valstybinės žemės perdavimas savivaldybėms, iki maždaug mėnesio, pusantro mėnesio. Aš manau, kad tai įgyvendinus, jau teisės aktai yra rengiami ir bus atnešti į Seimą, savivaldybės tikrai žymiai greičiau galės įgyvendinti projektus ir tikrai bus mažiau kliūčių.

Dabar kalbant apie kitą pusę, kad apskritai būtų perduotas disponavimas valstybine žeme savivaldybėms. Šiuo atveju, aišku, mes turime ir aiškų Konstitucinio Teismo pasisakymą, ir prokuratūros pasisakymą, kad vis dėlto valstybine žeme turi disponuoti valstybinė institucija. Šiuo atveju, aišku, mes ne tiek daug laisvės turime pirmiausia dėl kelių priežasčių. Tai, kad turi būti užbaigtas žemės gražinimo procesas. Aš manau, kad mes esame jau priėmę ir teisės aktus, turime konkrečius terminus ir žemės reformą mes turime užbaigti.

Antras dalykas. Be abejo, yra ne tik savivaldybių projektai, bet ir įvairių valstybės projektų: ir vystymo, ir infrastruktūros. Jeigu valstybinę žemę valdytų savivaldybės, valstybė tikrai susidurtų su problema įgyvendindama valstybinius projektus. Iš tikrųjų yra labai daug motyvų. Kaip aš minėjau, ir Konstitucinis Teismas yra aiškiai pasisakęs, kad valstybinę žemę turėtų valdyti valstybinė institucija. Taigi kad reikia reformų, reikia pertvarkos, reikia skaidrinti Nacionalinės žemės tarnybos veiklą, tai yra neginčijama, tai yra daroma. Aš manau, kad artimiausiu metu rezultatai tikrai turėtų būti.

Toliau trečias klausimas dėl Nacionalinės žemės tarnybos inicijuotų žemės nuomos sutarčių nutraukimo vienu įmonių atžvilgiu ir leidimo kitoms įmonėms toliau plėtoti pastatų griovimo darbus, pradėti naujus statybos darbus, nors Nacionalinė žemės tarnyba šioms įmonėms taip pat buvo pradėjusi žemės nuomos sutarčių nutraukimo procesą. Klausimas – atsižvelgiant į tai, kad Nacionalinė žemės tarnyba taiko nevienodus standartus analogiškose situacijose, prašome atsakyti, kokių teisiniu pagrindu vienoms įmonėms yra inicijuojami ir tęsiami žemės nuomos sutarčių nutraukimo procesai, o kitoms įmonėms tokios procedūros yra sustabdytos ir žemės nuomos sutartys nebenutraukiamos?

Aišku, labai gaila, kad šiuo atveju nėra pateikta konkrečiau atvejo, kurį galėtume išnagrinėti ir atsakyti, bet iš tos tribūnos jums visiems turiu pasakyti, kad iš tikrųjų atėjęs į Žemės ūkio ministeriją nesitikėjau rasti tokios situacijos kalbant apie žemės reformą, kalbant apie žemės reikalus. Turbūt ir čia sėdintys Seimo nariai, ypač tie, kurie yra ne pirmą kadenciją, turėtų priimti atsakomybę už tą situaciją, kurią mes turime, nes jeigu nuo pat pradžių išnuomojant valstybinę žemę būtų buvusios aiškiai nustatytos taisyklės, kokių atveju galima plėtoti projektus, keisti žemės paskirtį ir keisti tuose žemės sklypuose esančius pastatus, aš manau, kad šiandien mes neturėtume tokios situacijos. Dabar yra atveju, kai, pavyzdžiui, prie garažo yra pamatuoti 8 hektarai žemės. Tikrai yra labai daug problemiškų dalykų.

Čia kitas klausimas irgi yra susijęs su tuo, kad Vyriausybės pavedimu Žemės ūkio ministerija buvo įpareigota per mėnesį laiko parengti teisės aktus. Iš tikrųjų mes dedame labai daug pastangų. Ir šiandien Vyriausybėje vyko darbo grupės posėdis, kuriame dalyvavo ir viceministras. Iš tikrųjų mes daug kartų buvome susitikę su verslo atstovais, mes bandome rasti išeitį. Mes per mėnesį, kurį mums buvo davusi Vyriausybė, parengėme siūlymus, bet, aišku, nepavyko suderinti. Šiandien mes vėl esame išeities taške, nes iš esmės tikros ir geros išeities nėra.

Reikia pasakyti, kad šiuo atveju iš tikrųjų tame procese aktyviai dalyvauja ir prokuratūra. Ji labai rimtai kelia klausimą dėl visuomenės interesų atstovavimo, nes, aišku, mes sutinkame – verslas yra labai svarbu, investicijos yra labai svarbu, bet viskas turi būti daroma skaidriai ir aiškiai. Jeigu prokuratūra mato, kad taip nėra, kad pastatai, kurie buvo pirkti, nes daugeliu atvejų buvo pirkti pastatai, o ne žemė... Jeigu nuo pat pradžių būtų buvę aiškiai pasakyta, kad perkant pastatus turi būti ir nupirkta žemė, mes šiandien tos problemos nebūtume turėję. Aišku, aš labai gailiuosi, kad būtent šiuo metu iškyla labai aštriai ta problema. Aš manau, kad neišvengiamai mes ją turėsime spręsti.

Vienas iš siūlymų buvo, kad papildomai būtų įvestas žemės paskirties keitimo mokestis, vadinamasis 5 % mokestis nuo žemės rinkos vertės. Bet šiandien vėl Vyriausybės teisininkai aiškiai pasakė, kad mes to negalime daryti. Tai turėtų būti naujas įstatymas, nes tai būtų naujas mokestis. Vadinasi, mes vėl grįžtame... Manau, kad turbūt būtų geriausia ir protingiausia vis dėlto vieną kartą ryžtis ir nutarti, kad norit keisti paskirtį, norit statyti – išsipirkite žemę. Manau, tai... Bet, žinoma, spaudimas yra didžiulis. Iš tikrųjų yra didžiulis spaudimas. Verslas nenori papildomai investuoti. Aišku, tada klausimas, kur yra viešasis interesas? Nes daugeliu atvejų verslas pirkto ne žemę, o pirkto pastatus, kurie yra sugriuvę ir tikrai nenaudojami pagal savo paskirtį.

Dar yra viena problema, kad mes iki šiol neturėjome netgi metodikos, kiek perkamam pastatui eksploatuoti reikia žemės, todėl ir turime tokią situaciją, kada prie pamatų bloko arba garažo pamatuojami keli hektarai žemės. Aš manau, jūs visi puikiai tą situaciją žinote, tik dabar kažkodėl Žemės ūkio ministerija ir aš, kaip ministras... bandoma ant manęs sukarti visus šunis.

Penktas klausimas. Žemės ūkio ministerija šių metų kovo 16 dieną paskelbė Nacionalinės žemės tarnybos reorganizavimo planus. Klausimas, ar manote, jog iki apskričių administracijų panaikinimo 60 etatų turėjusi, o šiandien iki 964 etatų išsipūtusi tarnyba turi apsiriboti tik kosmetinėmis, o ne esminėmis reorganizacijomis?

Aš manau, kad yra pateikiami ne tokie skaičiai. Žinote, kad Nacionalinė žemės tarnyba tą tarnybą perėmė iš apskričių. Apskričių viršininkų administracijų žemės tvarkymo departamentuose, skyriuose dirbo 1 tūkst. 370 darbuotojų. Tai jeigu dabar tas skaičius – 60 etatų – yra lyginamas, aš galiu pasakyti, kad šiandien tu, kurie administruoja arba valdo tą procesą, t. y. Žemės išteklių departamentas, yra tik 19 etatų.

Aš iš šios tribūnos noriu pasakyti aiškiai, kad tik dabar mes pradėjome Nacionalinės žemės tarnybos reformą ir ji tikrai bus tęsiama. Dabar yra daugiau ar mažiau užbaigta centrinės Nacionalinės žemės tarnybos reforma, eisime toliau į rajonus ir apskritis. Tikrai bus daroma reforma. Aišku, mes galvojame, siekdami nepriskaldyti malkų, gal pasirinkti vieną pilotinį projektą ir vienoje apskrityje, nes galvojame apie jungimą. Šiuo atveju mes tikrai labai diskutuojame, kad vienas iš pilotinių projektų galėtų būti Klaipėdos apskrityje, bet jūs irgi puikiai suprantate, kad tai yra ir patalpų klausimas. Tai nėra labai paprastai sprendžiama, bet mes tų planų tikrai neatsisakome ir mes tą darysime. Mes tikrai skaidrinsime Nacionalinės žemės tarnybos veiklą. Pradėjome nuo centrinės tarnybos, nes matome, kad trūksta kontrolės, pažiūrėjome, kas darosi vietoje, nes aš irgi turiu pripažinti, kad maždaug 90 % visų skundų, kuriuos gauna Žemės ūkio ministerija, yra susiję su žemės reforma.

Šeštas. 2017 m. kovo 15 d. pareiškėte nepasitikėjimą Nacionalinės žemės tarnybos vadovu, tačiau tam pačiam Nacionalinės žemės tarnybos direktoriui nuo 2016 metų rugpjūčio mėnesio iki 2017 metų balandžio mėnesio pabaigos buvo mokama 40 % priemoka prie atlyginimo. Prašom paaiškinti, kodėl, pareiškęs nepasitikėjimą tarnybos vadovu, iš karto nepanaikinote ministro įsakymo dėl priedo ir tai padarėte tik po opozicijos viešų klausimų?

Dėl paskutinio, kad tik po opozicijos klausimo. Tai tikrai netiesa, tą aš padariau savo iniciatyva ir tik tada, kada nepavyko susitarti su Nacionalinės žemės tarnybos vadovu, nes aš buvau bent jau keturis kartus jį išsikvietęs ir tikrai tikėjausi, kad pavyks sutarti geruoju. Tik po to, kai nepavyko susitarti, aš tikrai savo iniciatyva visiškai panaikinau priedą.

Šiuo atveju, aišku, aš turiu pripažinti, kad reforma stringa ir dėl tikrai per didelio valstybės tarnautojo apsaugojimo. Kiek žinau, dabar Seime yra Valstybės tarnybos įstatymas, aš irgi kreipiuosi ir prašau Seimo narių, kad palengvintų tą duoną, nes vykdyti reformą labai sunkiai sekasi.

Aišku, labai sunkiai sekasi ir dėl įtakos. Jūs patys matote, jeigu mes tik kažkur reformą pradėdame, iš karto prasideda – kodėl? Žuvininkystės tarnyba dirba gerai, kam tai daryti, kodėl tai daryti? Jūs, iš vienos pusės, kritikuojate, kad nedarome, iš kitos pusės, kai tik pradėdame ką nors konkrečiai daryti, tada prasideda spaudimas, kad gal to nedarykite, gal tą darykite. Šitaip mes tikrai reformos neįvykdysime.

Aišku, naudodamasis proga... atgarsiai pasiekia dėl savivaldybių žemės ūkio skyrių. Iš tribūnos galiu tikrai atsakingai pasakyti, kad niekas nesiruošia žemės ūkio skyrių naikinti, bet, kalbant apie efektyvesnį valdymą, kitiems metams Žemės ūkio ministerijai 33 mln. mažinami asignavimai. Savivaldybių žemės ūkio skyrių funkcijoms vykdyti kiekvienais metais skiriami 8 mln. eurų. Iš tikrųjų mes neišvengiamai turime peržiūrėti, bet tai nereiškia, kad mes žadame naikinti. Kaip tik prieš kelias dienas kalbėjome, kad galbūt tiems žmonėms seniūnijose, atvirkščiai, pridėti funkcijų, pridėti funkcijų tam, kad žmonės tikrai būtų apkrauti, nes turbūt visi esate iš savivaldybių, irgi puikiai žinote situaciją, kad situacija žemės ūkyje pasikeitusi, kad daug funkcijų, pavyzdžiui, pieno kvotų administravimas, iš viso neliko. Mes išmokome deklaruoti, todėl neišvengiamai turi keistis administravimo ir valdymo aparatas. Mes negalime visko turėti (...), bet niekas nekalba apie naikinimą. Šiuo atveju aš labai prašyčiau, kad nebūtų politikuojama ir naudojamosi tokia proga.

Iš tikrųjų esu labai atviras visiems klausimams, ir netgi probleminiams. Sutinku, aš tikrai pats nesitikėjau, kad žemės reformos yra labai bloga situacija, bet tai nėra tai, ką mes padarėme. Tai yra palikimas, ir labai blogas palikimas. Mes bandome jį taisyti, bet nėra taip paprasta, nes interesai labai skirtingi. Verslas, visuomenė, valstybės interesai – suderinti juos nėra taip paprasta. Mes suprantame, reikalingos investicijos, neturime daryti problemų investuotojams, bet kada šiandien pusė Vilniaus yra pastatyta ant valstybinės žemės, parduoti objektai ir gyvenamieji namai, ir investuotojai yra išėję, tai kokia ateitis?

J. RAZMA (TS-LKDF). Atiduokite miesto žemę Aplinkos ministerijai.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Tiek turėjau atsakymų. Nieko mes nedarome slaptai, ne viskas vyksta ir ne viskas vyksta lengvai. Ieškome būdų, ieškome sprendimų.

PIRMININKAS. Dėkojame ministrui. Pagal Statutą pirmiausia klausia Seimo nariai, kurie raštu kreipėsi į ministrą. Pirmasis būtų J. Baublys.

J. BAUBLYS (LSF). Gerbiamasis ministre, šiuo metu labai aktualus klausimas yra ūkininkų, ūkininkaujančių nederlingose žemėse, tolesnis rėmimas ir naujo nenašių žemių žemėlapio sudarymas, kurį ne kartą kritikavo Lietuvos nederlingų žemių naudotojų asociacija, teigdama, kad daugiau tai yra politinis žemėlapis, nei specialistų parengtas žemėlapis. Jūs vakar 11 valandą savo darbotvarkėje skelbėte apie pasitarimą dėl nenašių žemių, tačiau socialiniai partneriai, t. y. Lietuvos nederlingų žemių naudotojų asociacija, nebuvo pakviesta.

Prašom pasakyti, su kuo jūs aptarėte tas problemas dėl nenašių žemių, jeigu socialiniai partneriai visiškai nežino, neinformuojami? Ar vėl nebus taip, kad daugiau politikai turi įtakos toms problemoms, tačiau ne socialiniai partneriai? Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų galiu prisipažinti ir pasakyti, kad vakar nebuvo jokio aptarimo dėl nederlingų žemių. Buvo užsirašęs Telšių meras, norėjo susitikti, bet aš vakar negalėjau. Aš manau, kad meras gali atvažiuoti ir išsakyti nuomonę, bet tai nereiškia, kad tai yra koks nors politinis sprendimas.

Dabar apskritai dėl išmokų ir kompensacijų. Juozai, tu puikiai žinai, kad mano nuomonė yra vienareikšmiška ir aš darau viską, kad ta išmoka būtų. Aš labai tikiuosi paties palaikymo. Tu žinai, kad aš kreipiausi ir į Ūkininkų sąjungą, ir į kitas žemdirbių organizacijas, kad solidarizuodamiesi sutiktų iš pirmo ramsčio perkelti į antrą ramstį. Dėl šito neturėtų būti jokių priekaištų.

Dėl žemėlapio. Mes vėlgi nuėjome tuo keliu, ko ir nori žemdirbių visuomenė, kad pagal žemės našumo balą, tiksliau, pagal gaunamą derlių būtų nustatomos išmokos. Aš manau, kad nieko objektyvesnio mes šiuo atveju nesurasime. Jeigu nėra derliaus, tai turi būti mokama išmoka. Bet, aišku, išmokos dydis, tu pats supranti, ne nuo manęs priklauso. Mes dedame visas pastangas, peržiūrime Kaimo plėtros programą, vedame derybas su Finansų ministerija, bet šiandien aš negaliu pasakyti, kokias išmokas turėsime. Kaltinti mane, kad aš kažką...

PIRMININKAS. Kadangi klausimų laikas baigėsi, gal galėtume bendru sutarimu dar penkias minutes pratęsti, kad galėtų bent į porą klausimų atsakyti? Dėkoju.

Kitas klausia K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamasis ministre, iš tikrųjų opozicijos pareiga yra kartais siūlyti tai, ko negalima padaryti, ir jūs neįsižeiskite. Aš manau, kad jūs gana iš esmės atsakėte į tuos klausimus ir minėjote tas problemas, kurios yra, bet mano klausimas būtų visų pirma susijęs su tuo, kad vis dėlto valstybinis interesas iš žemės ūkio yra tas, kad galima būtų kuo daugiau aprūpinti savo krašto gyventojus maisto produktais mažomis kainomis, kuo mažesnėmis kainomis, kiek leidžia aplinkinės rinkos ir viskas.

O dabar mūsų ekspertai – Europos Sąjungos Komisijos nariai paskelbė, kad šiais metais maisto produktų kainos vidutiniškai dėl nederliaus ar dar kitų dalykų, dėl spekuliacijų, dėl kitų, jau gali kilti iki 6–7 %. Iš tikro tas dydis kelia nerimą, matyt, tas neramumas dar skiriasi tuo, kad, pavyzdžiui, jaučiu Amerikos žemės ūkio ministras atsikėlęs skaito, koks yra biržoje grūdų, gyvulių, miežių ar rugių kursas. Aišku, jums atsikėlus ryte skaityti reikia ne tai, koks Lietuvos kursas, kokia kviečių kaina ir kaip parduosite, bet kaip jūs žiūrite, kad tos kainos, žadama, kils ir kaip galėsite reguliuoti? Reguliavimo priemonių iš tikro labai nedaug yra, o kainų didėjimas nebus visiškai kompensuotas atlyginimų augimu.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamasis Kęstuti, iš tikrųjų turbūt jokių būdu nesulaukčiau jūsų palaikymo, jeigu sakyčiau, kad valstybė turėtų ir galėtų reguliuoti kainas. Nors ateityje, aš manau, esame įsipareigoję ir Žemės ūkio ministerija, ko gero, parengs projektą kriziniam laikui, kaip, pavyzdžiui, mes turėjome po Rusijos embargo. Manau, mes tą periodą galėtume įvardinti kaip krizę ir tokį įstatymą mes galėtume turėti trumpą laikotarpį, kol pasibaigs krizė, kad reguliuotume tuos gamintojų, perdirbėjų ir prekybininkų santykius. Kitos galimybės laisvojoje rinkoje mes iš esmės neturime. Aš esu ne kartą girdėjęs mūsų verslininkų, pavyzdžiui, pieno perdirbėjų, pasakymą, kai jie motyvuoja, kodėl kyla vidaus rinkos kainos. Jie sako, kad mums labiau apsimoka eksportuoti – tai kodėl mes turėtume vidaus rinkai parduoti pigiau, negu mes eksportuojame? Čia yra verslo supratimas, man atrodo, kad šiuo atveju, jeigu mes kalbame apie laisvąją rinką, daryti įtaką kainoms mes iš esmės neturime jokių galimybių. Jos priklauso tik nuo pasaulinių rinkos kainų, ar ten būtų pieno produktų, ar grūdų.

Ką mes galime padaryti ir ką mes darome, ir tas Vyriausybės priemonių plane yra numatyta, yra vadinamosios trumposios maisto grandinės. Mes dabar bandome pradėti nuo darželių, mokyklų, nuo kitų valstybinių įmonių tam, kad ūkininkai galėtų tiesiogiai tiekti. Mes buvome susitikę jau su Savivaldybių asociacija, sudarėme darbo grupę. Aišku, ten šiek tiek Viešųjų pirkimų įstatymą reikėtų tvarkyti. Tą mes galime, aišku, galime skatinti ir kita, ir skatinsime pardavimą turguje, ir internetinę prekybą. Tą mes iš tikrųjų darome, bet prekybos tinkluose, aišku, labai gaila, bet galimybės kaip nors... Žinoma, aš nežinau, su kuo susijusi ta prognozė dėl maisto produktų kainų augimo, nes mes matome ir pačios žaliavos, sakykime, grūdų ar pieno, nuolatinį svyravimą. Dabar iš tikrųjų yra kilimas pieno produktų, grūdų kainų irgi, bet žinoma situacija Pietų Europoje: kuo baigsis sausra, kokios bus pasekmės, šiandien sunku prognozuoti. Tos kainos gali šauti į viršų ir šiuo atveju mes, deja...

PIRMININKAS. Kadangi laikas visai į pabaigą, tai paskutinis klausia Juozas Liesys. Atsiprašau, Jonas – Jonas Liesys.

J. LIESYS (LSF). Noriu pasakyti ir paklausti. Žemės gražinimas taip, kaip daina, prasidėjo prieš 25 metus. Ji tapo nekilnojamuoju turtu ir kilnojamąja vieta. Trakai, Vilnius irgi jau žemės tiek neturi. Ar nematote galimybės piniginiu ekvivalentu su žmonėmis atsiskaičyti, kad būtų klausimas išspręstas? Jūs dabar paminėjote, kad žemę tikrai gražinsite ir baigsite reformą. Ar negalite pasakyti, kada tai bus padaryta, ar kitąmet, ar 2020 metais, ar šios kadencijos metu, ar jūsų ministravimo metu, kas labai svarbu?

Ir dar vienas dalykas. NŽT daug praleido... yra padariusi klaidų. Gražino žemę su elektros linijomis, su nematytais... miškais. Dabar žmonės eina į teismus ir kariauja. Kaip čia išspręsti tą problemą būtų galima?

B. MARKAUSKAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų dėl žemės reformos užbaigimo mes esame įsipareigoję kaimiškiose teritorijose kitais metais užbaigti reformą. Mes tikrai matome tą galimybę, tik labai prašau Seimą, kad, kai ateis įstatymo pataisos, kurios nebeleis nešioti išvadų, tų vadinamųjų išvadų dėl iš vienos kadastrinės vietovės į kitą, tai jeigu Seimas čia pritars ir nuspręs tą nuostatą... tai aš manau, kad kitais metais kaimiškiose teritorijose žemę gražinsime, nes labai nedaug yra likę. Su miestais yra didesnė problema, mes esame įsirašę, kad miestuose žemės reforma bus užbaigta 2020 metų pirmąjį ketvirtį. Aš irgi matau realų šansą, kad tą galima padaryti.

Dabar pats geriausias dalykas mums būtų atsiskaityti pinigais, nekiltų problemų, jeigu mes galėtume atsiskaityti, nes nebe daug yra likusiųjų, kuriems negražinta rinkos kaina. Bet šiuo atveju mes matome, kad būtų didžiulė problema, nes tikrai būtų teisminiai ginčai. Tie, su kuriais jau yra atsiskaityta ne rinkos, o nominalia verte, tikrai kreiptųsi į teismą dėl pažeistų jų interesų. Čia yra didelė problema. Nominalia verte priversti ir gražinti būtų tikrai sudėtinga. Mes matome, kad dar yra galimybė, yra žemės. Jeigu savivaldybė geranoriškai ir pagal naujas įstatymo pataisas formuos tuos sklypus, identifikuos, tai mes matome, kad yra galimybė gražinti netgi ir Vilniuje žemę.

PIRMININKAS. Dėkojame žemės ūkio ministrui B. Markauskui. Laikas klausti baigėsi. Kviečiu registruotis tuomet.

Užsiregistravo 34 Seimo nariai. Birželio 27 dienos rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 84 STENOGRAMA

2017 m. birželio 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojos
I. DEGUTIENĖ ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDPF). Gerbiamieji kolegos, pradėsime šios dienos Seimo popietinį posėdį. Pirmasis klausimas yra registracija. Prašau registruotis.

Kolegos, užsiregistravo 78 Seimo nariai. Popietinį posėdį pradedame. (*Gongas*)

15.06 val.

Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-732(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-733(2), Notariato įstatymo Nr. I-2882 9, 10, 22¹ ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-734(2), Advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 13, 23 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-735(2), Antstolių įstatymo Nr. IX-876 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-736(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo Nr. VIII-1227 10, 14, 15, 20, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-737(2), Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-738(2), Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-739(2), Bankų įstatymo Nr. IX-2085 73 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-820(2), Centrinų kredito unijų įstatymo Nr. VIII-1682 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-821(2), Sutelktinio finansavimo įstatymo Nr. XII-2690 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-822(2), Kolektyvinio investavimo įstatymo Nr. IX-1709 171 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-823(2) (*svarstymas*)

Pirmasis darbotvarkės klausimas – Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-732(2)ES, europinis įstatymo projektas. Svarstymo stadija. Biudžeto ir finansų komiteto išvadą pristato A. Palionis. Prašom, pranešėjau. Kolegos, čia yra kompleksinis, imsime visus klausimus iki pat darbotvarkės 2-2a klausimo.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Biudžeto ir finansų komitetas svarstė pagrindinį įstatymo projektą – Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-732. Komiteto sprendimas – pritarti patobulintam projektui, atsižvelgiant į Seimo Teisės departamento pastabas, Seimo narių, Seimo Audito komiteto, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto, Teisės ir teisėtvarkos komiteto bei Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė, ir komiteto išvados. Balsavimo rezultatai: už – 9, susilaikė 1.

Taip pat komitetas, kaip pagrindinis komitetas, svarstė lydimąjį Lietuvos Respublikos azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-739, dėl kurio taip pat yra komiteto sprendimas pritarti iniciatorių projektui su komiteto pastabomis ir pasiūlymais. Balsavimo rezultatai: už – 9, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu pristatyti Audito komiteto išvadą. Gerbiamoji I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Audito komitetas, nors ir labai spaudžiamas terminų, apsvaistė įstatymų projektus ir dėl tų, dėl kurių buvo papildomas komitetas, priėmė bendru sutarimu sprendimą siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti pateiktus įstatymų projektus, atsižvelgiant į Teisės departamento ir Audito komiteto pasiūlymus. O dėl tų

dviejų įstatymų, dėl kurių buvo pagrindinis, pritarė patobulintiems abiem įstatymų projektams, patobulintiems Nr. 2, kuriuos atitinkamai įregistravo, bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, Audito komitetas taip pat pristatė išvadą dėl projekto Nr. XIII-737(2) ir projekto Nr. XIII-738.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą teikia R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvarstė projektą ir pritarė jam. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Pateikė pasiūlymus, kuriuos turbūt po to svarstysime, taip?

PIRMININKĖ. Dėl Administracinių.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Be to, Teisės ir teisėtvarkos komitetas buvo kaip pagrindinis Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui svarstyti. Taip pat Notariato įstatymo pakeitimo įstatymo projektui svarstyti, Advokatūros įstatymo 13, 23, 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui svarstyti ir Antstolių įstatymo 5, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui svarstyti. Visiems pateiktiems projektams buvo pritarta, tačiau pasiūlymas, kur komitetas buvo pagrindiniu komitetu, buvo tarpusavyje suderinti įstatymų projektų įsigaliojimo ir įgyvendinimo datas ir atitinkamai patikslinti pagrindinio projekto Nr. XIII-732 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus terminus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą pristatyti komiteto pirmininką V. Baką. Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas birželio 14 dieną kaip papildomas komitetas apsvarstė Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, pateikė savo pasiūlymų ir bendru sutarimu pritarė projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, komitetų išvados yra pateiktos. Norintys kalbėti buvo užsirašę. Taigi pirmasis į tribūną yra kviečiamas T. Langaitis. Prašome.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Gerbiami kolegos, visuomenėje kilo susirūpinimas dėl svarstomo Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo varianto. Dabartiniame įstatymo projekte yra numatoma palikti siauras galimybes identifikuoti asmenį nuotoliniu būdu, nepaisant tiek vartotojų organizacijų, tiek pažangių finansų technologijų, verslo išsakytų argumentų, įstatyme neliko galimybės nustatyti asmens tapatybę atliekant mokėjimo pavedimą iš asmens vardu atidarytos banko sąskaitos, o tai šiandien yra populiaru Lietuvoje ir plačiai taikoma.

Įstatymo projekte leidžiami identifikacijos būdai – tai tik kvalifikuotas elektroninis parašas ir tiesioginio vaizdo perdavimo numatomas identifikavimo būdas, yra prieinami labai ribotam vartotojų skaičiui. Mes kalbame apie 20, 30 % Lietuvos gyventojų, tuo tarpu elektronine bankininkyste naudojasi jau dauguma.

Įstatymo projekte neliko nuotolinio asmens tapatybės nustatymo būdo, kai tapatybė nustatoma atliekant pavedimą iš asmens vardu atidarytos banko sąskaitos ir atsiunčiant to asmens tapatybės dokumento kopiją ar kitą patvirtinimą iš tos institucijos, tai yra dažniausiai iš tradicinio komercinio banko, kuris tapatybę jau nustatė. Šis būdas yra ne tik patogesnis, bet ir labiau prieinamas naudoti, kaip jau minėjau, daug didesnei gyventojų daliai, bet lygiai taip pat yra ir visiškai saugus. Toks tapatybės patvirtinimas iki šiol yra naudojamas finansų įstaigų, valstybės institucijų, pavyzdžiui, jungiantis prie elektroninės valdžios vartų, ką, manau, darote ne vienas jūsų, Valstybės mokesčių inspekcijos sistemos, „Sodros“, Nacionalinės mokėjimų agentūros ir t. t. Jeigu šiandien šie mokėjimo būdai yra naudojami, klausimas, kodėl staiga jie tapo vertinami kaip netinkami?

Vietoje mano siūlomos pataisos komiteto pateiktas sprendimas yra išties sunkiai suprantamas. Turbūt yra sunku rasti labiau nepatogų klientų identifikavimo būdą kaip asmens dokumento kopijos darymas pas notarą ar pas seniūną ir tokios popierinės kopijos siuntimas paštu ar per kurjerį. Tai yra brangu, sudėtinga ir visiškai nešiuolaikiška. Tai išties žlugdytų „FinTech“ sektorių, kurį mes taip sėkmingai Lietuvoje kuriame. Esame jau išdavę daugiau negu 14 elektroninių pinigų paslaugų licencijų vietos ir tarptautiniams „FinTech“ startuoliams, t. y. finansinių technologijų

startuoliams, nešantiems inovacijas Lietuvoje, tai yra tiek pat licencijų kiek Prancūzija. Dabar atžargaria ranka galime netyčia nubraukti visą šitą puikų įdirbį, tapdami visiškai nepatrauklūs finansų sektoriaus inovacijoms. Siauras mokėjimo galimybių sąrašas yra naudingas tradiciniams bankams.

Svarbu pastebėti, jog Europos Sąjungos pinigų plovimo prevencijos direktyva nenumato tokių ribojimų, atvirkščiai, ji suteikia galimybių nustatyti tapatybę remiantis ne tik dokumentais, bet ir duomenimis bei informacija, o sandorių, sudarytų nuotoliniu būdu, nepriskiria prie didesnės rizikos, skirtingai nei ankstesnėje Europos Sąjungos direktyvoje. Tik trys Europos Sąjungos valstybės jau yra šią direktyvą adaptavusios.

Nesuprantama, kodėl šiandien yra taikoma skubos tvarka, juolab kad šios visos valstybės leidžia bankinio mokėjimo pavedimu nustatyti asmens tapatybę. Ispanija tai leidžia jau seniai ir tos galybės neatsisakė, Austrija ir Čekija formuoja pažangią praktiką. Ir tai yra vienintelės trys šalys, kurios kol kas adaptavo Europos Sąjungoje šią direktyvą ir padarė tai pažangiu būdu.

Kodėl mes Lietuvoje norime sunaikinti tai, ką esame sukūrę – „FinTech“ sektorių? Įsigaliojus tokiam įstatymo variantui, kaip yra dabar, finansų paslaugų įmonės bus priverstos išjungti galimybę nustatyti asmens tapatybę banko mokėjimų pavedimu. Faktiškai tai greičiausiai prives prie to, kad sutriks interneto prekyba, prekyba internetu Lietuvoje, nes interneto parduotuvės nėra pritaikytos tapatybės nustatymo būdams, kurie yra siūlomi dabartiniame įstatymo projekte. Tai greičiausiai reikštų staiga nukritusį vartojimą Lietuvoje ir tai greičiausiai neigiamai atsiliieptų Lietuvos ekonomikai.

Todėl aš tikiuosi, kad Seimas išlaikys racionalumą, demonstruos pažangą ir palaikys mano teikiamas pataisas, kuriomis siekiama nepanaikinti galimybės nustatyti asmens tapatybę atliekant mokėjimo pavedimą iš asmens vardu atidarytos banko sąskaitos, ir taip nebus žlugdoma elektroninė komercija ir „FinTech“ sektorius Lietuvoje. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiame į tribūną K. Glavecką. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, taip neįdėmiai klausydami šį svarstymą, aš manau, jūs praleidžiate gerą progą sužinoti, kas bus su jūsų pinigais ir atsargomis bankuose. Tado pasisakymas iš principo nušvietė tuos dalykus, kurie susiję su verslo suvaržymo tuo įstatymu rizika.

Aš noriu pažymėti kitą dalyką, apie kurį mes nekalbame, bet kuris jau egzistuoja, tai kriptovaliutos ir bitkoinai, galų gale kiti išvestiniai finansiniai instrumentai, kurie eina už visos finansinės sistemos. Tai yra alternatyvi finansinė sistema, kurios pagrindu dabartiniu metu mėnesinė apyvarta viršija 300 mlrd. eurų. Ji niekur nepapuola, jos niekas netikrina – nei mokesčiai, nei kas, faktiškai negalime patikrinti, nes čia yra kiekvieno sukurtas produktas ir juo galima daryti atsiskaitymus.

Šita direktyva neliečia tų išvestinių produktų ir neliečia tos kriptovaliutos sistemos, kuri dabar egzistuoja. Aš manau, todėl ji yra nukreipta į seną tradiciją žiūrėti, tikrinti ir vienaip ar kitaip apriboti tam tikras iniciatyvas, ypač bankų arba finansinių atsiskaitymų institucijų naudai, bet ne tam tikram tikslui.

Teroristai ar kiti naudoja (mes puikiai tai žinome) visokias platformas, kuriose galima paslėpti ir daryti. Tas yra nepaprastai blogai. Mano supratimu, šita direktyva turėtų būti papildoma dalimi, kuri reguliuoja kriptovaliutas, kuri reguliuoja bitkoinus ir kitus dalykus, į ką įsitraukė ir mūsų žmonės. Ar žinote, kad, pavyzdžiui, Kinijos centrinis bankas turi padalinį bitkoinams leisti? Mes negalime į tai neatsižvelgti, nes iš tikro iš ten atsiranda labai dideli pavojai.

Todėl, aš manau, ši direktyva... Iš tikro reikėtų dar pasvarstyti šį įstatymo projektą, papildyti, atsižvelgti į tą situaciją, kuri netrukdo mūsų verslui, ką čia sakė ponas T. Langaitis, ir tik tada visiems priimti ir balsuoti už ją. O nepasiruošus ir turint tik tą variantą, kurį atsiuntė Briuselis, aš manau, mums tiesiog daryti nevertėtų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, visi norintys kalbėti yra pasisakę. Dabar pereisime prie įstatymo svarstymo procedūros. O lydimojusius, kurie dar liko nepristatyti? (*Balsai salėje*) Bet jūs sakėte, kad visus pristatėte biudžeto... Tik vieną jūs pristatėte, kur gerbiamas V. Ažuolas turi išvada. Prašom. Gerbiamas V. Ažuolas pristatys išvadą dėl Bankų įstatymo projekto Nr. XIIIIP-820(2) ir projektų Nr. XIIIIP-821, Nr. XIIIIP-822 ir Nr. XIIIIP-823. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Laba diena. Tai yra Pinigų plovimo prevencijos įstatymo lydimieji įstatymai, taip pat perkeliame Europos teisės reglamentai. Biudžeto ir finansų komitetas šiam projektui pritarė: 9 – už, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Visus dabar pristatėte?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Taip. Nes analogiškai ir dėl kitų projektų buvo 1 prieš, 9 – už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, pereisime prie pagrindinio įstatymo projekto svarstymo. K. Glaveckas diskutuoti ar dėl teikiamų siūlymų? Nereikia, atsisakote. Gerai.

Kolegos, yra Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pasiūlymas dėl 5 straipsnio (iki 5 straipsnio nėra jokių siūlymų), kuriam Biudžeto ir finansų komitetas yra pritaręs iš dalies. Ar komiteto pirmininkas norėtų komentuoti? Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Jeigu galima. Ačiū, pirmininke. Pasiūlymo esmė yra ta, kad Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, kaip pinigų plovimą koordinuojanti institucija, teiktų Seimui periodiškai informaciją apie tai, kokia yra pažanga toje srityje. Mūsų pasiūlymas, kad informaciją teiktų parlamentui... pagrindinio komiteto, konkrečiai tik TTK ir NSGK. Aš manyčiau, kad mūsų pasiūlymui reikėtų pritari, nes į pinigų plovimo prevencijos procesą turėtų įtraukti ir daugiau komitetų, t. y. Biudžeto ir finansų komitetą, Ekonomikos komitetą. Tai yra labai plati sritis, reikalaujanti specifinių žinių. Todėl būtų logiška, kad ta parlamentinė kontrolė būtų prieinama daugiau Seimo komitetų.

PIRMININKĖ. Ar reikalaujate balsuoti, ar sutinkate su BFK siūloma redakcija? Biudžeto ir finansų komiteto. Jie iš dalies pritarė ir papildė tikslai, kad informacija pagal poreikį teikiama Seimo Nacionalinio saugumo...

A. PALIONIS (LSDPF). Ar aš galiu komiteto?..

PIRMININKĖ. Prašau.

A. PALIONIS (LSDPF). Komitetas pritarė iš dalies atsisakydamas, kaip Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas pasakė, kad periodiškai teikia Seimui, tai jų pasiūlymas buvo, kad periodiškai teikia Seimo komitetams atsižvelgiant į jų kompetenciją. Komitetas pritarė, kad teikiama informacija pagal poreikį Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui bei Teisės ir teisėtvarkos komitetui vykdamant parlamentinę kontrolę.

PIRMININKĖ. Ar sutinkate, pirmininke, ar prašysite, kad Seimas apsispręstų balsuodamas?

V. BAKAS (LVŽSF). Argumentus išsakiau. Iš tikrųjų, jeigu mes galime bendru sutarimu pritari pagrindinio komiteto išvadoms, pritarime, jeigu nėra kitų nuomonių.

PIRMININKĖ. Motyvai už – profesorius K. Glaveckas. Prašau.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiami kolegos, iš tikro didelė dalis tų nuostatų ir principas yra teisingi, bet, kaip aš ir sakiau, jis yra ganėtinai atsilikęs nuo gyvenimo, nes dabartinis gyvenimas eina taip greitai ir ypač technologijų ir finansinių atsiskaitymų srityse, kad visos tos prevencinės priemonės, kurių mes čia prašome, jos išeina maždaug kaip vežimas prieš arklį. Aš jau minėjau bitkoinus ir galų gale kriptovaliutas, kurios yra iš tikro finansinio atsiskaitymo įrankiai, kurie iš esmės nepapuola į jokią stebėjimo lauką, o jų dydžiai yra milijardiniai. Mes tuos paliekame, o tai kaip tik yra tie teroristų ir kitų finansavimo šaltiniai. Mano supratimu, pritariant tam, kas yra, iš tikro reikėtų papildyti naujomis kriptovaliutomis ir tomis naujovėmis, kurios eina prieky mūsų ir kurios juokiasi iš to, ką mes darome. Mes gaudome tai, kas jau seniai yra žinoma, o tai, kas nėra žinoma, to iš tikro mes negalime pagauti, nes kol kas dar nepakankamai turime technologijų. Galų gale neturime įstatymų, kurie leistų tą dalyką daryti, ir pinigų, kurie tai leistų padaryti. Aš dėl to sutikdamas nepalaikau ta apimtimi, kuria turėtų būti šitas įstatymas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ir J. Sabatauskas – prieš.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, gerbiami kolegos, šitas siūlymas yra toks labai įdomus, kad Seimas, šiuo atveju du komitetai, gautų informaciją, kuri iš esmės bus tarsi kaip ikiteisminio tyrimo medžiaga, nes tos informacijos nereikia šiaip sau gauti. FNTT tą informaciją turi gauti tam, kad, esant reikalui, operatyviai galėtų pradėti tyrimą ir nustatyti... Ir įstatymas taip vadinasi – Terorizmo finansavimo prevencijos, pinigų plovimo prevencijos. Tai yra nusikalstamos veikos. Nusikalstamoms veikoms tirti pradedamas ikiteis-

minis tyrimas. Iš esmės ar tai reiškia, kad komitetai operatyviai gaus ikiteisminio tyrimo informaciją? Periodiškai – tai visiškai neaišku, ar kartą per metus, ar kartą per dvejus metus, ar kartą per savaitę. Pavyzdžiui, ar pakanka tos institucijos metinės ataskaitos svarstymo ir joje bus apibendrinta informacija apie tendencijas, kaip čia sakoma 2 punkte, apie tos prevencijos sistemos veiksmingumą ir panašiai, ar konkretesnę informaciją? Čia kyla toks neaiškumas.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai yra išsakyti. Komiteto pirmininkas balsuoti nereikalauja. Tik aš patikslinu, jog Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas siūlė, kad informacija periodiškai teikiama Seimo komitetams atsižvelgiant į jų kompetenciją. Pagrindinis komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas siūlo patikslinti tardamas, kad iš dalies pritarė. Formulotė yra tokia, kad informacija pagal poreikį teikiama Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos bei Teisės ir teisėtvarkos komitetams vykdant parlamentinę kontrolę. Ar bendru sutarimu galime pritari BFK? Pritariame. Ačiū. Dėkojame.

Kitas siūlymas yra Seimo nario T. Langaičio dėl 10 straipsnio 1 dalies 6 punkto, kurį tiesiog siūlo išbraukti. Ar gerbiamas T. Langaitis norės pristatyti? Prašau.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėkui pirmininkei. Esmė čia yra, kokių mes dokumentų reikalaujame, kad nustatytume asmens tapatybę. Ar apsiribojome tiktais dokumentais, kuriuose yra nurodyta pilietybė, tai yra asmens pasas ir identifikacinė kortelė, ar leidžiame nustatyti taip pat ir pagal kitus asmens tapatybės dokumentus, kuriuose pilietybė nenurodyta, tačiau yra nurodytas vardas, pavardė, asmens kodas, yra nuotrauka ir žmogaus parašas?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto pozicija.

A. PALIONIS (LSDPF). Komitetas nepritaria. Visų pirma įstatymo projektu siūlomas įpareigojimas gauti informaciją apie naudos gavėjo pilietybę yra būtinas sėkmingam ir efektyviam galimų nusikaltimų užkardymui bei nusikaltimų prevencijai vykdyti. Įstatymo projektas neįpareigoja kliento pateikti naudos gavėjo pilietybę patvirtinančius dokumentus ar jų kopijas ir taip pat nereikalauja paties naudos gavėjo dalyvavimo nustatant jo tapatybę.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar sutinkate? Dar yra A. Anušausko motyvai. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mes gyvename XXI amžiuje. Pilietybės reikalavimas yra perteklinis, nes bet kuri institucija, kuri užsiimtų tyrimu, jeigu norėtų nustatyti tikslią žmogaus tapatybę, naudotųsi daugybe duomenų bazių, naudotųsi registrais, naudotųsi viskuo, ko reikia funkcijoms atlikti. Šis reikalavimas yra perteklinis ir atsiliepia tiktai vartotojui. Jokiam tyrimui, jokiam terorizmo prevencijos darbui tai niekaip įtakos pozityvios neturės.

PIRMININKĖ. Kolegos, ar reikalaujate balsuoti? Prašom. Kolegos, motyvai išdėstyti, apsisprendžiame balsuodami. Kas palaikote T. Langaičio siūlymą išbraukti 10 straipsnio 1 dalies 6 punktą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote, kas palaikote Biudžeto ir finansų komiteto poziciją. Balsavimas pradėtas.

Gerbiamieji kolegos, balsavo 88 Seimo nariai: už – 38, prieš – 33, susilaikė 17. Lieka, kaip nusprendė Biudžeto ir finansų komitetas.

Dėl 11 straipsnio taip pat yra teikiamas Seimo nario T. Langaičio siūlymas. 1 dalies 5 punktas. Prašom, gerbiamasis Tada, dėstyti.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Kaip išdėsciau iš tribūnos, reikalauti popierinio dokumento iš asmenų tikrai yra ne tik kad perteklinis, bet apskritai praeito amžiaus reikalavimas. Reikėtų fokusuotis į tai, kad būtų pasilikta prie jau turimos ir puikiai veikiančios praktikos asmens tapatybę nustatyti iš asmens vardu banko sąskaitos, registruotos, atliekamo mokėjimo ir tos institucijos atitinkamo patvirtinimo, kad toks asmuo yra tikras.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pranešėjau, prašom komiteto poziciją.

A. PALIONIS (LSDPF). Komiteto sprendimas yra pritari iš dalies. Visų pirma, jeigu žiūrėtume argumentus ir žiūrėtume šiuolaikines technologijas, mes turėtume identifikuoti asmenis pagal 11 straipsnio 1 dalies 4 punktą. Argumentai, kad žmogus, turėdamas įrangą, paskolą... pildyti pirminius dokumentus, negali nufotografuoti ta įrangą savo veido ir asmens dokumento, tai yra tikrai nerimti argumentai. Plius, diskusijoje nuskambėjo, kad prie valdžios vartų jungiamasi per trečius asmenis, t. y. per finansų institucijas. Nepamirškime, kad valstybė yra pasirašiusi su tomis finansinėmis institucijomis sutartis dėl duomenų apsaugos ir atsako už tuos duomenis. Dabar verslo struktūros nori gauti duomenis, bet neatsakyti už tų duomenų saugumą.

Komitetas pritarė iš dalies, siūlydamas, kad būtų galima identifikuoti darant banko pavedimą, bet kartu turėtų atsiųsti kredito įstaigai seniūno ar notaro patvirtintą asmens dokumento kopiją ir tik tada būtų galima vykdyti operacijas. Kaip kompromisas tai buvo padaryta komitete.

PIRMININKĖ. Motyvus už nori sakyti A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, ką tik girdėjome komentarą, bet dėl kito skirsnio. Dabar mes kalbame apie tai, kad įvedama prievolė pateikti teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą popierinę asmens tapatybės dokumento kopiją. Aš vis tiek siūlau sugrįžti į XXI amžių. Iš tikrųjų tapatybei nustatyti yra daugybė būdų. Ir dabar reikalauti popierinės (pabrėžiu) asmens tapatybės dokumento kopijos, žinote, yra tas pats kaip reikalauti, skrendant lėktuvais, jeigu atmestų visus jūsų išmaniuosius telefonus ir sakytų, kad jūs registruokitės, tik pateikite visus popierinius dokumentus, o išmaniaisiais telefonais jūs negalite naudotis. Aš siūlau iš tikrųjų sugrįžti atgal į...

PIRMININKĖ. Kolegos, apsisprendžiame. Kas palaikote T. Langaičio?.. J. Olekas nori kalbėti prieš? Ne. Kas palaikote T. Langaičio siūlymą, balsuojate už, kas laikotės Biudžeto ir finansų komiteto pozicijos, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 34, prieš – 27, susilaikė 33. T. Langaičio siūlymui nėra pritarta. Lieka Biudžeto ir finansų komiteto pozicija.

Kitas siūlymas dėl 11 straipsnio 2 dalies 1 punkto. Prašom, gerbiamasis Tada, pristatyti.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Dabar buvo gerbiamojo A. Palionio komentaras, prieš tai kur buvo, jis buvo didele dalimi dėl šio punkto...

A. PALIONIS (LSDPF). Tikrai ne dėl šito.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). ...kur dabar kalbame.

A. PALIONIS (LSDPF). Tikrai ne dėl šito.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). *Okay.* Tai jeigu čia dėl 11 – 1 – 4, tai šiuo atveju mūsų nuomonės ištis sutampa ir čia viskas *okay.* Tik kad dabar nelabai aiškiai susikalbame, dėl kurio dalyko kalbame.

PIRMININKĖ. Jūs nereikalaujate balsuoti? Ar reikalausite?

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Jeigu mes kalbame dėl pataisymo, kur prirašoma, kad arba šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytu būdu – tokie žodžiai, tada viskas yra gerai.

PIRMININKĖ. Taip ir yra. Komiteto toks siūlymas.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Šiuo atveju viskas gerai.

PIRMININKĖ. Tada nereikalaujate balsuoti?

A. PALIONIS (LSDPF). Posėdžio pirmininke, aš norėčiau sugrįžti, nes 11 straipsnio 1 dalį sudaro keturi punktai, kurie atėjo iš Vyriausybės, ir T. Langaičio pasiūlymas buvo dėl 5 punkto, kuriam komitetas pritarė iš dalies ir pateikė redakciją. Bet prieš tai keturi punktai suteikia galimybę nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, identifikuoti asmenį. Jūs neklaidinkite visos Seimo salės, kad prieš tai aš argumentavau...

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Žiūrėkite, aš per svarstymą labai aiškiai išdėsciau. Tos priemonės yra prieinamos labai mažai daliai gyventojų, t. y. kvalifikuotas elektroninis parašas.

PIRMININKĖ. Kolegos!

A. PALIONIS (LSDPF). O dabar dėl T. Langaičio pasiūlymo. Iš esmės komitetas pritarė. Kadangi 11 straipsnio 1 dalies 5 punktą papildė taip pat identifikavimo priemonėmis, tai T. Langaičio pasiūlymui pritarė, kad ir tas punktas tiktu.

PIRMININKĖ. T. Langaitis nereikalauja balsuoti. Kolegos, visi siūlymai yra apsvaistyti. Vienas – už, vienas – prieš po įstatymo projekto svarstymo. Prašom, kas norite registruotis kalbėti. Už nori kalbėti V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, aš kviečiu pritarti šitam įstatymo projektui, nes vakar įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva, susijusi su pinigų plovimo prevencijos ir terorizmo finansavimo prevencijos priemonėmis. Iš tikrųjų projektas yra suderintas su šita direktyva ir su šiuolaikiniais iššūkiais.

Aš norėčiau galbūt pataisyti arba patikslinti gerbiamąjį kolegą J. Sabatauską. Įstatymas nukreiptas į nusikaltimų tyrimą, įstatymas nukreiptas būtent į prevenciją, todėl labai svarbu suteikti reikiamus įrankius valstybės institucijoms ir sureguliuoti, kad tų nusikaltimų neįvyktų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Argumentai prieš – M. Majauskas. Prašom. Nėra. Tuomet T. Langaitis.

T. LANGAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, išties dar sykį pakartosiu, kad mes čia keliame nemažas rizikas. Jeigu toks įstatymas bus priimtas, negalės Lietuvoje veikti internetinės prekybos parduotuvės, kurios naudoja būtent tokį asmens tapatybės nustatymo metodą, negalės pritaikyti jo praktikoje toliau, kaip šiandien taiko. Tai gali sumažinti vartojimą, tai gali neigiamai atsiliepti Lietuvos ekonomikai. Tai apriboja galimybes įsigyti prekių išsiperkstinai internetu, nes būtent ten plačiai naudojamas šis metodas. Tai visiškai apriboja galimybes finansinių technologijų startuoliams kurti inovatyvias paslaugas ir mažinti finansinių paslaugų kaštus, konkurenciją su tradiciniais bankais. Toks įstatymo projektas yra palankus tradiciniams bankams, nes jie tada apribotą konkurenciją. Labai aiškiai tą mes girdime iš sektoriaus, iš „FinTech“ sektoriaus, kuriame šiuo metu mes esame vieni iš Europos Sąjungos lyderių. Dabar tarsi viena ranka „FinTech“ kuriame, tikrai sėkmingai sekasi ir tikrai nėra daug Lietuvos ekonomikos sričių – pažangių, inovatyvių, kur mums gerai sekasi, turbūt tokių tėra penkios, o tai yra viena iš penkių sričių, kurią dabar mes bandome tokia atžagaria ranka sužlugdyti. Aš kviesčiau dar priėmimo stadijoje susi... kaip sakyti, dar ir dabar mes turime galimybę, aš matau, tos politinės valios nelabai yra. Aišku, dabar kviečiu balsuoti prieš ir labai tikiuosi, kad jeigu bus nubalsuota už, tai priėmimo stadijoje mes dar sugebėsime sumąstyti kartu, kaip sustabdyti tokią kvailą iniciatyvą. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, apsišprendžiame po išsakytų motyvų dėl svarstomo įstatymo projekto. Kas palaikote, balsuojate už, kas turite kitą priemonę, balsuojate prieš arba susilaikote. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 64, prieš – 2, susilaikė 31. Po svarstymo Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektui yra pritarta.

Kolegos, dabar turėsime apsispręsti dėl lydimųjų, jiems komitetai, kurie buvo ir papildomi, ir pagrindiniai, iš esmės pritarė, su siūlymais buvo sutikta. Taigi ar galėtume bendru sutarimu pritarti Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-733(2), Notariato įstatymo 9, 10, 221 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-734(2), Advokatūros įstatymo 13, 23 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-735(2), Antstolių įstatymo 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-736(2), Finansinių ataskaitų audito įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-737(2), Buhalterinės apskaitos įstatymo 2 ir 10² straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-738(2), Azartinių lošimų įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-739(2), Bankų įstatymo 73 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-820(2), Centrinų kredito unijų įstatymo 55 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-821(2), Sutelktinio finansavimo įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-822(2) ir Kolektyvinio investavimo įstatymo 171 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-823(2)? Ar bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju už supratimą.

15.44 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 9, 10, 11, 13, 14, 54, 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-800(2), Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-801(2), Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo Nr. VIII-1856 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-802(2), Valstybės herbo, kitų herbų ir herbinių ženklų įstatymo Nr. I-130 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-803(2), Kariuomenės drausmės statuto 54 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-804(2), Strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-805(2) ir Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio 18 skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-806(2) (svarstymas)

Žygiuojame toliau. Klausimas 2-2a – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-800(2). Pagrindinis pranešėjas – V. Bakas. Ir lydimieji yra šeši įstatymų projektai: Nr. XIIIIP-801, Nr. XIIIIP-802, Nr. XIIIIP-803,

Nr. XIIIIP-804, Nr. XIIIIP-805, ir Nr. XIIIIP-806, visų antrieji variantai. Prašom, komiteto pirmininke, pristatyti išvada.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, teikiamų įstatymų projektų paketo tikslas susijęs su krašto apsaugos sistemos pirkimų optimizavimu ir išskaidrinimu. Komitetas svarstė šiuos projektus, pateikė savo pasiūlymus ir balsų dauguma pritarė minėtiems projektams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norite jūs pats, komiteto primininke, kalbėti šiuo teikiamu įstatymo projekto klausimu? Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Kiek turiu laiko? Penkias minutes. Gerbiamieji kolegos, šiandien gali kilti diskusijų, aš norėčiau galbūt atkreipti dėmesį į kai kurias šio įstatymo nuostatas, kurias tobulinti pasiūlė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Be to, kad Krašto apsaugos ministerija ketina keliasdešimt juridinių asmenų, kurie vykdo šiuo metu pirkimus, centralizuoti ir padaryti vieną juridinį asmenį, tai yra gerai, žingsnis į priekį, tai taupys kaštus, bet yra ir dar keli aspektai.

Esminis mūsų pasiūlymas yra tas, kad, mūsų nuomone, Seimas negali nusišalinti nuo parlamentinės kontrolės. Mes, analizuodami užsienio šalių praktiką, pavyzdžiui, Vokietijos praktiką, kuri pripažinta... kurios įsigijimai gynybos srityje pripažinti skaidriausiais visame NATO, vieni iš skaidriausių, siūlome parlamentui suteikti parlamentinės kontrolės funkcijas ir kai įsigijimo vertė viršija 20 mln. eurų, nustatyti pareigą Krašto apsaugos ministerijai teikti informaciją apie tokius įsigijimus Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, iš tikrųjų šia pataisa taip pat informuoti apie įsigijimo planus, metinius, ketverių metų, t. y. perspektyvinius planus. Šia praktika, kuri grindžiama Suomijos, Vokietijos, Nyderlandų pavyzdžiais, yra svarbi tuo, kad parlamentas galės užtikrinti tiek NATO, tiek Europos Sąjungos gynybos ekspertų ir gynybos srityje dirbančių politikų kvietimą užtikrinti skiriamų lėšų naudojimo efektyvumą ir skaidrumą. To iš mūsų taip pat tikisi ir visuomenė, nes skaidrumas gynybos srityje turi tapti visų parlamentinių partijų nacionalinio susitarimo dalimi. Šiandien mes turime bendrą sutarimą dėl gynybos finansavimo, bet mes kol kas neturime sutarimo dėl gynybos įsigijimų skaidrumo ir efektyvumo. Tikiuosi, kad šiandien jūs pritarosite ir komiteto pasiūlymams, už kuriuos mes balsavome bendru sutarimu vieningai, ir turėsime progą sustiprinti mūsų visuomenės paramą mūsų pastangoms didinti šalies gynybinius pajėgumus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, siūlymų dėl teikiamų įstatymų projektų nėra, prašom balsuoti po svarstymo. Dar yra norinčių kalbėti už. Ar kalbėsite, gerbiamas Anušauskai? Ne, dėl motyvų. Dėkoju.

Prašom balsuoti, gerbiama kolegos. Kas pritariate įstatymų projektams, balsuojate už.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 87, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Taigi po svarstymo Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui yra pritarta.

Kolegos, tada bendru sutarimu mes pritarėme ir lydimesiems įstatymų projektams, kurie buvo paskelbti.

15.51 val.

Karo prievolės įstatymo Nr. I-1593 6 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-208(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Karo prievolės įstatymo 6 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 6¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-208. Pranešėjas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas V. Bakas. Gerbiamas Bakai, prašome į tribūną. Supažindinkite su komiteto išvada dėl Karo prievolės įstatymo.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, ačiū. Galbūt tą paketą galima kartu pristatyti, nes... Taip?

PIRMININKĖ. Jau nėra paketo.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiama kolegos, jeigu leistumėte, iš tikrųjų pagrindinį įstatymą lydi paketas kitų įstatymų, jie yra techninio pobūdžio.

PIRMININKĖ. Mes jau priėmėme, kolega, jau sutarėme, pritarėm bendru sutarimu. Dabar projektas Nr. XIIIIP-208 – Karo prievolės įstatymas.

V. BAKAS (LVŽSF). Komitetas birželio 21 dieną svarstė šį įstatymo projektą. Projektui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame.

V. BAKAS (LVŽSF). Atsiprašau, šis projektas susijęs su karo prievolinkų komisijų veikla ir visuomenės įtraukimu į komisijų veiklą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pasisakyti nori J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Kolegos, aš labai trumpai. Aš tiesiog kviesčiau pritarti, nes iš tikrųjų šiuo pasiūlymu mes išsprendžiame dvi problemas. Viena – patiksliname tas organizacijas ir žmones, kurie gali dalyvauti, kaip pirmininkas sakė, komisijų veikloje, kas yra labai svarbu tikintis tolesnio visuomenės palaikymo. Antra – kokie gali būti pritaikyti apribojimai tiems žmonėms, kad negalėtų visi būti iš vienos organizacijos, kad žmonės turėtų gerą reputaciją, nebūtų teisti ir panašiai. Todėl manau, kad šis įstatymas yra labai svarbus, ir kviečiu pritarti po svarstymo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių išsakyti argumentus ar motyvus po svarstymo ar bus? Juozai, atsisakote, ar ne? Kviečiu kolegas balsuoti. Kas pritariate įstatymo projektui po svarstymo, prašom balsuoti. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 89, prieš ir susilaikiusių nėra. Taigi įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.55 val.

Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 236¹, 243¹, 304¹, 304² straipsniais ir 250, 268, 303, 312, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-554(2)ES (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas taip pat yra ES – Administracinių nusižengimų kodekso papildymo kai kuriais straipsniais ir pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-554(2). Pagrindinio Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėjas S. Šedbaras. Prašome.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra projektas, kuris numato atsakomybę už anglies dioksido išmetimą iš laivo, šiltnamio efekto mažinimo priemones, už įvairių rūšių pažeidimus baudimą. Šį projektą komitetas svarstė birželio 21 dieną ir balsavus visiems 9 nariams už priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Komitetas siūlo Seimui, kadangi yra įgyvendinama atitinkama direktyva, išvadoje yra nurodytas jos numeris, direktyvos įsigaliojimo data yra 2017 m. rugsėjo 1 d., tai komitetas siūlo šį projektą svarstyti ir priimti skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Aplinkos apsaugos komiteto išvadą pristatys V. Vingrienė. Prašome.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvaustė pasiūlymus ir jiems pritarė bendru sutarimu: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Siūlome balsuoti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kaimo reikalų komiteto išvadą pristatys P. Čimbaras. Kviečiame, kolega.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Komitetas apsvaustė ir siūlė pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui įstatymo projektą tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visų komitetų išvados pristatytos. Norinčių kalbėti svarstymo stadijoje nėra, norinčių išsakyti motyvus taip pat nėra. Taigi, kolegos, apsisprendžiame dėl teikiamo įstatymo projekto. Kas jam pritariate, balsuojate už. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 85, prieš – 1, susilaikė 6 Seimo nariai. Po svarstymo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-554(2) yra pritarta.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju už supratimą.

15.59 val.

Patentinių patikėtinių įstatymo projektas Nr. XIIP-4628(2), Dizaino įstatymo Nr. IX-1181 2, 16, 51^a straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4629(2), Patentų įstatymo Nr. I-372 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4630(2), Prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 2, 11 ir 55^a straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4631(2), Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo Nr. IX-352 1, 3, 4, 6, 7 straipsnių pakeitimo ir 2 straipsnio bei 6 priedėlio pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-4632(2) (*svarstymas*)

Kitas šiandienos darbotvarkės klausimas – Patentinių patikėtinių įstatymo projektas Nr. XIIP-4628(2). Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir išvadą pristatys komiteto narys, pirmininko pavaduotojas S. Šedbaras. Prašom. Ir lydymasis yra Dizaino įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4629(2).

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra visas paketas įstatymų projektų. Pagrindinis, kaip paminėjo posėdžio pirmininkė, yra Patentinių patikėtinių įstatymo iš esmės nauja redakcija. Kartu yra kaip lydymieji, nes tai sukelia pataisas kitų įstatymų – Dizaino įstatymo, Patentų įstatymo, Prekių ženklų, Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektus įstatymo tam tikras pataisas. Taigi pagrindinis ir bazinis įstatymas yra Patentinių patikėtinių įstatymas. Tikrai buvo daug prie jo dirbta komitete, buvo atlikti klausymai, buvo daug pasiūlymų, jie visi įvertinti. Projektas yra visiškai suderintas ir komitetas svarstė visą šį paketą birželio 21 dieną ir visiems mano paminėtiems įstatymų projektams, visiems 9 balsavus už, pritarė.

Atsižvelgiant į tai, kad šį projektą vertina ir turi galvoje Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacija ir jos atstovai, kurie atvažiuoja į Lietuvą, mes suradome tam tikras formules, jeigu bus priimtas šitas įstatymas, kaip galėtų patentiniai patikėtiniai veikti Lietuvoje ne tik būdami Europos Sąjungos ar Šveicarijos konfederacijos, bet taip pat ir tų šalių, kurios priklauso EBPO organizacijai. Jie stebi šio projekto eigą. Todėl komitetas taip pat siūlytų šį paketą svarstyti skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Užsirašiusių kalbėti dėl įstatymo projekto nėra. Kolegos, čia dar yra septyni lydymieji. Be Dizaino įstatymo, kurį paskelbiau, eina Patentų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4630(2), Prekių ženklų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4631(2), Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo ir 2 straipsnio bei 6 priedėlio pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIP-4632(2), Nr. XIIP-800... Jau viskas, atsiprašau.

Išvadą dėl Mokesčių už pramoninės nuosavybės objektų registravimą įstatymo straipsnių pakeitimo ir 2 straipsnio bei 6 priedėlio pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Biudžeto ir finansų komiteto vardu nori pristatyti A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį įstatymo projektą kaip papildomas komitetas. Siūlome pagrindiniam komitetui pritarti šitam įstatymo projektui. Bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, kalbančių nėra. Galime balsuoti. Kas pritaria šioms įstatymų projektams po svarstymo? Ar, Juozai, kalbėsite? Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš iš tikrųjų norėčiau pakviesti, nes prisime nu dar praeitos A. Butkevičiaus vadovaujamos Vyriausybės svarstymus ir J. Bernatono pateiktus projektus. Tikrai šie projektai pasitarnaus, kad būtų geresnė patentinių patikėtinių profesinė veikla, ir užtikrins sąžiningumą, konkurenciją. Todėl kviečiu pritarti pateiktiems įstatymų projektams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, balsuojame. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 87, prieš – 1 ir susilaikė 5. Patentinių patikėtinių įstatymo projektui ir keturiems lydymiesiems įstatymų projektams po svarstymo yra pritarta.

Kitas darbotvarkės klausimas. Dar, atsiprašau, TTK siūlo svarstyti skubos tvarka. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju.

16.04 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 15, 53, 54, 56, 57 ir 61 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-807(2)ES (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-807(2)ES. Pagrindinio komiteto vardu kalba J. Sabatauskas. Pristatys komiteto išvadą. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, komitetas apsvaustė Autorių teisių įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Atsižvelgęs į Teisės departamento pastabas bei papildomo Kultūros komiteto nuomonę, komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui bendru sutarimu. Taip pat atsižvelgdami į tai, kad numatyta įsigaliojimo data yra rugpjūčio 1 diena, prašome svarstyti projektą skubos tvarka. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kultūros komiteto išvada. Komiteto pirmininko nematau. Kas galėtų mėtė pristatyti Kultūros komiteto išvadą? Gerbiamas V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Kultūros komitetas nusprendė iš esmės pritariti Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-807ES ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Balsavimo rezultatai: už – 3, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kalbėti taip pat niekas nėra užsiregistravęs. Tad po svarstymo, kolegos, ar galime bendru sutarimu, ar norite balsuoti? Norite balsuoti.

Balsuojame. Prašom. Kas pritariate, balsuojate už.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 91, prieš nėra ir susilaikė 1 Seimo narys. Po svarstymo Autorių teisių ir gretutinių teisių kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui pritarė.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Bendru sutarimu galime pritariti, kolegos? Dėkoju.

16.08 val.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4589(3), Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4590(3) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4589(3) ir lydymasis – Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 7 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4590(3). Pagrindinio Kultūros komiteto išvadą pristatyti kviečiame V. Kernagį. Prašom dėl abiejų.

V. KERNAGIS (TS-LKDF). Sveiki, kolegos. Birželio 7 dieną Kultūros komitetas kaip pagrindinis svarstė Lietuvos Respublikos kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 pakeitimo įstatymo projektą. Komitetas iš esmės siūlo pritariti šitam įstatymo projektui. Sprendimą priėmė vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių kalbėti dėl... Jis pristatė komiteto išvadą dėl abiejų – ir dėl nekilnojamo, ir dėl valstybės kultūros paveldo.

Užsirašiusių kalbėti dėl... Dar papildomą kviesime. Papildomas komitetas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Komiteto vardu pranešėjas – V. Bukauskas. Prašau.

V. BUKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvaustė minėtus teisės aktus ir iš esmės pritarė pateiktiems įstatymų projektams.

Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo projekto yra registruotas A. Bilotaitės pasiūlymas, tačiau jo šiandien svarstyti negalime. Šitas siūlymas bus svarstomas priėmimo stadijoje, kadangi pagal Statutą neišlaiko laiko terminų reikalavimų. Kalbėti nori, išsakyti motyvus V. Juozapaitis. Prašome, žodis jums. Ar atsisakote?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, atsisakau.

PIRMININKĖ. Atsisakote. Kolegos, balsuojame, kas pritariate teikiamiems įstatymų projektams po svarstymo?

Balsavo 82 Seimo nariai: visi pritarė teikiamiems įstatymų projektams, prieš ir susilaikiusių nėra. Po svarstymo projektams yra pritarta.

16.11 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-718(2) (svarstymas)

Kitas įstatymo projektas – Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-718(2). Pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Išvadą prašau pristatyti komiteto pirmininką K. Mažeiką. Nematyti salėje. Kas galite? Virginija. Prašom, gerbiamoji Virginija, supažindinti su komiteto išvada.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, įstatymo pakeitimo tikslas, kad atliekų tvarkymo programą administruoja – vietoj dabar esančios įmonės Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo įrašyti „Lietuvos aplinkos ministerijos įgaliota institucija“. Aplinkos apsaugos komitetas, apsvarstęs įstatymo projektą, pritarė vienbalsiai. Už balsavo 10 komiteto narių, susilaikiusių ir prieš nebuvo. Siūlome įstatymo projektui pritari.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Prieš nori kalbėti V. Rinkevičius. Prašome.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Man labai keista, kad komitetas visiškai neatsižvelgė į Teisės departamento pastabas, vieną labai esminę pastabą, kad iš šio projekto, kuris yra keičiamas, iš 34 straipsnio 7 dalies išbraukiame žodžius „Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas“, o kitame straipsnyje, 33 straipsnio 5 punkte, paliekame. Tai niekaip nesuprantu, kodėl taip daroma ir kodėl nebuvo atsižvelgta į Teisės departamento pastabas. Išėjo nonsensas – iš vieno straipsnio išbraukiame institucijos pavadinimą, o kitame paliekame. Čia nelabai suprantama, siūlyčiau pataisyti iki priėmimo ir atsižvelgti į Teisės departamento pastabas, kadangi nelogiškai išeina.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Komitetas tikrai dar padirbės, juolab kad yra A. Bilotaitės registruotas siūlymas. Kolegos, po svarstymo apsisprendžiame dėl pritarimo Atliekų tvarkymo įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 74, prieš nėra, susilaikė 15. Po svarstymo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-718(2) yra pritarta.

16.15 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4355(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4355(2). Pranešėja – Aplinkos apsaugos komiteto vardu V. Vingrienė. Prašom pristatyti komiteto išvadą.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo projekto tikslas yra išskaidrinti ir patobulinti atliekų tvarkymą. Pagrindiniai šio pakeitimo tikslai: atliekų naudojimo šalinimo veiklos nutraukimo sąlygų nustatymas, nustatant nepavojingų atliekų tvarkymo įmonėms banko garantijų reikalavimą, kas užtikrintų atliekų sutvarkymo reikalingumą; taip pat pavojingų atliekų licencijavimo srityje sumažinti administracinę naštą įmonėms, kurios turi TIPK'us, nereikalaujant papildomai leidimų. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainodarą... Jo pakeitimo tikslas – apibrėžti kainodaros principus: solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo, sąnaudų sugražinimo. Šiuo metu tai vienintelė viešoji paslauga, kuri neturi įstatymo apibrėžtų kainodaros principų.

Ir dar vienas esminis dalykas – tai gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo licencijavimas. Išdėstoma nauja redakcija, numatant naujus gamintojus, importuotojus, atstovaujančių organizacijų licencijavimo reikalavimus, nes šiandien organizacijų licencijavimo reikalavimai neatitinka Paslaugų direktyvos ir Paslaugų įstatymo nuostatų, reguliuojančių pagrindinius licencijavimo aspektus.

Taip pat siūloma atsisakyti rinkos dalies organizacijoms, norint gauti veiklos licenciją, nes tiek Vyriausybė, tiek Konkurencijos taryba, tiek Specialiųjų tyrimų tarnyba pateikė išvadas, kad rinkos dalis pakuočių atliekų tvarkymo sektoriuje, kai reikia turėti 10 % rinkos, norint gauti licenciją, ir iš karto 25 %, norint vykdyti licencijuojamą veiklą, riboja gamintojų ir importuotojų pasirinkimo laisvę dalyvauti organizacijų sudėtyje ir prieštarauja Asociacijų įstatymo nuostatomis.

Aplinkos apsaugos komitetas, apsvaustęs įstatymo projektą, pateiktus Teisės departamento pasiūlymus ir Vyriausybės išvadas, suderinęs įstatymo projektą su Vyriausybės pateiktomis išvadomis ir atsižvelgęs į suinteresuotų institucijų ir organizacijų pateiktus siūlymus, siūlo įstatymo projektui pritarti. 10 komiteto narių balsavo už, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Siūlome įstatymo projektui pritarti, tai išskaidrins ir patobulins atliekų tvarkymo sektorių.

PIRMININKĖ. Dėkojame už išsamų pristatymą. Papildomo komiteto – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą kviečiu pristatyti A. Strelčiūną.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas priėmė sprendimą iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4355 ir siūlyti pagrindiniam komitetui šį projektą patobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Europos teisės departamento prie Teisingumo ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybės maisto ir veterinarijos tarnybos pastabas ir pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Norinčių kalbėti svarstymo stadijoje nėra užsiregistravusių. Motyvų taip pat niekas nenori išsakyti. Prašome balsuoti dėl pritarimo įstatymui po svarstymo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 83, prieš nėra, susilaikė 5 Seimo nariai. Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

16.20 val.

Ūkininko ūkio įstatymo Nr. VIII-1159 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3441(4) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Ūkininko ūkio įstatymo 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-3441(4). Pagrindinio komiteto, Kaimo reikalų komiteto, pranešėjas – P. Čimbaras. Prašome pristatyti komiteto išvadą.

P. ČIMBARAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms, taip pat pasiūlė, kad šis įstatymas įsigaliotų nuo 2018 m. sausio 1 d., išskyrus straipsnio 2 dalį.

Balsavimas: 7 – už, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Papildomo komiteto čia nebuvo. Svarstyme užsirašiusių kalbėti nėra. Argumentus išsakyti už, prieš taip pat nėra. Taigi, kolegos, apsisprendžiame dėl pritarimo Ūkininko ūkio įstatymo 6, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-3441(4). Balsavimas pradėtas.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 77, prieš – 1 ir susilaikė 8. Taigi įstatymo projektui po svarstymo yra pritarta.

16.22 val.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo Nr. VIII-359 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-266(3) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

Kitas darbotvarkės klausimas – Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada dėl Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo 4 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-266(3) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Gerbiamieji kolegos, noriu atkreipti dėmesį į Statuto 139 straipsnio 1 dalį, kuri skelbia: „Jei Teisės ir teisėtvarkos komitetas padaro išvadą, kad įstatymo projektas prieštarauja Konstituci-

jai, ir nėra nustatyta tvarka pateikto Konstitucijos pataisų projekto, Seimo Pirmininkas teikia šią išvadą svarstyti Seimui. Jeigu Seimas visų Seimo narių balsų dauguma nepritaria Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai, kad įstatymo projektas prieštarauja Konstitucijai, atitinkamas įstatymo projektas gali būti svarstomas ir nepateikus Konstitucijos pataisų projekto.“ Taigi reikia 71 Seimo nario balso.

O dabar kviečiu S. Šedbarą Teisės ir teisėtvarkos komiteto vardu pateikti išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, Teisės departamentas iš tiesų pateikė savo vertinimą, kad siūlomos nuostatos gali prieštarauti Konstitucijai, nes yra įsibraunama jau į baigiamus nuosavybės teisės atkūrimo santykius, yra supriešinami potencialūs pretendentai atkurti nuosavybės teisę ir ūkininkai, kurie ūkininkauja toje teritorijoje. Šiuo atveju, Teisės departamento nuomone, pažeidžiamas asmenų lygybės principas kaip pagrindinis, taip pat ir kiti konstituciniai principai.

Komitetas šią Teisės departamento išvadą labai atidžiai svarstė. Taip pat įvertino ir Vyriausybės nuomonę. Komitetas visais devyniais balsais už pritarė Teisės departamento nuostatai, kad šis projektas prieštarauja Konstitucijos 23, 29 straipsniams ir konstituciniams teisinės valstybės ir teisėtų lūkesčių principams, todėl siūlo šio projekto nesvarstyti.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pateiktą išvadą. Motyvus prieš nori sakyti K. Starkevičius. Prašome.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Į Teisės ir teisėtvarkos komitetą nebuvau pakviestas, nedalyvavau diskusijoje. Yra tam tikrų argumentų ir prieš. Taip, reforma eina į pabaigą, tačiau, kaip mes žinome, išvados, kurios atkeliamos į vieną ar kitą kadastrinę vietovę, pasirenkama ten, kur ūkininkai dirba žemę, kur ją yra sutvarkę. Tačiau yra ir kitų žemių, kurios ne taip sutvarkytos, galbūt laisvos, nėra išnuomotos ūkininkų. Manychiau, kad svarstant plačiau būtų galima traktuoti, svarbu, būtų patenkinti interesai teisėtų savininkų, ir nebūtina toje vietoje, kurioje ūkininkas ūkininkauja, turi sutarti, bet kitoje vietoje būtų galima atkurti nuosavybę.

Ir dar viena. Daugeliu atvejų reikia įvertinti, kad išvados jau yra perparduotos ir tikriesiems savininkams, kurie turėjo žemės mieste ar kitoje kadastrinėje vietovėje, jau atstovauja kažkokios kompanijos ir čia vyksta tam tikras verslas.

Štai mano tokie pamąstymai. Gaila, kad nebuvo platesnės diskusijos, gal būtume radę ir išeitį, bet dabar yra kaip yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, apsisprendžiame dėl teikiamos Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvados, jog įstatymo projektas gali prieštarauti Konstitucijai. Atkreipiu dėmesį, kad, norint atmesti išvadą, reikia 71 Seimo nario. Balsuojame. Kas pritaria komiteto išvadai, balsuojate už.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 48, prieš – 13, susilaikė 25. Komiteto išvadai yra pritarta.

Taigi ir kitas darbotvarkės klausimas 2-11b – projektas Nr. XIII-266(3) – nėra svarstomas.

16.28 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos komunistų partijos nusikalstamos veiklos įvertinimo“ projektas Nr. XIII-873 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Imamės kito darbotvarkės klausimo – Seimo rezoliucijos „Dėl Lietuvos komunistų partijos nusikalstamos veiklos įvertinimo“ projektas Nr. XIII-873. Pranešėjas – A. Ažubalis. Prašom. Aš turiu išsibraukti, negaliu klausiti.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Pone posėdžio pirmininke, kolegos, panaši rezoliucija buvo pateikta dar prieš dvejus metus. Tačiau tąsyk valdančiųjų pastangomis buvo atmesta, net nesvarstyta, net nepabandžius išklausyti jos pagrindimo ir pasistengus suprasti jos reikšmės. Todėl džiaugiuosi, kad šiame Seime šį kartą rezoliucija buvo paremta daugiau nei 50 parašų. Ir šiandien turime realią galimybę priimti sprendimą, kuris teisės aktais jau kada turėjo būti įtvirtintas Lietuvoje. Žinoma, jei tik mes neveidmainiaujame, kai minime Gedulo ir vilties dieną, kai lankome Lietuvos partizanų ir disidentų kapus ir sakome patriotines kalbas.

1998 m. liepos 16 d. įstatymas „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos“ minėtas saugumo struktūras pripažino nusikalstamomis organizacijomis, vykdžiusiomis genocidą, represijas, tero-

lą ir politinį persekiojimą okupuotoje Lietuvoje. Taigi prieš beveik dvidešimtmetį pagrindiniai okupacinio režimo įtvirtinimo ir teroro vykdymo instrumentai buvo aiškiai įvardinti ir jų vieta mūsų tautos ir valstybės istorijoje yra aiški. Tačiau tas pat nebuvo padaryta su struktūra, kuri okupacijos laikotarpiu priėmė sprendimus ir formulavo išakymus bei užduotis. Taigi turbūt nereikia daug įrodiuoti, kad ne tik vykdytojai atsakingi už nusikaltimus, bet ir tie, kurie davė nurodymą tą daryti.

Taip, Lietuvos komunistų partija 1991 metų rugpjūtį Aukščiausiosios Tarybos buvo uždrausta kaip nelegali organizacija, tačiau ar galime sakyti, kad ji buvo įvertinta taip, kaip įstatymu įvertintos saugumo struktūros? Deja, ne. Todėl šiuo projektu pirmiausia siūlome tai padaryti parlamentinės rezoliucijos išraiška, tačiau tuo pat metu paragindami Vyriausybę tokią nuostatą įtvirtinti ir įstatymu.

To reikia dėl kelių priežasčių. Pirmiausia todėl, kad turime rimtų problemų su savo istorine atmintimi. Tam tikra prasme į sovietinės okupacijos laikotarpį žiūrime susidvejinusiai, nors bendrai suvokiama, kad okupacija buvo vienas kruviniusių ir skaudžiausių mūsų istorijos tarpsnių, kartu neišsivaduojame iš dalies visuomenės sovietinės nostalgijos. Tai sociologiškai ir psichologiškai paaiškinama individo lygmeniu, tačiau sunkiai suprantama, kai mūsų valstybė vis dar nesugeba formuluoti aiškaus ir nedviprasmiško okupacinio laikotarpio vertinimo, kad ir toje švietimo sistemoje. Kad nesugeba, liudija neseniai spaudoje pasirodžiusi informacija, kad istorijos pratybose penktokų buvo prašoma įvardinti ne tik priežastis, kodėl gyvenimas kolūkyje buvo blogas, bet ir geras.

Kolegos, šis siūlomas priimti dokumentas yra svarbus ir siekiant vieningos Europos istorinės atminties, kadangi nacistinių ir komunistinių nusikaltimų vertinimas Vakarų ir Rytų Europoje vis dar yra kardinaliai skirtingas ir dėl nevienodų istorinių patirčių. Vien komunistų partijos uždraudimas savaime nepaaiškina, kuo ši organizacija mūsų valstybei nėra priimtina, tuo tarpu komunistų partijos laisvai veikia Vakarų Europos valstybėse. Įvardindami, kad okupacinio laikotarpio nusikaltimai buvo vykdomi ne abstrakčių sovietų, o valdžią ir galią turėjusios komunistų partijos sprendimais, įtvirtiname šią istorinės atminties tezę aukščiausiu lygmeniu.

Jeigu ne tik nacistiniai nusikaltimai, bet ir pati Vokietijos nacionalsocialistų partija buvo teisiškai įvertinti Niurnbergo tribunolo proceso metu, tai tas pats neįvyko su SSKP ir jos padaliniais Sovietų Sąjungos okupuotose valstybėse. Tad tą turi padaryti pačios valstybės, kad nusikaltimų vykdytojus prieš jas ir jų tautas pačios valstybės įvertintų teisiškai. Kol to nesame padarę, dvi-prasmiškai vertiname praeitį, taip pat vertiname ir ateitį, žiūrime vieni į kitus su įtarumu. Manau, jeigu Seimas pritartų šiai rezoliucijai ir taip pripažintų, kad komunistų partija Lietuvoje buvo nusikalstama organizacija, tai būtų sąžiningo istorijos vertinimo įtvirtinimas ne tik nuo okupacijos nukentėjusiųjų atžvilgiu, bet ir partijai priklausiusių asmenų teisingas praeities pripažinimas ir kartu jos išsižadėjimas, susitaikymas su istorija.

Galiausiai noriu pabrėžti, kad svarstydami rezoliucijos tekstą radome subalansuotas formuluotes, kad dokumento priėmimas pasmerktų LKP, kaip organizaciją, tai yra rezoliucijoje pabrėžiama, kad ja sprendžiama LKP, kaip juridinio asmens, nusikalstamos veiklos vertinimo problema, o ne konkrečių asmenų, įskaitant ir priklausiusiųjų jai. Jų vertinimas ir toliau yra sprendžiamas galiojančiais Baudžiamojo kodekso ir kitais teisės aktais. Tad komunistų partijos, kaip juridinio asmens, pasmerkimas niekaip nėra nukreiptas prieš atskirus žmones, balsuojant nereikėtų vadovautis tokia klaidinga logika.

Tiems kolegoms, kurie buvo LKP nariai, gali kilti pagrįstas klausimas, ar balsavimas už šią rezoliuciją nėra balsavimas prieš save ir savo praeitį. Esu įsitikinęs, kad šios rezoliucijos palaikymas padėtų jiems ir visiems mums užversti šį praeities puslapį ir praneštų visuomenei, kad praeitis, tragiška praeitis, yra suprata ir įsisąmoninta. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Ačiū pranešėjui. Iš tiesų gaila, kad tokios rezoliucijos smarkiai pavėluotos. Daugelį metų niekaip nebuvo įvertinta Lietuva, taip pat mes reikalaujame, kad įvertintų komunistų veiklą Europoje bent kiek nors panašiai kaip ir fašizmo poveikį visuomenei.

Norėčiau jūsų paklausti. Jūs užsiminėte apie įstatymą, kad tai yra pirmas žingsnis. Kas tame įstatyme turėtų būti numatyta, ar vėlgi pasmerkimas, ar galbūt ir kompensavimo sistema, nes iš tikrųjų komunistų valdžia anuomet padarė lygiai taip pat, kaip ir kitos represinės struktūros, didelę žalą žmonėms? Ačiū.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Yra susiklosčiusi tam tikra įstatymų leidybos tradicija, kai Seimas, arba Aukščiausioji Taryba, kreipiasi į Vyriausybę su nuomone, t. y. rezoliucija, ir prašo parengti teisės aktą, kuris įvertintų šią nuomonę ir tą klausimą. Turiu minty, tuo atveju buvo dėl SSRS Valstybės saugumo komiteto vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos. Taigi Vyriausybė turi finansinių resursų, gali suburti tam tikrus specialistus ir parengti kvalifikuotą įstatymą, kurį patvirtinęs Seimas pasielgtų nuosekliai ir logiškai.

O tai, kad pavėluota, sutinku šimtu procentų, bet atsakymas labai paprastas – politinės valios trūkumas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Norėčiau pasitiksinti. Kokios teisinės pasekmės? Minėjote, kad dėl konkrečių asmenų tai nesukelia jokių pasekmių, tiesiog prisimenant, kai dėl saugumo, dėl KGB, anuomet buvo rezoliucija, vėliau įstatymo projektas ir atsiliepė Valstybinių pensijų įstatyme. O šiuo atveju kokios nors pasekmės yra numatomos?

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš nemanau, kad buvę partijos vadovai gauna dabar valstybines pensijas. Šiuo požiūriu tikrai nesu įsitikinęs, kad čia būtų tam tikros pasekmės. Čia yra teisinis organizacijos, kuri dabar neegzistuoja ir Lietuvoje yra uždrausta, įvertinimas. Įvertinimas, kurį padarytų Vyriausybė įstatymo forma.

PIRMININKĖ. Klausia L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Audroniau, aišku, pirmiausia malonu būti kartu prie šios rezoliucijos teikėjų. Čia turbūt labai tinka pasakymas, kad geriau vėliau negu niekad tą reikia padaryti. Ir kolegoms kyla vis dar daug tokių abejonų, ar tai reiškia, kad ir eiliniai nariai kaip nors nukentės. Tai gal dar tą truputį galėtumėte paryškinti, išskirti, kad mes pirmiausia kalbame apie komunistų partiją kaip apie juridinį asmenį?

O šalia to dar klausimą turiu. Ką mes turime nuveikti europiniu lygmeniu, juk bandymų adekvačiai įvertinti stalinistinius, komunistinius ir nacionalsocialistinius nusikaltimus būta, bet jie neįgavo pagreičio? Ką turime dar padaryti galbūt kartu su Lenkija, kad antikomunizmas atsirastų europietiškos tapatybės šerdyje? Ačiū.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Prieš tai kažkas labai taikliai pasakė, kad mes reikalaujame, kad Europa, Europos Sąjunga įvertintų komunistinį režimą, komunistinę ideologiją, nepadarę šio darbo Lietuvoje. Aš manau, tas ir trukdo, kad europinės atminties platforma, kuri formaliai egzistuoja, ji yra Europos Parlamente įkurta, prie Europos Parlamento, tačiau ji, sakyčiau, veikia labai menkais apsisukimais, kadangi ir ten nebūtinai yra tos politinės valios. Tai būtų rimtas argumentas Lietuvai, Lietuvos parlamentarams kelti klausimą europinių struktūrų lygiu.

PIRMININKĖ. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Dėkoju. Gerbiamas kolega, jūs sakėte, kad komunistų partija Lietuvoje yra uždrausta. Ji buvo uždrausta, jeigu aš gerai atsimenu, po rugpjūčio pučo, kai vyko Maskvoje. Vis tiek ji buvo uždrausta ne už gerus darbus – už represijas, už kančias, už žudymus. Ar tikrai dabar tai yra tas laikas, kai vėl reikėtų tai iškelti? Ar tai, jūsų manymu, sukels Lietuvą darbams, žmones, ar tai dar labiau suskaldys, tie visi prisiminimai? Lyg viskas buvo aprimę ir nebuvo tokių didelių problemų. Ačiū.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš manau, skaldo nutylėjimai, skaldo kompromisai, skaldo pusiau išsakyta tiesa. Kai tiesą išsakai labai aiškiai, protingus žmones tai suartina. Žmonių, kurie nusiteikę priešiški, niekada nepatrauksi. Ko gero, nereikia stengtis patraukti visų žmonių, nes gyvenime taip nebūna.

Dabar dėl jūsų minimo teisės akto. 1991 metais jis buvo priimtas Aukščiausiosios Tarybos. LKP buvo uždrausta, bet tik dėl vienos priežasties. Aš pacituosiu: „LKP, kaip SSKP padalinys, Lietuvoje 1991 m. sausio 13 d. organizavo ir kurstė veiksmus, kuriais buvo siekiama nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, prievarta sunaikinti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, suverenų val-

stybingumą, sugriauti teritorijos vientisumą, o rugpjūčio 19 dieną vykdė perversmo organizatorių direktyvas Lietuvoje.“ Taigi kaltinimai iš principo yra du. Apie praeitį, apie visą tą veiklą nieko nėra.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys. Prašom.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, ar jums neatrodo, kad mūsų istorijos vertinime yra tam tikras netolygumas? Mes esame labai aiškiai pasmerkę KGB, o jai pavaldžios struktūros nesame niekaip įvertinę. Suprask, kad ji veikė kaip ir savarankiškai, niekieno nevadovaujama.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Kolega, jūs absoliučiai teisus. Todėl šitos rezoliucijos tikslas yra atkurti ir atstatyti tam tikrą nuoseklią grandinę visų tų represinių struktūrų ir pateikti jų teisinį, istorinį įvertinimą, kad vieną kartą su šituo reikalu Lietuvoje būtų baigta. Kuo mes ilgiau tempisime, kuo ilgiau mes nepriimsime, kaip ir blogai gydoma žaizda – ji visada mums perštės, visada kels įvairių dviprasmybių ir tikrai nevienys visuomenės.

PIRMININKĖ. Klausia J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega Audroniau, dėkui Dievui, neteko būti tos organizacijos nariu, bet tiesiog jūs sakote, kad galų gale vieną kartą reikėtų tai pripažinti. Bet, kiek aš susipažinęs su mūsų istorija, mes daugybę kartų tai esame pasakę. Pirma, uždrausdami šitą partiją kaip organizaciją, kita – pripažindami, kad ji darė nusikaltimus. Aš manau, kad apskritai tai jau seniai yra (gal negražiai pasakysiu) lavonas. Kiek kartų galima tą patį lavoną perlaidoti? Kas dabar sukėlė, kokios priežastys vėl dar kartą grįžti prie tos temos, kurios mūsų vaikai turbūt jau net nebežino? Gal kokios kuopelės vėl steigiasi ar dar kas nors? Tiesiog galbūt šiek tiek su humoru, bet norėčiau atsakymo. Ačiū.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega, labai blogai, kad mūsų vaikai nežino, ir aš tikiu, kad ne visi vaikai nežino apie tai, kas buvo praeity. Labai blogai, jeigu tegul nedidelė dalis nežino. Tai rodo, kad iš tikrųjų su švietimo sistema ir kažkas su mūsų istorine atmintimi yra blogai. Mes turime žinoti. Paklauskite lenko Lenkijoje, ar jis nežino savos istorijos? Jis pasakys, kad jis žino. Čeko ir t. t., galime vardyti. Šiuo atveju mes esame susidvejinę. Kalbame, kad buvo blogai, bet kas tą blogį darė, mes nesakome. Mes žodžiais pasakome: taip, ten buvo kažkokie tokie, kažkokie komunistai. Bet reikia vieną kartą labai aiškiai apibrėžti ir pasakyti. Aš tikiu, kad tada baigsis dviprasmybės, baigsis įvairios kalbos, kartais netgi nekorektiški pasakymai, nes mes turėsime aiškų įvertinimą.

Dar kartą pakartosiu, gerbiami kolegos, kad tai iš tikrųjų yra kelias visų tų, kurie buvo tos organizacijos nariais, kelias į save ir, sakyčiau, į supratimą, ir į įsisąmoninimą, ir netgi tam tikru požiūriu į atgailą. Aš manau, kad tai labai svarbu ir reikalinga.

Aš dar daugiau jums priminsiu, kad vienintelis žmogus, kurį aš atsimenu per 20 metų būdamas čia, Seime, kuris stovėjo tribūnoje (tiesa, senoje salėje) ir kalbėjo, sakyčiau, teisingus žodžius, tai buvo Č. Juršėnas. Bet jis tik vienintelis ir tai personaliai. Šiuo atveju netgi jo požiūriu mes nesielgiame teisingai, nes žmogus suprato, pergyveno ir pasakė tai, ką jis jautė. Jeigu mes dabar atsiskaisime tai padaryti, netgi šito žmogaus, politinio oponento, mano požiūriu, jo atžvilgiu bus didelė neteisybė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Laikas, skirtas klausti ir šiam klausimui pristatyti, baigėsi. Pagal Seimo Statutą po pateikimo nėra balsuojama rezoliucijos metu. Iškart einame prie pasisakymų.

Pirmasis kalba E. Gentvilas. Deja, salėje nematau. Tada A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, pasakysiu apie tai, kodėl nereikia bijoti tokių rezoliucijų. Iš tikrųjų taip, tai yra daugiau mūsų požiūris, požiūrio pateikimas tam tikra teisine forma. Taip, laiko praėjo labai daug. Daugybės tų žmonių, kurie atsakingi už nusikaltimus, padarytus pokariu ir vėlesniais laikais, persekiojant disidentus, pažeidinėjant žmogaus teises, nėra tarp gyvųjų. Jeigu yra, tai yra vienetai. Tačiau ar mes galime likti nuošalėje ir palikti šią organizaciją be įvertinimo?

Kokia buvo komunistų partija, kiekvienas turi savo supratimą, tačiau priminsiu, kad vis dėlto tai buvo organizacija, kuri buvo atsakinga už daugelį nusikaltimų, padarytų Lietuvos teritorijoje. Pavyzdžiui, iš pasakojimų, iš nuotraukų daug kas prisimena numestus pokariu partizanų palaikus turgaus aikštėse, tačiau retas žino, kad politinis sprendimas dėl tokių akcijų buvo priimtas

būtent komunistų partijos vadovų. Iš tikrųjų, kokia ta partija, daug ką pasako jos vėlesnieji laikai, kai didelė dalis žmonių į tą partiją, be abejo, stojo dėl konformistinių sumetimų. Pavyzdžiui, 1989 metais darant tyrimus, kokie yra komunistų partijos narių ideologiniai pagrindai, buvo nustatyta, kad didelė dalis jų šitoje ateistinėje partijoje yra save pripažįstantys, priskiriantys prie katalikų arba dar kokio nors kito tikėjimo. Paradoksali padėtis! Iš tikrųjų taip, dviveidystė, savęs apgaudinėjimas buvo įprastas dalykas.

Dabar konstatuojant šita rezoliucija, kad tai yra nusikalstama organizacija, aš manau, kad iš dalies tai galėtų būti ir įvykdymo 2000 metais vykusio Tarptautinio visuomeninio kongreso ir Tarptautinio tribunolo, kuris vertino komunizmo nusikaltimus Europoje ir pasaulyje, tam tikras įgyvendinimas, nes tuo metu buvo konstatuota ir dokumentaliai įrodyta daugelis nusikalstamų veikų. Aš manau, kad priėmus tokią rezoliuciją ir pakvietus Vyriausybę kuo skubiau parengti įstatymą, kuris komunistų partiją pripažintų nusikalstama organizacija, mes pasakytume savo nuomonę apie tai, už ką ši organizacija atsakinga. Pasakytume savo nuomonę apie šią ideologiją, kuri segregavo žmones pagal jų turtą, pagal kitus kriterijus. Ne tik segregavo, bet ir pagal tai vykdė nusikalstamą politiką jų atžvilgiu.

PIRMININKĖ. Kitas kalbės P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau kalbėti labai ramiai, bet labai sunku susivaldyti, kai komunistinę veidmainystę ir dviveidystę tęsia konservatoriai.

1996 metais tampu Seimo nariu, krikščionis demokratas, esame 16 Seimo narių, konservatorių apie 60 – absoliuti valdančioji dauguma. Jaunas politikas atėjau tikrai su tokiu nusiteikimu, kad bus uždrausta komunistų partija, kad bus uždrausta komunistų partijos nariams eiti atsakingas pareigas. Registruoju įstatymo pataisas, registruoju, kad kagėbistai ir rezervistai negalėtų eiti aukštų pareigų. Deja, Landsbergis su konservatoriais tyčiojasi iš manęs ir to įstatymo nepriima.

1996 metai. Aš nusivylęs kaip politinis kalinys 30 dienų badauju, kad tas įstatymas būtų priimtas. Tuo metu, kada nuvertė R. Paksą, konservatoriams tiko kagėbistas, rezervistas saugumo vadovu. Ar jūs galite įsivaizduoti nors vieną postsovietinę valstybę, kad buvęs KGB rezervistas vadovautų saugumui? Ar galite jūs tai įsivaizduoti? Tik Lietuvoje taip gali būti prie konservatorių. Kada R. Paksas siūlė į saugumo vado pareigas poną G. Bagdoną, Krašto apsaugos ministerijos Kontržvalgybos skyriaus vadovą, konservatoriai jį apšaukė KGB agentu ir nepritarė, ar jūs įsivaizduojate, nepritarė! O ar žinote, kur šiandien ponas G. Bagdonas dirba? Europos Sąjungoje, Kontržvalgybos NATO struktūrose viršininko pavaduotoju. Tai ką, jau infiltravo į Europos Sąjungą kagėbistą pagal konservatorius? Kokie jūs esate veidmainiai!

1996 metai. Užsienio reikalų ministras A. Valionis irgi KGB rezervistas, ir jus visa tai tenkino. Mielieji, nė vienas jūsų tiek nenukentėjo nuo sovietinės okupacijos kiek aš. Viskam yra savas laikas, bet jūs laiku savo darbų nepadarėte.

Kitas dalykas, aš jums priminsiu, jūs savo daržą išsivalykite. Ateiname į Seimą, prisimenu, dar senoje salėje, pirmininkas buvo profesorius V. Landsbergis, ir kažką Č. Juršėnas pasakė per šoninį mikrofoną, o V. Landsbergis išdidžiai pasakė: o jūs, komunistai, nekalbėkite. Išeina antrą kartą sakyti repliką Č. Juršėnas: profesoriau Landsbergi, mūsų tik 12 komunistų, o jūsų 46. Viską suskaičiavo.

Mielieji, išsivalykite savo daržą pirmiausia, o jūs dabar valote visą Lietuvą. Istorijai palikite istorinius dalykus. Nepadarėte laiku savo darbo, neišlaikėte egzamino ir dabar jūs po 27 metų keliate šitą klausimą, kada išmirė tie žmonės, kurie darė žalą valstybei. O kur jūs dėsitate savo Prezidentę? Iškėlėte kandidate D. Grybauskaitę, jūs gi iškėlėte buvusią komunistę! Kai Lietuva atgavo nepriklausomybę, jinai dar dėstė marksizmą-leninizmą. V. Landsbergis atsisakė kandidatuoti į Prezidentus, užleido šitai, kuri smegenis pudrino, dėstė marksizmą-leninizmą. Kur jūs ją padėsitate?

Ar čia yra kerštas Prezidentei, kad nesuskaldė Valstiečių partijos? Kad nepadarė Žemkalnio premjeru, t. y. G. Landsbergio nepadarė premjeru? Bet ji stengiasi, ji stengiasi suskaldyti valstiečius ir šiandien dar nenuleidusi rankų. Patikėkite, būkite kantrūs, galbūt padarys Gabrielių premjeru. Kentėkite jūs! O kur dėsitate Gabrielių, savo tėvelį, savo anūką... kuris taip pat dėstė marksizmą-leninizmą pagal mano informaciją. (*Triukšmas salėje*)

Ponai konservatoriai, turėkite gėdos. Šaukiate, kad gėda konservatoriams. Jūs gyvenate kerštu, neapykanta ir niekaip negalite iš tos neapykantos išbristi. Gerbiamieji, neužkibkite ant konservatorių įvairiausių rezoliucijų ir balsuokite prieš. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Kalba A. Dumbrava. Prašom.

Repliką per šoninį mikrofoną – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Šiaip ar taip, mano pavardė buvo paminėta, nežinau, ar tiesiogiai mano, ar kokio kito giminaičio.

Iš tikrųjų nėra geresnio recepto, kaip surinkti daugiau balsų dėl šios rezoliucijos, negu duoti P. Gražuliui pakalbėti. Man rodos, buvo išsakyti visi argumentai, kodėl reikėtų palaikyti šią rezoliuciją. Tikiuosi, kad kolegos valstiečiai iš tikrųjų išgirdo teisingai. Nenorite savęs asocijuoti su štai šiuo asmeniu ir balsuosite pagal sąžinę teisingai. Ačiū, Petrai.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš tikrai dėl vedimo tvarkos, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš suprantu, kad klausimas nelengvas, bet kartais reikia šiek tiek ir sudrausminti, pamoderuoti diskusiją, kad jau taip...

PIRMININKĖ. Man atrodo, labai tylu. Viskas gerai, tik, konservatoriai, nekelkite patys triukšmo, visi ramiai klauso.

Prašom, Algimantai, į tribūną.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Mielieji kolegos, gerbiamoji posėdžio pirmininke, tikrai klausimas nelengvas ir sunku apsispręsti iki paskutinio momento, kaip pasielgti su šia rezoliucija, tuo labiau, ką kalbėjo gerbiamasis pranešėjas, daug tiesos. Mielieji, pykite nepykite ant Petro, bet irgi daug pasakė tokių minčių, kur verta susimąstyti mums visiems, ir čia negalime to dalyko išskirti.

Mačiau Seimo narius, kurie dalyvavo arkivyskupo T. Matulionio beatifikacijos renginiuose. Buvo labai daug kalbama apie gailestingumą, apie savitarpio supratimą, apie meilę vienas kitam. Be abejo, tų tendencijų, kurias mes matėme ir pokario laikotarpiu Lietuvoje, negalima pamiršti, mes visi turime pasakoti savo vaikams tą istoriją. Bet yra ir kita pusė, kuri liepia burtis bendriems tikslams, kaip mūsų himne giedama, „vienybė tezydi“. Tai kaip mums tas tiesas surasti? Kuri ta tiesa yra teisingesnė – ar pono A. Ažubalio, kuris darė pareiškimą (sutinku su daugeliu minčių) ir... Žmonės tikrai nesupras, kad mes kaltiname partiją, bet nekaltiname žmonių.

Partija negali būti be žmonių. Be abejo, Lietuvos komunistų partijoje buvo ir žmonių, daug jų išmirė, daug dirbo sąžiningai, dorai. Aš manyčiau, buvo ir tokių žmonių, kurie stengėsi dėl Lietuvos, ir mes to negalime paneigti. Aišku, buvo visokių žmonių, kurie vos gavę postus arba įstoję į partiją pasikeitė. Kaip ir dabar – ateina žmogus, lyg ir žmogus, kol ne valdžioje, geras žmogus. Gauna valdžią, žiūrėk, nesusikalbėsi – pasikėlęs, pasipūtęs. Taip visur, ir nereikia čia nei komunistų, nei kitos partijos, visur taip yra.

Baigdamas norėčiau pasakyti kardinolo A. Amato vakar išsakytų minčių. Nebuvo pasakyta, kad tai sakome visiems, išskyrus politikus. Tai buvo pasakyta taip pat ir politikams: „Praeities kančių atminimas neturi temdyti mūsų džiaugsmo, bet turi visiems priminti pareigą atleisti, gerbti artimą ir už jį melstis, taip pat ir už priešą“. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Kviečiu R. J. Dagį. Prašome.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų gilintis į audringą Petro retoriką būtų sudėtinga, prisimenant, kad dėl KGB rezervo komisijos išvadų tik mes su A. Ažubaliu sakėme tai, ką dabar gerbiamasis Petras pasakė, jis kalbėjo priešingai. Dabar jis kalba kitaip. Turbūt ne pagal retoriką reikėtų spręsti, o tiesiog pagal konkrečius darbus.

Dabar apie klausimą iš esmės. Tikrai negalima suplakti organizacijos su žmonėmis. Lygiai taip pat tas krikščioniškas gailestingumas ir supratimas buvo priimtas ir juo vadovaujamosi vertinant nacių nusikaltimus. Buvo vieningai pasmerktas nacizmas kaip toks, organizacija kaip tokia, ideologija kaip tokia, nesiejant su automatine individualia kalte. Čia reikia brėžti brūkšni. Kiekvieno kaltė ar atsakomybė, gal reikėtų žodžio, yra individuali.

Bet mes šiuo atveju vertiname organizaciją. Mums patiems svarbu, jeigu mes norime pasiekti rezultatų, turėti tolygų ir aiškų istorijos vertinimą. Tikrai, kai mes agituojuame pasmerkti komunistų nusikaltimus, kai patys komunizmo nesame pasvėrę tikrąja prasme, tik dėl paskutinio, tai,

kad dalyvavo puče, tai kaip mes prašome kitų kolegų tą vertinti? Nacizmas yra pasmerktas, o mes patys esame to nepadarę. Kaip mes smerkiame KGB kaip struktūrą, kuri buvo pavaldi komunistų partijai, totaliai ją smerkiame, ji kaip kažkokia šalia atsiradusi geroji valstybė, o pačios pagrindinės organizacijos, kuri ją sukūrė ir kurios kontroliuojama ji buvo, niekaip neįvertiname. Mes patys savo galvose turime chaosą. Tam chaose kam nors išaiškinti yra labai sudėtinga. Būkime nuoseklūs ir aiškūs savo vertinimais.

Galbūt negerai, kad mes patys anuomet to nepriėmėme irgi dėl tokių radikalių pasisakymų, norint iki absurdo nuvesti. Aš atsimenu tas diskusijas, aš tada nebuvo, Petrai, konservatorius, girdėjau jūsų kalbas, kai jūs viską norėjote kaip tik ir suplakti – komunistų partijos atsakomybę ir individualią atsakomybę. Tokios buvo jūsų kalbos. Ir aišku, kad tokioje atmosferoje nieko nebuvo galima priimti, nes tai buvo absurdas suplakti šituos du dalykus. Žmonių kiršinimas būtent čia ir buvo didžiausias. Dabar jau galbūt iš to yra geroji pusė, kad mes svarstome, kai jau tų konkrečių žmonių kaip ir nėra, ir mes galime ramiai įvertinti tą organizaciją dabar šiuo Seimo sprendimu, ir pabaigti tas ilgalaikes diskusijas, kas čia – daugiau komunistų, mažiau komunistų. Komunizmas yra dvasios būseną, suvokimas ir mąstysena, pagal tai pasireiškia daugumai. Daug mes dar to turim, kiekvienas iš mūsų.

Taigi ši organizacija apsiėmė būti, „apsiėmė“ pabrėžiu žodį, kolaborantų įrankiu. Organizacija apsiėmė būti. Ir ji tapo jų įrankiu, kuris vykdė represijas. Jeigu kalbame apie Lietuvos padalinį, tai taip reikia tą ir vertinti, ne kaip nors kitaip.

Jeigu mes vertiname kitaip, tai tada išeina, kaip šiuo metu Rusijoje. J. Stalinas – taip, padarė klaidų, buvo negerų dalykų, dabar sakoma, bet buvo labai daug gėrio padaryta. Ar neskamba ši retorika pas mus kartais argumentuojant? Siūlau nesupanašėti su mūsų kaimynais vertinant savo istoriją.

PIRMININKĖ. Diskusijas baigia P. Urbšys. Kviečiame.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, minint masinio gyventojų trėmimo 70-metį Lietuvos, Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Ukrainos teisingumo ministrai paskelbė bendrą deportacijų pasmerkimo pareiškimą. Pareškime atkreipiamas dėmesys, kad, „aneksuodama ir okupuodama suverenias demokratines valstybes, Sovietų Sąjunga siekė palaužti žmones dvasiškai, ištrinti iš atminties valstybingumo suvokimą. Praėję metai užmaršties dulkėmis neuždengė dešimčių tūkstančių nekaltų žmonių išgyvento skausmo, patirto žiauraus neteisingumo. Istorija negali būti nei pakeista, nei pamišta, juolab kai šiandien vis dar yra gyvų patirtų nusikaltimų liudytojų. Išreiškiamo pagarbą narsiems žmonėms, pergyvenusiems neišivaizduojamą skausmą ir kančias. Visada prisiminsime tuos, kurių šiandien jau nebėra, ir visada smerksime šiuos ir kitus žmoniškumą pamynusius totalitarinio režimo nusikaltimus“, – sakoma teisingumo ministrų pareškime.

Mes turime labai keistą situaciją. Iš vienos pusės, mes išdrįstame pasmerkti žmoniškumą pamynusius totalitarinio režimo nusikaltimus, bet mes bijome įvardinti, kas gi šituos nusikaltimus organizavo. To iš tikro siekia ne kas kitas, o būtent tie, kurie nori pateisinti okupaciją mūsų valstybės atžvilgiu ir tuos žvėriškumus mūsų tautos atžvilgiu. Jūs pažiūrėkite, kas darosi V. Putino Rusijoje! Reabilituojama būtent ta pati komunistų partija! Negana to, reabilituojami nusikaltimai, padaryti prieš žmoniškumą. Ir mes netiesiogiai bijodami po 27 metų nepriklausomybės pripažinti, kad komunistų partija yra nusikalstama organizacija... Tai yra aktualu ypač dabar, kai mes kalbame apie tam tikrą galimybę karinio konflikto su valstybe, kuri komunistų partijos nusikaltimus yra pasirengusi reabilituoti.

Aš manyčiau, kad šiuo atveju mes nekalbame apie individualią žmogaus atsakomybę. Bet žinote, ko aš pasigendu? Kai buvo paminėtas T. Matulionio pašventinimo ceremonijoje... Ir kai po to Palaimintojo pašventinimo atsistojo žmogus ir vėl kalbėjo apie įvykdytus žiaurumus, apie nusikaltimus, bet stovėjo šalia Lietuvos kankinio. Kaip būtų buvus vis dėlto išskirtinė, jei šis žmogus būtų pasakęs: aš pripažįstu, kad mano buvimas komunistų partijoje, susiejimas savo karjeros su šia partija buvo klaida, aš atsiprašau, aš atsiprašau už šios partijos vykdytus nusikaltimus, aš atsiprašau šito kankinio šventųjų relikvijų akivaizdoje. Deja, mes šito niekada nesulauksime.

Tai aš manau, kad jei mes norime atsispirti ir norime galų gale iš pačios V. Putino Rusijos pareikalauti teisingumo dėl mūsų atžvilgiu įvykdytų nusikaltimų, mes turime patys turėti drąsos sau patiems pasakyti, kas vis dėlto šituos nusikaltimus organizavo ir vykdė.

PIRMININKĖ. Diskusijos baigtos. Kolegos, motyvai už ir prieš po svarstymo. Pirmasis kalba E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Daug nekalbėsiu, nes visai balsas baigia sugriūti. Aš suprantu, kokias kontroversijas ir aistras gali kelti tokia rezoliucija, nes visi mes turbūt skirtingai matome tą praeitį, tačiau turime rasti bendrą vardiklį. Ir jeigu prieš 10, 15, ar prieš 5 metų Seime buvo bandymų įvertinti komunistų partijos nusikalstamas veiklas Lietuvoje, tai buvo viena situacija. Prieš trejetą metų situacija pasikeitė. Jeigu iki tol Lietuvoje tik kokio nors paleickiuo lūpomis buvo bandoma reabilituoti komunistinį valdymą arba vienas mūsų garbus žmogus sakė, kad ir tada mes dirbome Lietuvai, tai šiandien balsai iš kitos pusės sako: viskas buvo gerai su komunistine santvarka. Tai yra V. Putino Rusija prieš trejus metus pradėjo didžiulę propagandinę kampaniją reabilituoti J. Staliną, reabilituoti Sovietų Sąjungą ir reabilituoti komunistų partiją. Ar mes matome šituos pokyčius geopolitinėje erdvėje, kurioje bandoma pasakyti ir teigti, kad komunistų valdymo laikotarpis buvo tiesiog aksominis laikotarpis tautoms? Ne, tai buvo tautų kalėjimas, kur viską organizavo ir vykdė komunistų partija. Ši rezoliucija yra atsiliepiamas ne tik į tą Lietuvoje siautėjusį 50 metų laikotarpį, tačiau kartu tai yra ir atsakymas, kontrpropagandinis atsakymas, jeigu norite, į tą įžūlią propagandą ir įžūlų melą, sklindantį visais kanalais iš šiandieninių Kremliaus kuorų. Aš pasisakau už šią rezoliuciją.

PIRMININKĖ. Prieš motyvus nori išsakyti P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, jau kalbėjau iš tribūnos. Yra viskam savas laikas. Ir iš tikro aš ir įstatymo projektus, kaip minėjau, siūliau, kad būtų uždrausta šitiems buvusiems komunistų partijos nariams eiti atsakingas pareigas Lietuvoje, taip pat ir ne tik kagėbistams, bet ir kagėbistams rezervistams. Tada konservatoriai turėjo kitą poziciją.

Aš manau, kad istoriją reikia palikti istorikams, tegul ją vertina. Ir šiandien nežinau, kad kas nors teisintų komunizmą. Aš niekada negirdžiu, kad kas nors pasakytų, kad komunizmas tikrai nepadarė – padarė milžinišką žalą mūsų valstybei, tai buvo okupanto pastatyta institucija, kurios rankomis ir buvo tremiami, kalinami žmonės.

Bet prisiminkime. Aš pasakiau ponams konservatoriams, kad jūsų partijoje jų buvo dauguma, gal daugiau negu 50 %. Kodėl jūs leidote savo partijoje labai vešėti komunistams, aukštiems komunistams, partijos sekretoriams, suteikėte jiems ministrų kėdes ir panašiai? Šiandien jūs po 27 metų atsibundate ir jau kovojate su komunistų partija, kuri yra uždrausta. Tai yra kažkoks tuščias politikavimas ir veidmainiavimas, kuris niekur neveda. Už šią politikavimą, veidmainiavimą aš tikrai negaliu balsuoti ir dar kartą pasimauti ant kokio nors rinkiminio konservatorių kabliuko.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Anušauskas. Prašau.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, be abejonės, didelę dalį argumentų pasakė prieš tai kalbėję. Galiu atkreipti dėmesį į P. Urbšio kalbą. Iš tikrųjų ateistai dažnai apeliuoja į tikėjimo tiesas, putinistai – į demokratijos normas, kokios nors įtariamoms partijoms atstovai – į dar kokias nors demokratines vertybes. Tai visiškai nenuostabu. Bet akivaizdu viena: isteriškais pasisakymais dabar jau neužkiši šios rezoliucijos reikalingumo argumentų.

Kodėl ne prieš 20 metų? Taip jau yra, kad daugelis įstatymų priimami ne laiku, netobuli, nuolat tobulinami, priimami iš naujo, vėl grįžtame prie tų pačių įstatymų. Tokia jau yra politika – netobula, neišbaigta, bet vis tiek priimami politiniai sprendimai. Tai, kas kalbama siekiant reliatyvizuoti tokias rezoliucijas, man primena vieną istoriją prieš 20 metų, kai buvo priimamas įstatymas dėl KGB vertinimo. Tuomet net valytojas norėta padaryti atsakingas už KGB politiką, jeigu jos dirbo KGB. Iš tikrųjų taip siekiama padaryti tokius teisinius svarbius dokumentus niekiniais, absurdiškais, kad jie taip atrodytų žvelgiant į juos iš šalies. Tokie pasisakymai atspindi norą atstovauti komunistų partijos sekretoriams, kurie priiminėjo tuo metu, sakyčiau, politinius sprendimus, bet siekė prisidengti eiliniams partijos nariais. Siūlau paremti rezoliuciją.

PIRMININKĖ. Kalbės L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų mane galbūt labiausiai paveikė gerbiamo J. Jaručio klausimas – kam to reikia? Atsakymas yra paprastas: tam, kad žinotų mūsų ateities kartos. Istorinė atmintis yra labai svarbus dalykas kuriant valstybę. Šalia yra Rusija, kurios sociologiniai tyrimai ką tik parodė, kad net 38 % rusų Staliną laiko kertine istorine asmenybe. Manau,

šiandieninis balsavimas iš esmės yra galimybė mums įrodyti, kad mes iš tikrųjų esame Vakarai, vakarietiška valstybė ir mes atsiribojame nuo komunistinio rytietiško jungo.

Taip pat keletu žodžių norėčiau kreiptis į mano mylimą Lenkų rinkimų akciją. Iš tikrųjų labai tikiuosi, kad jūs irgi balsuosite už šią rezoliuciją, nes tai yra ta linija, kuria eina ir J. Kačinskio Lenkija. Aš labai tikiu, kad mes su jumis kartu paremsime istorinį teisingumą. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ir baigia motyvus sakyti A. Armonaitė. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Išties galiu sutikti su tais kolegomis, kurie kalbėjo apie tai, jog komunizmas pamažu yra reabilituojamas. Komunistinė praeitis neretai yra romantizuojama, ji netgi tampa madinga, kas yra, tiesą sakant, labai gąsdinantis dalykas, ypač netgi ir tarp jaunų žmonių. Mus išties pasiekia informacija, kad paskutiniais apklausų duomenimis labiausiai Rusijai nusipelnysiu žmogumi yra laikomas J. Stalinas. Jis ir V. Putinas aplenkia šiose apklausose A. Puškiną. Tai yra neramu.

Tikrai kviečiu palaikyti šią rezoliuciją, palaikyti kryptį, kurią siūlo kolegos, nes vis dėlto daug kas nori paversti praeitį ir komunizmą nuomonės reikalui. Tai nėra nuomonės reikalas, tai yra labai objektyvūs dalykai, faktai, nusikaltimai žmoniškumui. Tai negali tapti nuomonės reikalu. Todėl kviečiu palaikyti šią rezoliuciją.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos. Kolegos, apsispręskime priėmimo dėl šios rezoliucijos. Prašau balsuoti. Kas pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, – prieš arba susilaikote.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 78 Seimo nariai: už – 53, prieš – 1, susilaikė 24. Rezoliucijai yra pritarta. (*Gongas*)
Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotoja I. Degutienė.

17.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-949 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Seimo nutarimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo. Pranešėjas – T. Langaitis.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Dėkoju posėdžio pirmininkei. Gerbiami kolegos, prašau papildyti Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbų programą Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-931.

Projekto tikslas yra panaikinti per griežtus reikalavimus politinių kampanijų finansavimui mažomis aukomis ir taip padidinti politinių kampanijų finansavimo skaidrumą. Šiuo metu įstatymas numato mažų aukų ribą – 12 eurų, kuri ateina iš tų laikų, kai ši riba buvo 40 litų. Tai yra ta riba, priminsiu, nuo kurios yra privaloma deklaruoti turtą ir pajamas. Tik iki šios ribos žmogus gali paaukoti auką jums, kaip kandidatui vienmandatėje apygardoje, ar partijai daugiamandatėje apygardoje per Seimo rinkimus.

Antras ribojimas yra numatytas Seimo rinkimų įstatyme. Jį retas išties pastebi. Tai yra kad politinės kampanijos dalyvis gali finansuoti ne daugiau kaip 10 % maksimalaus galimo biudžeto mažomis aukomis. Ką tai reiškia jums, kaip vienmandatininkams? Jeigu jūs, kaip kandidatas vienmandatėje rinkimų apygardoje, registruotas kaip savarankiškos politinės kampanijos dalyvis, galite surinkti mažomis aukomis iš piliečių ne daugiau kaip 2 tūkst. eurų, yra numatytas toks apribojimas, dėl kurio, tiesą sakant, jokios logikos šiandien, jokių argumentų aš neišgirstu. Siūlau pakeisti mažos aukos dydį iš 12 eurų į 50 eurų. 50 eurų dydis yra siūlomas atlikus mūsų pačių apklausą, taip pat pažūrėjus, kokios nustatomos ribos ir kitų valstybių. Čia buvo T. Tomilino pastaba, kad Jungtinėse Amerikos Valstijose mažos aukos riba yra 200 JAV dolerių. Atrodo, kad maždaug 50 eurų riba pagal mūsų perkamąją galią šiandien adekvati tiek empiriškai žiūrint, tiek ir iš asmeninės patirties mūsų, kaip kandidatų, tą klausimą svarstant.

Taip pat siūlau panaikinti ribojimą, kiek mažų aukų vienas kandidatas gali surinkti, nes manau, kad demokratijai yra tuo geriau, kuo daugiau piliečių mažų aukų bus paaukota kandidatui jo rinkimams finansuoti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, jūs pristatėte ir kitą klausimą, bet turbūt mes pirmiausia turime apsispręsti dėl Seimo nutarimo.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Aš prašiau papildyti būtent tą pavasario sesijos darbų programą.

PIRMININKĖ. Dėl papildymo. Jeigu papildys Seimas, tik tada jūs jau galėsite iš esmės pateikti įstatymo projektą.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Taip, esmę pristaciau.

PIRMININKĖ. Po Seimo nutarimo pateikimo yra norinčių klausti? J. Jarutis – dėl Seimo...

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū. Aš norėjau paklausti dėl...

PIRMININKĖ. Dėl įstatymo?

J. JARUTIS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Gerai. O Rita irgi? Gal galime po pateikimo pritarti Seimo nutarimui dėl darbų programos papildymo? Galime? Pritarta.

Svarstymas. Pritarta.

Priėmimas, balsuojame. Kas pritariate, kad būtų priimtas Seimo nutarimo „Dėl Seimo nutarimo „Dėl sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 67, prieš – 2, susilaikė 13. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

17.23 val.

Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-931 (*pateikimas*)

Kadangi T. Langaitis jau pristatė ir patį Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-931 ir buvo užsirašiusių klausti, pirmiausia klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėjau, kolegos, pasitikslinti. Tie menami 50 eurų, jeigu mes priimsime, būtų nedeklaruotina suma, nereikėtų dar deklaruoti?

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Taip, iki 50 eurų aukojančiam nereikėtų deklaruoti turto ir pajamų, tačiau kiekviena maža auka vis tiek yra griežtai registruojama arba interneto banko mokėjimo, arba banko mokėjimo metu, arba mobiliuoju telefonu, jeigu pagal trumpąjį numerį, arba užpildant popierinius dokumentus ir identifikuojant kiekvieną aukotoją.

PIRMININKĖ. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, jūs atstovavote organizacijai „Baltosios pirštinės“, kuri stebėjo rinkimus, ir kad buvote ne visai šališkas, tai jau mes tikrai matome, nes tapote partijos nariu ir Seimo nariu. Dabar staiga toks jūsų pasiūlymas. Kiekviena partija gauna valstybės dotaciją, kiekviena partija gali kreiptis beprocentės paskolos rengti rinkimus, man atrodo, kad užtikrintume rinkimų skaidrumą, taip ir elgiasi mūsų partija – mes niekada neėmėme nei iš juridinių, nei iš fizinių asmenų jokios paramos. Už kiekvieno žmogaus yra interesas, jeigu tai ne jūsų mama ir močiutė, nes jos gal jus paremia visiškai nesitikėdamos kokio nors jūsų darbo. Bet kiekvienas žmogus kur nors dirba arba jis yra verslininkas, tai iš tikrųjų čia jokio skaidrumo rinkimams nepridės. Aš iš viso esu visiškai prieš, kad išvis aukos būtų galimos tiek iš juridinių, tiek iš fizinių asmenų.

Klausimas. Kaip jūs, kaip tos kažkada buvusios gražios jaunimo iniciatyvos toks atstovas, manote, kaip skaidrumui?.. Man atrodo, kad čia iš tikrųjų ne jums tą pasiūlymą net reikėjo ir teikti.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Žiūrėkite, mano buvusi ir dabartinė veikla yra labai aiškiai atsietos. Aš po visuomenininko darbo išėjau iš visų nevyriausybiinių organizacijų. Išties daugelyje projektų dalyvavau, tiktai po tam tikro laiko įstojau į Tėvynės sąjungos partiją ir pradėjau dalyvauti politikoje. Tie dalykai nesusiję.

Dabar dėl skaidrumo. Aš manau, kad tai išties yra pats geriausias finansavimo būdas, geriausias metodas demokratijai, nes kas gali būti geriau negu kandidatą remiančių tūkstantis žmonių, kurių kiekvienas paaukvoja po 10 ar 20 eurų? Išties turbūt nėra geresnio, skaidresnio ir demokratiškesnio būdo, kaip finansuoti rinkimus. Paimkime, jeigu yra tūkstančio žmonių interesai, greičiausiai yra labai skirtingi interesai, juos kartu sudėję jūs negausite kokio nors tik vieno sistemiško intereso, kuris darytų įtaką kandidatui, kaip tik tas interesas išsiskaidytų.

Jūs teisingai paminėjote, kad yra kitų finansavimo šaltinių, t. y. ir valstybės dotacija, ir galima paskola iš banko. Tikrai jokių būdų, kaip jūs sakėte, ne beprocentė, aš apie tokias nesu girdėjęs. Tačiau, lyginant skirtingus finansavimo šaltinius, man rodos, kad jeigu kandidatas, ypač jeigu atsiradęs naujas, nepriklausomas kandidatas, kuris neturi jokio valstybinio finansavimo, negali pasiimti jokios paskolos, tai jeigu jį remiantys piliečiai susimeta po nedidelę pinigų sumą ir tokiu būdu finansuoja jo rinkimų kampaniją, turbūt yra žaviausia, kas finansuojant rinkimus gali nutikti.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Pinigų telkimas iš tikrųjų nėra nieko bloga, tai parodo galbūt vienu žmonių kitiems paramą, nes žmonės ne visi vienodai supranta, kad politikas yra perkamas. Paprasčiausiai, norėdamas palaikyti savo idėjinę politinę kryptį, tu turi kaip nors remti. Iš tikrųjų čia nėra nieko bloga.

Norėčiau paklausti. Ar reikėtų su pinigine išraiška sieti, ar galbūt su pastoviuoju dydžiu, nes po kiek laiko dėl infliacijos tos sumos pasidaro mažos? Iš tikrųjų siejant su kokiu nors vidutinių pajamų dydžiu arba su kokia nors suma, nereikėtų taip dažnai keisti įstatymų. Ačiū.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Išties dėl paties dydžio pastaba yra labai teisinga. Aš manau, kad mes svarstyimo metu ir galėtume būtent tai apsvarstyti. Tiesiog šiuo metu, žiūrėdamas į kitų valstybių praktikas, mačiau fiksuotas sumas, bet tai nereiškia, kad mes negalime padaryti geriau. Išties dėkui. Labai gera mintis.

PIRMININKĖ. Dėkui, jūs atsakėte į visus klausimus.

Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Prieš nėra. Už – R. Martinėlis. Viskas, kolega, galite...

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau pakviesti visus pritarti įstatymo projektui, nes iš tikrųjų rinkimų kampanijoje dalyvauja ne tik partijos, bet ir save išsikėlę kandidatai, nepartiniai kandidatai, kuriems tikrai reikia lėšų rinktis ir iš gyventojų. Ta nedeklaruotina 50 eurų suma, manau, yra visai priimtina. Norėčiau pritarti, nes tikrai bus daugiau skaidrumo. Siūlau visiems pritarti.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas po pateikimo pritariate Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 71, prieš – 7, susilaikė 9. Po pateikimo įstatymo projektui pritariama. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, numatoma svarstyti rudens sesijoje.

Gerbiami kolegos, labai didelis triukšmas salėje. Jeigu galima, tyliau.

17.29 val.

Terminų banko įstatymo Nr. IX-1950 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-839(2) (svarstymas)

Rezervinis 1 klausimas – Terminų banko įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Svarstymas. Kviečiu į tribūną E. Jovaišą, Švietimo ir mokslo komiteto išvada.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė. Pritarimo rezultatai yra štai tokie: pritarti bendru sutarimu. Tačiau mes turime tris Europos teisės departamento pastabas. Departamentas neturi pastabų, pritarėme. Turime Seimo kanceliarijos, turime redakcinio pobūdžio, taip pat pritarėme. Turime Valstybinės lietuvių kalbos komisijos vieną prašymą, sakykim, pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei biudžete numatyti reikalingas lėšas, kad būtų galima pertvarkyti šitą Terminų banką. Štai tokie reikalai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje nori dalyvauti J. Sabatauskas. Gal nebenorite?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, atkreipkite dėmesį, kad mes svarstome įstatymą, kuris apibrėžia arba nustato teisinį reguliavimą dėl teisinės Terminų banko veiklos. Kitaip sakant, tie terminai, apibrėžimai, definicijos, kurie vartojami įstatymuose, nutarimuose, Vyriausybės nutarimuose, Prezidento dekretuose ir t. t., kituose poįstatyminiuose teisės aktuose – jie visi sugula ir saugomi Terminų banke. Netgi būna išvados, mes kartais svarstydami įstatymo projektą klausiamo Terminų banko, o kaip su šituo terminu būtų, o kaip ta sąvoka būtų apibrėžiama, ar yra panašiai ir panašiai, ir panašiai.

Ką mes darome su šituo projektu? Mes pavedame, nors dabar tuo užsiima Seimo kanceliarija, nes taip buvo pasirinkta todėl, kad istoriškai Seimo kanceliarijoje buvo ir visa įstatymų duomenų bazė, kuriama nuo pat 1990 metų. Taip susiklostė istoriškai, kad tai buvo daroma Seime ir tam buvo ir ne tik lėšos, tam buvo specialistų, tai yra ne tik keičiama įstatyminė bazė, bet ir specialistų resursai. Mes turime išties Informacinių technologijų departamentą, kur dirba ir šiuo klausimu taip pat. Vadinasi, mes perduodame Lietuviai kalbos komisijai, kuri tokių funkcijų nieko panašaus iki šiol neturėjo. Vadinasi, mes turėsime jiems ne tik pavesti, mes turėsime... Yra papildomas pasiūlymas, atsižvelgiant prašyti Vyriausybės, siūlyti Vyriausybei numatyti papildomų lėšų toms banko valdymo ir tvarkymo funkcijoms įgyvendinti. Institucija, kurios paskirtis yra visai kita, kuri turi žiūrėti lietuvių kalbos grynumo, švarumo, pagaliau pokyčius, nustatant, pateikiant mokslininkų nuomonę. Komisija yra kolegialus organas, joje yra realiai mokslininkai. Tik komisijos pirmininkas ir pavaduotojai yra įdarbinami pagal sutartį, tai yra jie dirba, atsiprašau, kaip Seimo paskirti asmenys. Jie dirba išties, o visi kiti tik susirenka į posėdžius. Vadinasi, prie komisijos turi būti sukurtas informacinių technologijų aparatas, išties biuras ar daugiau, bet tai visai ne jų funkcija.

Tai ką mes darome, kolegos? Aš manau, kad mes tikrai einame ne tuo keliu. Jeigu mes pavestume tai prie Vyriausybės kuriai nors įtaigai, tai būtų visai kas kita. Aš manau, šitas kelias tikrai yra akligatvis, nes mes numetame. Dabar nuo kada numatomas įsigaliojimas? Įsigaliojimas numatomas 2018 m. sausio 1 d. Jūs tikite, kad įmanoma įsteigti visiškai naują aparatą, naują struktūrą, surinkti naujus specialistus, kurie dirbs tą darbą, kurie sugebės dirbti tą darbą? Lietuviai kalbos komisijos nariai šitoje srityje... tikrai ne jų funkcija. Todėl aš manau, kad tikrai šito įstatymo tokia išraiška priimti negalima. Būtent tikrai ne tai struktūrai pavesti Terminų banko veiklą tiek prižiūrėti, tiek saugoti tuos duomenis. Aš manau, kad mes tikrai neturėtume toliau svarstyti tokios redakcijos įstatymo projekto. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jokių siūlymų nėra. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Atsiprašau, po svarstymo. E. Jovaiša – už.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, tai, ką mes išgirdome čia, nėra visai taip jau tiesmukiškai, kaip mums nupasakota. Valstybinė lietuvių kalbos komisija – tai institucija, kuri tas definicijas, tuos terminus ir visokius kitokius daro, normina. Ten yra, aš jums pasakysiu, nereikia klaidinti, ten yra pakankamas informacinių technologijų specialistų aparatas, kuris gali laisviausiai prižiūrėti tą terminų bankelį, kuris nėra, toli gražu jis nėra Eifelio bokštas, kad jam reikėtų paslėpti dar didesnio Eifelio bokšto. Taigi tie pinigai, kuriuos Vyriausybė duotų, būtų pakankami tam pačiam aparatui šituos dalykus sutvarkyti. Apie tai mes kalbėjome su Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nariais. Jie gali tai padaryti, štai tą ir norėjau pasakyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, balsuojame. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 59, prieš – 4, susilaikė 24. Po svarstymo įstatymo projektui pritarė.

17.38 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-843(2) (svarstymas)

Rezervinis 2 klausimas – Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. Kviečiu į tribūną P. Urbšį, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas pritarė patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, jūs dar nepalikite tribūnos, nes yra... Atsiprašau, paskui reikės grįžti, nes yra Seimo nario A. Kubiliaus registruoti siūlymai. O dabar dar diskusija. Kol kas laikinai grįžkite į savo darbo vietą, po to pakviesiu. Diskusijoje dalyvauja du Seimo nariai. Pirmasis – T. Langaitis. Nediskutuojate? J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, tikrai teikiamas keistas projektas ir, manau, teikiamas visiškai netinkamu laiku. Štai praėjusią savaitę paskyrėme beveik visus Vyriausiosios rinkimų komisijos narius. Nepaskyrėme vieno, kuris negavo mūsų palaikymo slaptame balsavime. Tai čia suprantamas rezultatas. Ir nepaskyrėme dar vieno, kurį siūlė opozicinė partija, manau, dėl nepakankamai teisiškai pagrįstų motyvų. Štai dabar šitoje situacijoje, kai tai opozicinei partijai reikia pateikti dar vieną komisijos narį, atsiranda iniciatyva keisti įstatymą ir padidinti reikalavimus. Kai štai beveik visa Vyriausioji rinkimų komisija paskirta su vienais reikalavimais, dabar tas vienas, galima sakyti, likę du nariai su papildomais reikalavimais. Manychiau, tai teisiškai labai ydingas dalykas ir plika akimi matomas tos iniciatyvos nutaikymas į vieną jau siūlytą mūsų atstovą, būtent Druskininkų savivaldybės tarybos narį V. Semešką, įrašant dabar tikslų reikalavimą, kad savivaldybės tarybos narys negali būti Vyriausiosios rinkimų komisijos nariu.

Šis perteklinis reikalavimas, manau, neturi jokio loginio pagrindimo, nes savivaldybės tarybos narys, kai jis jau išrinktas, nebeturi iš esmės jokių santykių su rinkimų komisijomis. Jis turi tą santykį vieninteliu atveju, jeigu atsisako tarybos nario mandato. Taip, tada pateikia Vyriausiajai rinkimų komisijai ir tą mandatą panaikina. Bet ar čia kokias nors problema jam pačiam būnant Vyriausiosios rinkimų komisijos nariu nusišalinti, kai tas klausimas svarstomas? O rinkimai baigiasi, jis eina tarybos nario pareigas. Tikrai nėra jokio jo santykio su rinkimais. Be abejo, jeigu jis bus vėl kandidatu į savivaldybės tarybą ar į Seimą, ar kituose rinkimuose, taip, įstatyme yra tie draudimai, jie šiandien yra, nieko čia nereikia pildyti.

Aš kviečiu nedaryti tokio veiksmo, kurį kolega P. Urbšys čia pasiūlė, ir nepritarti papildomų reikalavimų siūlymui prasidėjus ir beveik pasibaigus Vyriausiosios rinkimų komisijos formavimui. Kaip minėjau, tie siūlymai tikrai nėra reikalingi. Aišku, tas pirmasis patikslinimas dėl patirties rinkimų komisijose jau išrašant konkrečiai, kokiuose rinkimuose, kad būtent rinkimų komisijose ta patirtis reikalinga, tai savotiškai yra pripažinimas, kad nebuvo teisiškai pagrįsti tie motyvai, kuriais būtent remiantis buvo nepriimama V. Semeškos kandidatūra, nes būtent tuomet ir sakėme, kad nėra aišku, apie kokią čia patirtį kalbama, ir negalima, remiantis interpretacija, tą kandidatūrą atmesti. Dabar pripažįstant to teisinio neaiškumo egzistavimą štai ir teikiama ta pataisa.

Manau, kad nėra būtinas ir tas reikalavimas, kad kandidatas turėtų darbo kitose rinkimų komisijose patirtį. Nes ką reiškia ta patirtis? Ji gali būti įvairi. Jeigu žmogus absoliučiai pasyviai pabuvo kokios nors komisijos nariu, ką tai duoda? O gal ta patirtis apskritai yra pasižyminti kokiais nors neigiamais momentais? Ir kuo blogesnė patirtis, jeigu, sakykime, kandidatas buvo kandidatu į Seimą ar į kitas politines pareigybes ir pažino tą rinkimų procesą iš tų pozicijų? Tai taip pat vertinga patirtis. Čia, manau, galima diskutuoti apie tuos dalykus, kai kalbėsime apie naują Vyriausiosios rinkimų komisijos formavimo etapą, bet dabar, kaip minėjau, prasidėjus ir beveik pasibaigus procesui, aš siūlau šio projekto nepalaikyti ir balsuoti prieš jį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu P. Urbšį į tribūną. Yra Seimo nario A. Kubiliaus – papildyti įstatymo 1 straipsnį 2 dalimi. Gal tada pasakykite, kodėl komitetas nepritarė.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiamasis Seimo narys A. Kubilius siūlo išbraukti „darbo rinkimų komisijose patirtį“ ir pakeisti „darbo rinkimuose patirties“. Kai mes diskutavome tuo metu dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėties, buvo įrodinėjama, kad darbas rinkimuose yra susijęs su dalyvavimu rinkimuose, nors įstatyme buvo aiškiai apibrėžta sąvoka, kad dalyvavimas rinkimų komisijose. Buvo bandyta įrodyti, kad čia reikėtų plačiau suprasti, kad gali ir net partinėje komisijoje turėti tą patirtį.

Todėl komitetas atmeta šį siūlymą ir siūlo nepritarti, nes dabar galiojanti nuostata yra apibrėžiama „darbo rinkimų komisijose“, ir dar siūloma aiškiau asmeniškai A. Kubiliui, R. Juknevičienei ir gerbiamam G. Landsbergiui apibrėžti, ką tai reiškia, kokiuose rinkimuose – tai būtent

Seimo, Respublikos Prezidento, savivaldybių tarybų rinkimuose ir rinkimuose į Europos Parlamentą ir referendumo patirties. Todėl mes, kaip komitetas, negalime pritarti siūlomam A. Kubiliaus variantui.

PIRMININKĖ. G. Landsbergis, palaikantis A. Kubiliaus pataisą.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tiesą sakant, J. Razma labai teisingai išdėstė, kad visos diskusijos, visi debatai, net ir Povilo pasisakymas dabar iš tribūnos, akivaizdžiai parodo, kad visas dokumentas yra taisomas dėl vieno asmens. Dėl to, kad mes kėlėme klausimus, dėl to reikia taisyti įstatymą. Dėl to, kad to žmogaus buvo, kažkam lyg ir susidarė įspūdis, kad nepakankama patirtis, dėl to reikia taisyti įstatymą. Ačiū dievui, kad bent jau pripažinome.

Mes manome, kad įstatymai turi būti priimami ir taisomi ne dėl vieno asmens. Tai yra universali nuostata. Todėl mes tiesiog siūlome, ir A. Kubilius registravo tą pataisą, atsisakyti perteklinių reguliavimų ir tokiu būdu skirtingus žmones galės teikti visos frakcijos. Aš manau, kad tai yra kur kas demokratiškesnė nuostata.

Dabar dar vienas keistas dalykas, kad šalia kolegos iš Valstiečių frakcijos vienu ar kitu atveju prieidami vis prašosi balsų. Panašu, kad socdemai nepalaiko ir nesutinka balsuoti ir tas toks nuolatinis procesas yra. Mes suprantame, kad tai yra galbūt kvietimas, nežinau, jungtis į kokią koaliciją, tačiau šalia to teikti įstatymus, kurie yra dėl vieno asmens, konkrečiai iš Tėvynės sąjungos, manau, nėra teisinga nuostata. Aš kviesčiau vis dėlto palaikyti A. Kubiliaus grįžimą atgal prie pradinio taško. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Kas palaikote A. Kubiliaus pataisą, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 31, prieš – 28, susilaikė 22. Pataisai nepritarta.

Dar yra viena A. Kubiliaus pataisa pakeisti 7 straipsnio 10 dalį. Gerbiamasis komiteto pirmininke, gal jūs ir pakomentuokite.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiamasis Seimo narys A. Kubilius siūlo išbraukti iš įstatymo projekto žodžius „savivaldos tarybos nario statuso“, nes buvo kilusi diskusija, ar Vyriausioji rinkimų komisija gali būti sudaryta iš atstovų, kurie yra savivaldos tarybos nariai, kaip buvo bandyta interpretuoti, kad čia yra derinama dėl vieno asmens, nors akivaizdu, kad žinodami, kad yra tokia iniciatyva, vis dėlto patys konservatoriai labai nuosekliai darė viską, kad eliminuotų tą savo aktyviausią tarybos narį iš Druskininkų savivaldybės.

Mes manome, jeigu mes kalbame apie tam tikrą susidvejinimą, kai yra Vyriausiosios rinkimų komisijos narys ir savivaldos tarybos narys iš tikrųjų jis išlieka. Yra netiesa, kad Vyriausioji rinkimų komisija jau nebeprisiliečia prie savivaldos tarybos nario įgaliojimų. Jeigu savivaldos tarybos narys pakeičia savo gyvenamąją vietą, ne kas kitas, bet Vyriausioji rinkimų komisija sprendžia dėl mandato atėmimo.

Manau, kad mes, kaip komitetas, negalime pritarti šitai nuostatai išbraukti Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėties aiškesnį apibrėžimą, kad savivaldos tarybos nariai negali būti tos komisijos nariais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. G. Landsbergis, palaikantis A. Kubiliaus pataisą.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Dėkui. Gerbiamasis Povilai, galėtumėte bent jau apsimesti, kad čia yra ne vienam asmeniui skirta pataisa, ir bent jau įsukti į saldainio popierėlį, į vatą arba bandyti pristatyti, kad jūsų kolegos ne visi gi pritaria, kad su konservatoriais reikia kiekvieną kovą kovoti. Galbūt yra žmonių, manančių, kad reikia bendradarbiauti ar ieškoti bendrų taškų, bet ne, jūs tiesiai į kaktą kalate saviškiams, va, balsuokite, šituo įstatymu balsuosite prieš konservatorius. Na, tai galbūt yra vienas iš variantų.

Dabar grįžkime prie jūsų pataisos. Kai čia sėdėjo Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai, būsimieji tada dar Vyriausiosios rinkimų komisijos nariai, aš priėjęs prie jų paklausiau: gerbiamieji, kilstelkite rankas, kiek iš jūsų šiandien yra savivaldybių tarybų nariai? Pakėlė vienas V. Semeška. Absoliučiai akivaizdu, kad šita jūsų numanoma problema yra skirta tiesiogiai vienam žmogui.

Dabar aš pakartosiu. Žinau, kas jums nepatinka, kas nepatiko ir R. Karbauskiiui praeitą kartą, kas nepatiko kitiems jūsų frakcijos kolegoms. Mano supratimu, kova su V. Semeška yra ne kas kita, kaip Druskininkų caro *zadanių* vykdymas. Dabar, gerbiamasis Povilai, jūs prisiimate sau šią kovą, nežinia, kodėl kovodamas už Druskininkų merą, kuris žinomas, yra įsivėlęs į neskaidrias

schemas, ir R. Karbauskis taip pat, kuris irgi tuomet pasisakė už šitas pataisas prieš V. Semešką. Akivaizdu, kad čia yra ta pati gija vyniojama nuo praeito posėdžio, nuo VRK. Deja, nebuvo išmokyta pamoka, jūs neatsitraukiate savo pasakymais nuo to, kad jūs kovojate prieš konservatorius ir prieš Tėvynės sąjungą-Lietuvos krikščionis demokratų, ir jūs neatsitraukiate dėl to, kad jūs kovojate prieš V. Semešką asmeniškai. Labai dėl to apgailestauju.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate A. Kubiliaus pataisai, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 32, prieš – 36, susilaikė 18. Pataisai nepritarta. Ačiū pranešėjai.

Dabar po svarstymo dėl viso projekto vienas – už, vienas – prieš. J. Jarutis – už.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų kažkas čia minėjo, kad šie sprendimai, kuriuos mes priimame, ypač dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos, turi būti pamatuoti, pagrįsti. Kolegos iš opozicijos apeliuoja, kad tas įstatymas taikomas vienam asmeniui. Aš manau, yra skirtumas tarp dalyvavimo kokių nors baidarininkų būrelio prezidento rinkimuose ir rinkimuose, apskritai Lietuvos rinkimuose. Šitie dalykai, išvardinti dabar teikiamame įstatyme, manau, aiškiai pasakys, kas, kaip ir kada gali užimti tas pareigas. Aš turbūt aštuoni mėnesiai esu Seime ir iki šios dienos stebiuosi, kad visi eidami į rinkimus mes lyg ir įsipareigojame daryti viską teisingai, pagal sąžinę, pagal įsitikinimus, laikytis įstatymo. Iš vienos pusės, aš žaviuosi Tėvynės sąjungos tuo užsidegimu ginti savo partietį, savo žmogų. Jūs kaip tik galvojate, kad įstatymas turi būti pritaikytas prie vieno žmogaus. Tam pasitelkiama netgi nenorminė leksika ir praeitą savaitę, ir šiandien aš girdėjau. Apie tai turbūt galėtų pagalvoti ir kalbos inspektoriai. Kur ne kur, bet Seime mes turėtume kalbėti kiek įmanoma lietuviškiau. Tiesiog palaikau komiteto sprendimą ir kviečiu balsuoti už tai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Ne, mano pavardė buvo paminėta. Tiesiog noriu pasakyti kolegai Gabrieliui, kad skirtingai nuo jūsų, aš saugumo pažymą turiu. Kada jūs kelerius metus melavote, kad aš turiu kokių nors tariamų ryšių su Rusijos saugumo tarnybomis, tai dabar šnekėti apie tai, kad aš turiu kokių nors ryšių su Druskininkų meru, – atleiskite, kolega, gerbkite save. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Iš tikrųjų aš nežinau, ar aš suklydau, bet man atrodo, kad Ramūnas palaikė A. Kubiliaus šią pataisą. Iš tikrųjų, jeigu tai tiesa, aš norėčiau padėkoti pirmiausia.

O dėl melavimo, matote, melavimą teismas išsiaiškina dažniausiai. Kol jo nebuvo, tai mes nieko ir nežinome. Tas klausimas kol kas lieka ore neatsakytas.

PIRMININKĖ. Gerai. Dėl įstatymo projekto T. Langaitis – prieš.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, akivaizdžiai matome, kad įstatymo projektas yra pritaikytas vienam asmeniui. Tai kviečiu tiesiog pasižiūrėti į veidrodį ir pagalvoti, kaip būtų, jeigu jūs šiandien būtumėte V. Semeškos vietoje. Žmogus išties nuoširdžiai stengiasi ir kovoja su tomis neteisybėmis, kurios yra Druskininkuose ir kitur Lietuvoje. Jeigu jam, žmogui, kuris siekia sąmoningai šitos karjeros, norinčiam dirbti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, dabar tokiu įstatymo projektu yra užkertamas kelias dėl to, kad yra norima užkirsti kelią dėl vienu ar kitu priežasčių, tai kviečiu pagalvoti, pabandyti įsivaizduoti žiūrint į veidrodį, kaip jaustumėtės jūs jo vietoje. Žmogus, kuris išties niekam čia blogo nepadarė ir tikrai jokiems sąžiningiems žmonėms nekenkė, ir tikrai nori sąžiningai dirbti Vyriausiojoje rinkimų komisijoje, ir tikrai turi gebėjimų ir patirtį gerai atlikti šį darbą. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū, atsiprašau. Dėl V. Semeškos. Gatvėje sutikęs turbūt nepažinčiau ir per daug aistrų dėl vieno žmogaus, nors, aš sutinku, kad dėl jo turbūt daromos pataisos. Kolegos, aš kviečiu nebalsuoti dėl to, kad mes darome bjaurų precedentą – vienos institucijos formavimo metu mes keičiame įstatymo normas. Aš dar kartą atkreipiu dėmesį į šią kazusą. Tai būtų tas pats, kas po pirmo Seimo rinkimų turo pakeisti Seimo rinkimų įstatymą ir antrą turą vykdyti pagal kitą Seimo rinkimų įstatymą. Ar jūs suprantate, ką mes darome teisės požiūriu? Man V. Semeška nerūpi, man rūpi absurdas, teisinis absurdas, kurį mes čia bandome daryti. Aš siūlau nebalsuoti, nespausti mygtukų, nedalyvauti balsavime. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, bet procedūrą mes turime atlikti. Po svarstymo balsuojame. Kas pritariate projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote. (*Balsai salėje*)

Balsavo 57 Seimo nariai: už – 48, prieš – 2, susilaikė 7. Po svarstymo pritarta.

17.58 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4538(2), Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo Nr. IX-986 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4539(2) (svarstymas)

Rezerviniai 3a ir 3b klausimai – Energetikos įstatymo 21, 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto svarstymas ir Naftos produktų ir naftos valstybės atsargų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto svarstymas. Ekonomikos komiteto vardu – V. Poderys.

V. PODERYS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas svarstė ir dėl abiejų įstatymų išvada skamba vienodai: pritarti Ekonomikos komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nėra norinčių dalyvauti diskusijoje. Jokių pataisų nėra. Gal galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti minėtiems projektams, t. y. Nr. XIIP-4538 (2) ir Nr. XIIP-4539(2)?

17.59 val.

Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 2 ir 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-516(2) (pateikimas)

Ir paskutinis 4 rezervinis klausimas – Buhalterinės apskaitos įstatymo 2 ir 10¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu kolegoms priminti, kad šitą projektą jau su kolega Juozu bandėme pateikti, jūs mus pasiuntėte patobulinti projektą. Noriu priminti istoriją, dėl ko šis projektas atsirado.

2011 metais buvo sudaryta darbo grupė dėl įstatymo keitimo ir darbo grupės rezultatas buvo įstatymo projektas, kurį 2012 m. balandžio 24 d. priėmė. Įstatymo nuostatos dėl buhalterijų egzaminavimo turėjo įsigaliooti 2016 m. sausio 1 d. Tačiau artėjant nustatytam terminui nebuvo parengta egzaminų laikymo ir įskaitymo tvarka. Buhalterijų bendruomenė, atsižvelgdama į tai, į susiklosčiusią situaciją ir artėjančius terminus, parašė peticiją. Reaguojant į tą peticiją, buhalterijų bendruomenės reikalavimus, visuotinis buhalterijų egzaminavimas buvo išbrauktas iš įstatymo nuostatų.

Kai buvo vykdomi pakeitimai, aiškinamajame rašte taip pat buvo akcentuojamos buhalterijų bendruomenę vienijančios profesinės asociacijos ir jų veiklos svarba keliant buhalterijų profesinę kompetenciją. Taip pat pabrėžta būtinybė Lietuvai perimti Europos Sąjungos nusistovėjusią patirtį, kai įstatymu įtvirtinama savanoriška buhalterijų atestacija ir egzaminavimas, kurį organizuoja tam tikros valstybės buhalterijų profesinės organizacijos.

Taisant prieš 2016 metų įsigaliojimą dėl privalomo egzaminavimo, buvo padaryti pakeitimai ir minėtos nuostatos yra visiškai naujos Lietuvos teisinėje sistemoje. Iki tol nežinomas buhalterio profesionalo institutas įtrauktas į įstatymą šių nuostatų nederinant su didžiausiomis buhalterius vienijančiomis profesinėmis asociacijomis, nors pagal Teisėkūros įstatymo nuostatas tai privalėjo būti atlikta. Kaip pagrindinė organizacija buvo paskirta Tarptautinė buhalterijų federacija, kuri realiai net nevienija buhalterijų. Ji daugiau vienija audito profesijos atstovus. Taip pat pagal Tarptautinės buhalterijų federacijos nuostatas, pagal tarptautinius apskaitos principus Lietuvoje mūsų įmonės veda tik 0,01 % buhalterinę apskaitą. Pagal dabar galiojantį įstatymą buhalteriu profesionalu gali tapti Lietuvos auditorius, Europos Sąjungos valstybės narės auditorius, taip pat buhalterius vienijančios profesinės organizacijos, priklausančios Tarptautinei buhalterijų federacijai, narys, kurių Lietuvoje nėra.

Šiuo įstatymo projektu siūlome pakeisti tvarką, kad būtų nustatyti reikalavimai buhalteriams ir įtvirtinta, jog Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija (šiuo metu tai yra pa-

tvirtinta Audito apskaitos ir nemokumo valdymo tarnyba prie Finansų ministerijos) tvirtintų buhalterio profesionalo egzaminų organizavimo tvarką, šių egzaminų programą, parengtų buhalterių kvalifikacijos kėlimo tvarką ir tvarkytų buhalterių sąrašą.

PIRMININKĖ. Nori klausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Iš tiesų kiekvienas laiptelis, kai sunku patekti į vieną ar kitą poziciją, pavyzdžiui, vidaus auditoriaus arba dabar buhalterio, šiek tiek brangina tam tikras paslaugas. Ar nemanote, kad iš tikrųjų galbūt buhalteriams nereikalingas būtų tas egzaminavimas, nes auditoriai, suprantama, atsakingi už tam tikras išvadas ir netgi gali padaryti tam tikrų finansinių problemų, o buhalteriai yra kaip profesija. Nemanau, kad jie tam tikroje rinkoje nedalyvauja, nekonkuruoja. Apie gerus buhalterius be jokių egzaminavimų žmonės žino, pasirenka, kviečia į įmones ir moka didelius atlyginimus. Ar reikia tokio?..

A. PALIONIS (*LSDPF*). Supratau jūsų klausimą. Iš esmės nelabai norėčiau pritarti jums, kad tik auditoriai gali atnešti nuostolių. Buhalteris kur kas greičiau ir didesnių nuostolių gali atnešti. Kaip darbdavys, ieškantis buhalterio, jūs vien tikrai per pokalbį jo negalėtumėte įvertinti, kiek jis yra geras. Jei būtų savanoriškas egzaminavimas ir kad buhalteriai turėtų šitą profesionalo statusą, turėtų laikyti egzaminus, o jūs, kaip darbdavys, galėtumėte įvertinti, kad jis turi tai. Jums būtų kaip papildoma garantija.

PIRMININKĖ. Klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (*LSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, sakykite, ar nepažeiminsime mes tų buhalterių, kurie netaps profesionalais? Kaip tada juos vadinti – nei mėgėjais, o tokių daugiausia bus regionuose, jiems sunku apsiginti tą buhalterio profesionalo vardą. Apskritai skirstyti tokias specialybes į profesionalo ar ne profesionalo, man atrodo, truputį galbūt ir netiška. Kaip sakė, ar nepabrangs tų buhalterių profesionalų paslaugos ir t. t.?

Be to, tas papildomas biurokratizmas ir panašiai, kai mes visi siekiame, kad kuo mažiau jo būtų, ir tie egzaminai, ir komisijos, ir t. t., ar nėra perteklinis ir kiek dar tų specialybių, profesijų mes skirstysime į profesionalus ir ne profesionalus? Ačiū.

A. PALIONIS (*LSDPF*). Aš noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad tai nėra privaloma, kas buvo numatyta 2012 metų įstatymo projekte. Aš sutikčiau, jeigu būtų šitos profesijos žmonių privalomas egzaminavimas, tai mes skirstytume į geruosius ir bloguosius. Tai yra paties žmogaus apsisprendimas ir savanoriškas apsisprendimas, ar jis nori turėti tokią kvalifikaciją, ar nenori.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega. Atsakėte į visus klausimus.

Dabar po pateikimo J. Varžgalys – už.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pagal dabartinę Buhalterinės apskaitos įstatymo redakciją buhalteriu profesionalu laikomas tas asmuo, kuris yra Europos Sąjungos buhalterius vienijančios profesinės organizacijos, priklausančios Tarptautinei buhalterių federacijai, narys. Šiuo įstatymo projektu siekiama pakeisti padėtį ir nustatyti aiškius nacionalinius reikalavimus dėl buhalterio profesionalo vardo gavimo. Lietuvos teisės aktų žinios yra labiau reikalingos Lietuvos verslui nei Anglijos teisės aktų žinios, kurios būtinos siekiant išlaikyti egzaminus tarptautinėje asociacijoje. Siūloma panaikinti profesionalumo nustatymą pagal TBV ir palikti Lietuvos asociacijai ir jos rengiamus egzaminus kaip pagalbą verslui atsirenkant buhalterius. Lietuvos buhalterių asociacijos savo lėšomis pačios prižiūrės savo narių teikiamą paslaugų kokybę. Aš siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. E. Gentvilas – prieš.

E. GENTVILAS (*LSF*). Man atrodo, kad mes čia darome tam tikrą precedentą. Privačioje rinkoje dirbančius asmenis yra siūloma egzaminuoti. Kol kas sako – neprivalomai. Tuoju liepsime privalomai. Man atrodo, darbdavys įvertina savo darbuotojo kvalifikaciją. Esant reikalui, darbdavys siunčia jį į tobulinimosi kursus, į įvairias paskaitas buhalteriai važiuoja, gali pasitobulinti. Pats asmuo, dirbantis buhalterinį darbą, jeigu mato, kad jam nepakanka kvalifikacijos, gali užsirašyti į tuos kursus.

Dabar valstybė nutarė kištis į šitą procesą, t. y. į asmens profesinės kvalifikacijos kėlimą arba patikrinimą. Mes nepainiokime su kokiais nors mokytojais. Mokinių ugdymą, mokymą, švietimą mes finansuojame iš valstybės biudžeto, todėl ten mes galime kelti reikalavimus. O buhalterių

darbas nėra finansuojamas iš valstybės biudžeto, bent jau didžioji buhalterijų darbo dalis. Todėl valstybė neturėtų kištis į tų žmonių egzaminavimą, žinių patikrinimą, kvalifikacijos nustatymą ir panašius dalykus. Tai yra paties specialisto – buhalterio reikalas didinti savo kvalifikaciją ir jo darbdavio reikalas. Tai yra susitarimas tarp darbdavio ir darbuotojo. Ar jūs norite, kad visur dalyvautų geroji tetulė valdžia? Aš, kaip liberalas, nenoriu, kad valdžia kištųsi į darbuotojo ir darbdavio tarpusavio santykius nustatant, įvertinant to darbuotojo kvalifikaciją. Tai elementarus dalykas, kaip dukart du, bet ne, socialistiniai metodai galioja. Dvarponis nori viską reguliuoti, visiems nurodyti. Viską valdžia patikrins ir viskuo pasirūpins. Ar suprantate, ką darote?

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 71 Seimo narys: už – 47, prieš – 7, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Ar čia nereikėtų papildomo Biudžeto ir finansų komiteto? (*Balsai salėje*) Nereikia. Yra pagrindinis Audito komitetas. Dėkoju. Numatomas svarstymas rudens sesijoje.

Replika po balsavimo – I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Šitas balsavimas ir diskusijos dėl įstatymo projekto akivaizdžiai parodo, į kokią pelkę mus paklaidino viena buvusi Seimo narė, norėjusi įvesti privalomą buhalterio egzaminavimą, kuris vėliau mutavo į tokį nesusipratimą, kuris galioja dabar. Tai, ką pasiūlė gerbiamas Andrius, irgi, kas kontroliuos egzaminuotojus, klausimas lieka atviras. Bet aš norėjau paprašyti, kad taip pat kreiptumės į Vyriausybę išvados, nes reikėtų, kad ir Vyriausybė įvertintų šitą nuostatą, ir tada komitetas galėtų svarstyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Tai kreipiamės į Vyriausybę prašydami išvados. (*Balsai salėje*) Pritarta. Dėkui. Aš noriu paklausti P. Urbšio. Jūs buvote iš pradžių užsirašęs skaityti pareiškimą, o dabar jau nebematau. Nebereikia. Gerai.

Gerbiami kolegos, registruojamės.

Užsiregistravo 77 Seimo nariai.

Taigi 2017 m. birželio 27 d. vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 27, 28
Adomėnas Mantas 34, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 47, 48, 49
Amatas Andželas (Amato Angelo) 74
Anušauskas Arvydas 20, 22, 60, 61, 63, 71, 72, 76
Armonaitė Aušrinė 20, 22, 23, 45, 46, 77
Ažubalis Audronius 7, 69, 71, 72, 74
Ąžuolas Valius 58, 59
- Bacvinka Kęstutis 24, 25, 26, 28, 29, 30
Bagdonas Gintaras 73
Bakas Vytautas 12, 13, 57, 59, 61, 62, 63, 64
Balsys Linas 15, 16, 17, 26, 27, 32, 38, 41
Baškienė Rima 7, 36
Baublys Juozas 50, 53, 85
Bernatonis Juozas 65
Bilotaitė Agnė 66, 67
Bukauskas Valentinas 66
Butė Alfonsas 18
Butkevičius Algirdas 65
- Čimbaras Petras 18, 64, 68
- Dagys Rimantas Jonas 16, 72, 74
Degutienė Irena 56, 77
Dumbrava Algimantas 43, 48, 49, 71, 74
- Ėmužytė Dalia 29
- Gentvilas Eugenijus 49, 72, 76, 83, 85
Gentvilas Simonas 28, 29
Glaveckas Kęstutis 9, 10, 16, 21, 29, 31, 54, 58, 59
Gražulis Petras 9, 16, 21, 22, 73, 74, 76
Grybauskaitė Dalia 17, 73
Gumuliauskas Arūnas 34, 49
- Jarutis Jonas 72, 76, 78, 83
Jovaiša Eugenijus 7, 8, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 79, 80
Juknevičienė Rasa 81
Juozapaitis Vytautas 46, 66, 67
Juršėnas Česlovas 72, 73
- Kačinskis Jaroslavas (Kaczyński Jarosław) 77
Kamblevičius Vytautas 29
Karbauskis Ramūnas 29, 30, 39, 82, 83
Kasčiūnas Laurynas 13, 18, 19, 21, 23, 71, 74, 76
Kernagis Vytautas 66
Kreivys Dainius 9, 10, 24, 25
Kubilienė Asta 8
Kubilius Andrius 81, 82, 83
Kūris Egidijus 17
- Landsbergis Gabrielius 37, 38, 39, 44, 45, 47, 73, 74, 81, 82, 83
Landsbergis Vytautas 73
Langaitis Tadas 7, 57, 58, 60, 61, 62, 77, 78, 79, 81, 83
Liesys Jonas 54
- Majauskas Mykolas 62
Markauskas Bronius 50, 53, 54, 55
Martinėlis Raimundas 8, 79
Matulas Antanas 37, 38
Matulionis Teofilus 46, 74, 75
Mažeika Kęstutis 8, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 33, 67
Miškinis Antanas Algimantas 18, 19
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 24, 28, 29
- Narkevič Jaroslav 35, 39, 42, 44, 49, 50
Nekrošius Arvydas 7, 27, 28, 34, 50
Nevulis Petras 24, 25, 26, 28, 29, 30
- Olekas Juozas 13, 61, 64, 65
- Paksas Rolandas 73
Palionis Andrius 7, 8, 37, 41, 43, 46, 47, 49, 56, 59, 60, 61, 65, 84, 85
Papirtienė Aušra 34, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 46, 47, 48, 49
Pavilionis Žygimantas 13, 15, 18, 19, 20, 21
Poderys Virgilijus 84
Popovienė Raminta 34, 41, 47, 48
Pranckietis Viktoras 43
Prokopavičius Giedrius 29
Puidokas Mindaugas 15, 17, 21, 36, 38, 41
Pupinis Edmundas 28, 34, 37, 70, 79, 85
Puškinas Aleksandras (Puškin Aleksandr) 77
Puteikis Naglis 17
Putin Vladimir 75, 76, 77
- Rauba Edmundas 18
Razma Jurgis 7, 8, 18, 19, 53, 81, 82
Rinkevičius Viktoras 20, 22, 25, 31, 67
- Sabatauskas Julius 13, 14, 15, 16, 17, 59, 61, 66, 80
Salamakinas Algimantas 29, 30, 32
Saudargas Paulius 17
Semeška Vilius 81, 82, 83
Simulik Valerijus 38
Sinkevičius Virginijus 8, 9, 10, 24, 25, 31
Skaistė Gintarė 13, 47
Skvernelis Saulius 21
Smirnovas Kęstutis 34, 37
Stalinas Josifas (Stalin Josif) 75, 77

- Stančikas Andriejus 25, 30
Starkevičius Kazys 10, 24, 25, 27, 29, 31, 69
Steponavičius Gintaras 37, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46,
48, 49
Strelčiūnas Algis 39, 40, 68
- Šalaševičiūtė Rimantė 57
Šarknickas Robertas 36, 44
Šedbaras Stasys 14, 15, 64, 65, 69
Šiaulienė Irena 56
Šimas Audrys 24, 25, 26, 30
Šimonytė Ingrida 56, 86
Širinskienė Agnė 27, 28
- Tamašunienė Rita 78
Tomilinas Tomas 77
Trampas Donaldas Džonas (Trump Donald John) 19, 21
Tuskas Donaldas (Tusk Donald) 20
- Urbšys Povilas 38, 39, 40, 41, 43, 45, 75, 76, 80, 81, 82, 86
- Valionis Antanas 73
Vareikis Egidijus 21
Varžgalys Juozas 85
Vingrienė Virginija 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33,
64, 67
Vinkus Antanas 16, 17

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*